

Energimyndighetens årsredovisning 2013

Publikationer utgivna av Energimyndigheten
kan beställas eller laddas ned via www.energimyndigheten.se
eller beställas genom att skicka e-post till
energimyndigheten@arkitektkopia.se eller per fax 08-505 933 99

© Statens energimyndighet

ER 2014:1

Februari 2014

Upplaga: 1 000 ex

Grafisk form: Granath Havas WW

Tryck: Arkitektkopia, Bromma

Omslagsbild: Shutterstock.com

Övriga bilder: Shutterstock.com, Granath Havas WW

Illustrationer: Bo Reinerdahl, Granath Havas WW

Innehåll

Förord	4
Energimyndigheten i ord och siffror	6
Vår roll som expert	8
Vår roll som stödjande	12
Vår roll som styrande	22
Energimyndighetens medarbetare	28
Energimyndighetens resultatredovisning 2013	32
Läsanvisning för resultatredovisningen	34
Energimarknad	36
Försörjningstrygghet	40
Energieffektivisering	44
Förnybar energi	60
Energiforskning och innovation	74
Affärsutveckling, kommersialisering och internationalisering	96
Klimat	106
Finansiell redovisning	122
Bilaga 1: Rapportering av uppdrag	158
Bilaga 2: Uppgifter i instruktion och regleringsbrev samt var dessa återfinns i dokumentet	162
Bilaga 3: Energimyndighetens ledning – kostnader, arvoden, styrelseuppdrag med mera	168
Intygande om intern styrning och kontroll	172

Energiomställning inspirerar till helt nya möjligheter

Erik Brandsma

Helheten är mer än summan av delarna. Detta gäller mer än någonsin för energidiskussionen i världen, Sverige och för Energimyndighetens verksamhet. Denna årsredovisning ger olika ingångar till vår vision, ett hållbart energisystem, och hur våra prestationer passar in som pusselbitar i det större perspektivet.

Energidiskussionen förs på många arenor, från konkurrenskraft och sysselsättning till landskapsskydd och klimatförändring. Energimyndigheten har i det samhällssamtalet en nyckelroll som expert, stödjande och styrande.

De senaste åren har vi sett en fundamental förändring i energisektorn. Vi är mitt i en transition, en övergång, en "wende".

Energibolagen i Europa har förlorat mycket av sitt marknadsvärde. Skiffergasen i USA har gett oss i Europa billig kol och försämrad konkurrenskraft. Samtidigt blir förnybar energi allt mer kostnadseffektiv och konkurrenskraftig gentemot fossil energi. Lapptäcken av stödsystem för förnybar energi i Europa når sin kulmen när pengarna börjar ta slut och diskussionen om nya mål för 2030 visar lägre ambition.

Samtidigt ser vi en uppsjö av idéer och möjligheter för nya produkter, tjänster och samarbeten. Energispelplanen ritas om när producerande konsumenter, prosumenter, gör egen energi och säljer till nätbolagen.

I Sverige har vi ett riktigt bra startläge i denna omställning. Vi har en energimix som är konkurrenskraftig och klimatvänlig, många engagerade

medborgare och en talang för innovation. När kärnkraften närmar sig slutet på sin livslängd och flera samhällsintressen ställer krav på våra älvar, behöver vi fatta viktiga beslut för att säkerställa konkurrenskraft, energitillgång och miljö. Att vara med på den resan är en förmån som jag bara har sett första glimten av.

Sedan ett och ett halvt år lever jag min vardag som generaldirektör på Energimyndigheten. En vardag som är mycket varierad och lärorik. Under 2013 har vi på Energimyndigheten arbetat hårt med den inre effektiviteten för att möta ökade förväntningar i vår omvärld.

År 2013 fyllde vårt styrmedel elcertifikatsystemet 10 år. Elcertifikat visar sig vara ett mycket kostnadseffektivt sätt att uppnå det med Norge gemensamma målet om 26,4 TWh mer för-

nybar energi till 2020, med start 2012. Vi har levererat ett antal utredningar kring energieffektivisering, etablerat ett belyningslab av världsklass, förnyat kartläggningen av riksintresse för vindbruk, stärkt samarbetet med näringslivet och akademien inom energirelevant forskning och utökat vårt engagemang inom CDM-projekt i de fattigaste länderna i Afrika och Asien. Årsredovisningen visar den bredd vi arbetat med. Den ger också en bild av hur vi använder medel och kompetens för att stödja samhällsutvecklingen mot ett hållbart energisystem.

Vikten av vår roll fick vi bekräftat förra året genom min utmärkelse som Sveriges energimäktigaste. För mig är den en indikation om de förväntningar som finns, att vi driver en pragmatisk dialog om den centrala roll energi spelar för Sveriges framtid.

Inför 2014 och de kommande åren vill jag understryka tre viktiga utgångspunkter.

Först, ”business-as-usual” är inget alternativ. Vi är i en transition och energilandskapet kommer att se annorlunda ut i framtiden. Samtidigt ger denna övergång nya affärsidéer, utveckling och inspiration. Nyckel ingredienser för succé är vision och handlingskraft.

Vidare, ”kan-själv”-epoken inom energi är slut. Ingen kan ensam leverera lösningar och helhetsperspektiv. Nya partnerskap och samarbetsformer är de viktigaste verktygen för framgång. Här spelar vi som myndighet en viktig roll i att skapa mötesplatser i samhället. Vi ska vara en energibro mellan forskning, näringsliv, intresseorganisationer, myndigheter, politik och

inte minst mellan Sverige och resten av världen.

Till sist, alla har en viktig roll i utvecklingen mot ett hållbart energisystem. Den paralyserande hållningen att någon annan har det största ansvaret gynnar inte drivet som behövs. Vi har alla en roll i frågan: Vem styr utvecklingen av vår framtid?

Vår årsredovisning är ett nedslag i den utveckling som pågår och som vi vill axla vår del av ansvaret i. En mer spännande utmaning finns inte och jag bjuder in alla att bidra. Ett ypperligt tillfälle till framtidsdiskussion erbjuder vår konferens Energiutblick 2014, den 13–14 maj i Stockholm. Välkommen!

Erik Brandsma
Generaldirektör Energimyndigheten

Energimyndigheten 2013 i ord och siffror

Energimyndigheten arbetar för ett hållbart energisystem, som förenar ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet.

Vi utvecklar och förmedlar kunskap om effektivare energianvändning och andra energifrågor till hushåll, företag och myndigheter.

Förnybara energikällor får utvecklingsstöd, liksom smarta elnät och framtidens fordon och bränslen. Svenskt näringsliv får möjligheter till tillväxt genom att förverkliga sina innovationer och nya affärsidéer.

Vi deltar i internationella samarbeten bland annat för att nå klimatmålen, och hanterar olika styrmedel som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter. Vi tar dessutom fram nationella analyser och prognoser, samt ansvarar för Sveriges officiella statistik på energiområdet.

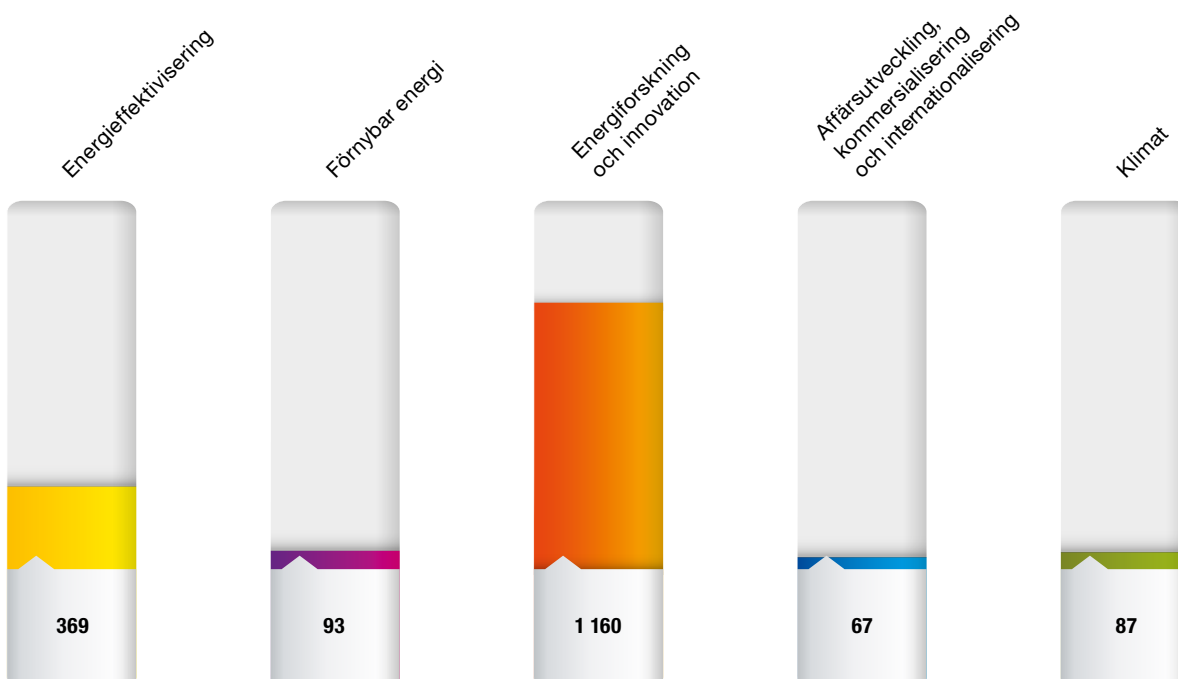
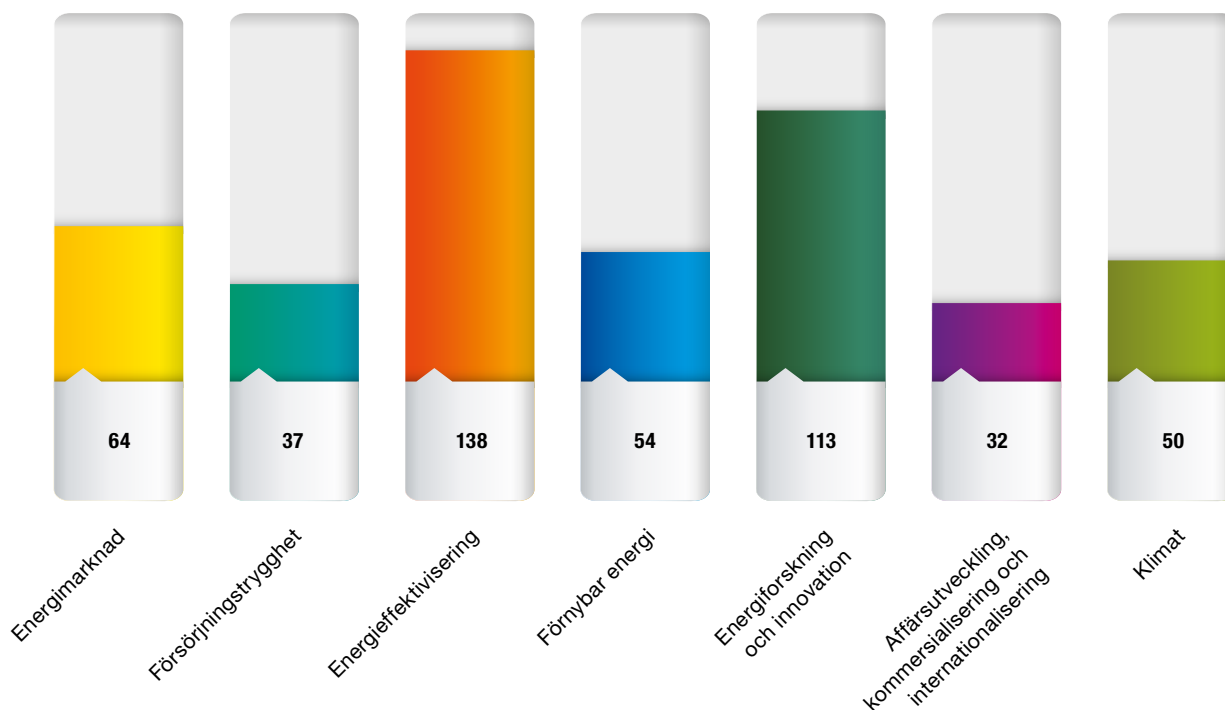
Energimyndighetens roller i uppgifter och uppdrag kan beskrivas som styrande, stödjande och expert. I den styrande rollen ingår bland annat att verkställa regerings- och riksdagsbeslut kring styrmedel. På regeringens uppdrag företräder vi Sverige i olika internationella sammanhang. I den stödjande rollen ingår att sprida information och stödja olika aktörsgrupper och intressenter inom energi- och klimatområdet. En stor del av vår verksamhet handlar om att bevilja ekonomiskt stöd till forskning och innovation. I expertrollen ingår bland annat att förse regeringen med underlag såsom analyser och prognoser. Vi deltar i klimatförhandlingar och utför aktiviteter inom ramen för bilaterala avtal.

Energimyndigheten finns huvudsakligen i Eskilstuna och enheten resurseffektiva produkter med sektionen Testlab ligger i Stockholm.

Antalet anställda i tjänst vid årets slut var 375.

**Så här fördelar sig våra kostnader för år 2013
inom våra verksamhetsområden (miljoner kronor)**

**Så här fördelar sig de stöd och lån vi betalat ut år 2013
inom våra verksamhetsområden (miljoner kronor)**

Vår roll som expert

EXPERT • STÖDJANDE • STYRANDE

Energistatistik för den som vill göra egna analyser

Energimyndigheten har ansvar för den officiella energistatistiken och arbetar sedan en tid med att skapa ett eget datalager för energistatistiken. Datalagret ger Energimyndigheten större möjlighet att utveckla våra analyser och göra statistiken mer tillgänglig för användare. Där finns siffror kring tillförsel, omvandling och slutlig användning av energi, vilka används bland annat för att kunna följa upp och analysera landets energiförsörjning.

Energimyndigheten har under året lanserat ett webbpubliceringsverktyg för energistatistik. I december publicerades årliga energibalanser i verktyget, vilket gör det möjligt för användaren att följa data från 2005 och framåt och även att göra egna urval och analyser av statistiken på vår webbplats, energimyndigheten.se/statistik/energibalansen.

Interna analyser för att visa olika insatser samhällsnytta

Vi har ökat kraven på att visa nyttan av våra insatser. Nyttan värderas främst i ekonomiska termer och ska kunna visa att insatserna ger tillräcklig samhällsnytta. Samhällsnytta har därför varit ett prioriterat område under året, och Energimyndigheten har i olika sammanhang presenterat analyser av hur förslag påverkar den samhällsekonomiska kostnaden för att uppnå energi- och miljöpolitiska mål.

1

Under 2013 har Energimyndigheten gjort tre samhällsekonomiska analyser:

- utvärdering av energikartläggningsscheckarna
- utvärdering av affärsutvecklingslånen
- en fördjupad förstudie av elransonering

I fyra uppdrag har analyser genomförts med ett samhällsekonomiskt perspektiv:

- uppdrag om potentialen för att använda högeffektiv kraftvärme, fjärrvärme och fjärrkyla
- uppdrag om samarbetsmekanismer, genom statistisk överföring, gemensamma projekt eller gemensamt stödsystem
- uppdrag om certifiering av leverantörer av energitjänster
- förslag till nationell strategi för energieffektiviserande renovering av byggnader

2

Dessutom har vi startat ett arbete med att förbättra kvaliteten på uppföljningen av den energi- och klimatrådgivning som finns i alla landets kommuner.

Svensk kunskap gör varmvattenberedare elsmartare

När varmvattenberedare våren 2013 skulle komma att omfattas av ekodesignkrav, var provningar från Energimyndighetens Testlab en värdefull källa till kunskap. Sverige kunde med provningsdata stödja de ambitiösa krav som EU-kommissionen föreslog och som sedan beslutades. Lägre ekodesignkrav skulle ha inneburit högre energianvändning i EU under många år framöver.

De nya kraven gör att tillverkarna plockar bort de sämsta varmvattenberedarna från marknaden vilket ökar användningen av energieffektiva produkter. Stora el-varmvattenberedare måste också från 2018 kunna använda förnybar energi från sol eller värmepump för att få säljas i EU.

-125

TWh varje
år inom EU

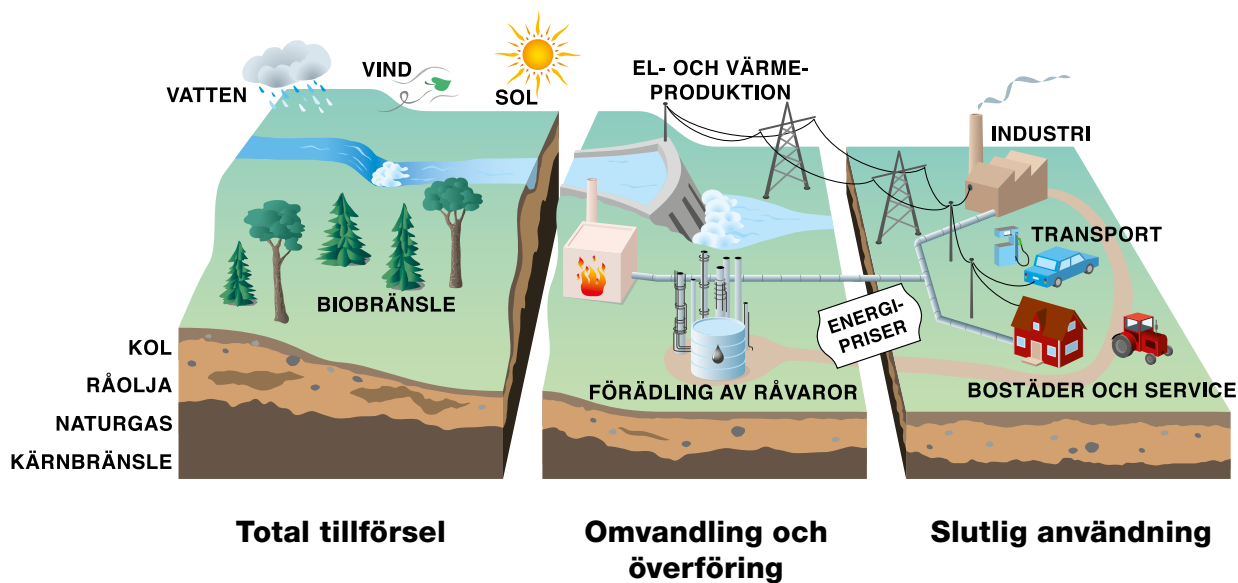
De nya, skärpta kraven på ekodesign och energimärkning för varmvattenberedare beräknas spara 125 TWh (terawattimmar) i EU varje år från 2020, vilket motsvarar hela Estland och Lettlands årliga energianvändning. Sverige beräknas spara cirka 5 TWh varje år från 2020.

Hela Estland
och Lettlands
årliga energi-
användning.

-5

TWh varje
år i Sverige

Energibalansen i Sverige

Lätt att få information om läget på energimarknaderna

Energimyndigheten bevakar energimarknadernas utveckling för att bland annat trygga landets energiförsörjning.

Elmarknadsrapporten beskriver fyllnadsgraden och tillrinning i Nordens vattenmagasin, elproduktion, elanvändning, import/export av el, driftstatus för Nordens kärnkraftverk, elpriser och elcertifikatpriser.

Gas-, kol- och oljemarknadsrapporten innehåller prisgrafer och lagerstatistik för marknaderna. Biobränslemarknadsrapporten innehåller prisutveckling för etanol, biodiesel, valda jordbruksprodukter, träpellets och träflis. Rapporterna innehåller också aktuella nyheter för respektive marknad.

Marknadsrapporterna finns från och med 2013 på Energimyndighetens webbplats, www.energimyndigheten.se/statistik/energimarknadsrapporter

Energiläget ger en samlad bild av Energisverige

Varje år ger Energimyndigheten ut **Energiläget**, som ger en samlad bild av läget och utvecklingen på energiområdet i Sverige. Den ger en kunskapsgrund för många framtida energibeslut i Sverige.

Hur ska energisystemet se ut efter 2020?

Energisystemet efter 2020 är en utredning som Energimyndigheten satte igång våren 2013. Utredningen tar upp det svenska energisystemets möjliga utveckling efter 2020. Den ska analysera knäckfrågor/utmaningar för energisystemets långsiktiga utveckling, och därefter ta fram scenarier över det framtida energisystemet och bedöma dessa ur hållbarhetssynpunkt.

Vår roll som stödjande

EXPERT • STÖDJANDE • STYRANDE

Ny elbuss visar vägen till framtidens kollektivtrafik

I Göteborg ska helelektriska bussar och plug-in-hybrider trafikera en ny busslinje genom staden. Den föreslagna linjen ska gå från Lindholmen Science Park på Hisingen över centrala Göteborg till Johanneberg Science Park i Chalmersområdet, där vissa sträckor är buller- och luftmiljökänsliga.

Energimyndigheten har gett Volvokoncernen 48 miljoner kronor i stöd för att utveckla projektet **ElectriCity**.

Projektet utvecklar nya elbussar som använder 60–80 procent mindre energi än vanliga dieselbussar. Förutom lägre energianvändning, bullrar de också mindre och ger lägre utsläpp av miljöfarliga ämnen.

ElectriCity, som invigs 2015, är inte bara en fråga om bussar och drivmedel utan är också en möjlighet att testa ny teknik och nya tjänster som kan förbättra kollektivtrafiken för resenärerna och bidra till framtidens hållbara stadsplanering.

I projektet samverkar offentliga och privata aktörer. Parter som deltar i projektet är Volvo AB, Johanneberg Science Park, Lindholmen Science Park, Västra Götalandsregionen samt Göteborgs stad.

Nya elvägar för tunga fordon i det vanliga vägnätet

Trafikverket, Vinnova och Energimyndigheten samarbetar för att stödja utvecklingen av nya elvägar för tunga fordon på vanliga vägar. Även om tung trafik står för en mindre del av trafiken, är det den trafik som ökar mest. Det gör att även små förbättringar blir betydelsefulla för att få en mer energieffektiv trafik.

Batterier är inte aktuellt för tunga fordon på grund av vikten. Därför ligger satsningen istället på elvägar, som kan förse de tunga fordonen med el under färden. Tekniken har utvecklats betydligt de senaste åren. Under 2013 har leverantörer därför fått en inbjudan till innovationsupphandling och de som vinner upphandlingen kan börja tillverka demonstrationsanläggningar av elvägar för tunga fordon.

Förutom den mer energieffektiva transporten ligger vinsten i att elvägar använder de vägar som redan finns och alltså inte behöver ta mer mark i anspråk, samt att de har en jämförelsevis låg investeringskostnad.

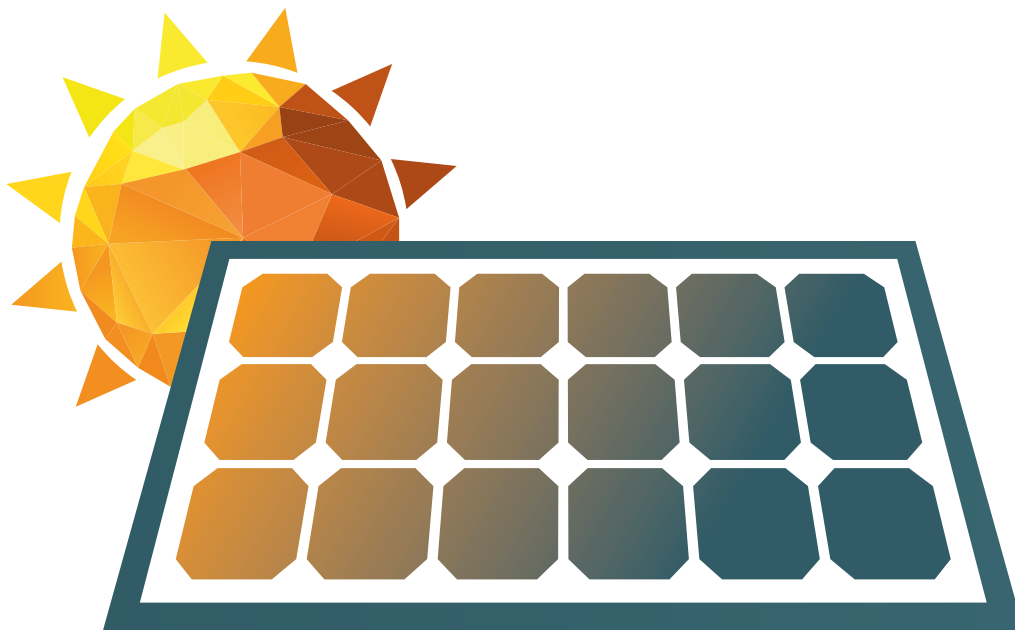
Mer biobränsle från grenar, toppar och stubbar

Under flera decennier har Energimyndigheten finansierat forskning om miljökonsekvenser kring skogsbränsle och hur ett större uttag av skogsbränslen skulle påverka klimat, miljö-, och produktionsmål. 2013 fanns ett behov av att presentera forskningsresultaten och kommunicera dem utåt för att bygga upp samhällets kunskap om skogsbränslen.

Både internationella och nationella klimat- och miljömål talar för mer förnybar energi och skogen får därför en ökad roll. Men det är viktigt att skogens resurser används på ett hållbart sätt. Energimyndigheten har därför finansierat forskning om konsekvenser av skogsbränsle med fokus på riksdagens 16 miljö kvalitetsmål, främst klimat, biologisk mångfald, försurning, övergödning och giftfri miljö.

Slutsatsen är att Sverige skulle kunna öka uttaget av avverkningsrester som grenar och toppar (grot) samt stubbar från 14 TWh till 24 TWh per år. Men det förutsätter en ökad hänsyn till skog och miljö i skogsbruket. Läs mer i broschyren **Mer skogsbränslen – så påverkar det skog och miljö** eller hela forskningsrapporten **Konsekvenser av ett ökat uttag av skogsbränslen**.

Stort intresse för stöd till solceller

Intresset för att sätta upp egna solceller är stort i Sverige. Många har stått i länsstyrelsernas kö för att få beslut på sin ansökan. Regeringen har avsatt 210 miljoner kronor för stöd till solcellsinstallationer fördelat under perioden 2013–2016 för att bidra till omställningen av energisystemet och till näringslivsutveckling inom energiteknikområdet.

Intresset från privatpersoner var stort redan från början och för att minska väntetiderna för dem tidigare lade Energimyndigheten medel som var tänkta för senare år. Skåne län, Västra Götalands län och Östergötlands län fick som tidigare mest pengar, eftersom de har flest ansökningar.

Bra för företag att knytas ihop med forskning

När företag knyts samman med akademisk forskning får det positiva effekter som nya innovationer, ökad försäljning och minskade kostnader. Det visar en effektanalys av 28 kompetenscentrum som Energimyndigheten och Vinnova har finansierat.

Hälften av företagen uppger att de genom samarbetet fått fram en innovation. Förtjänsten i form av försäljning och kostnadsbesparingar med stark koppling till kompetenscentrumen uppskattas till mellan 5 och 11 miljarder kronor per år.

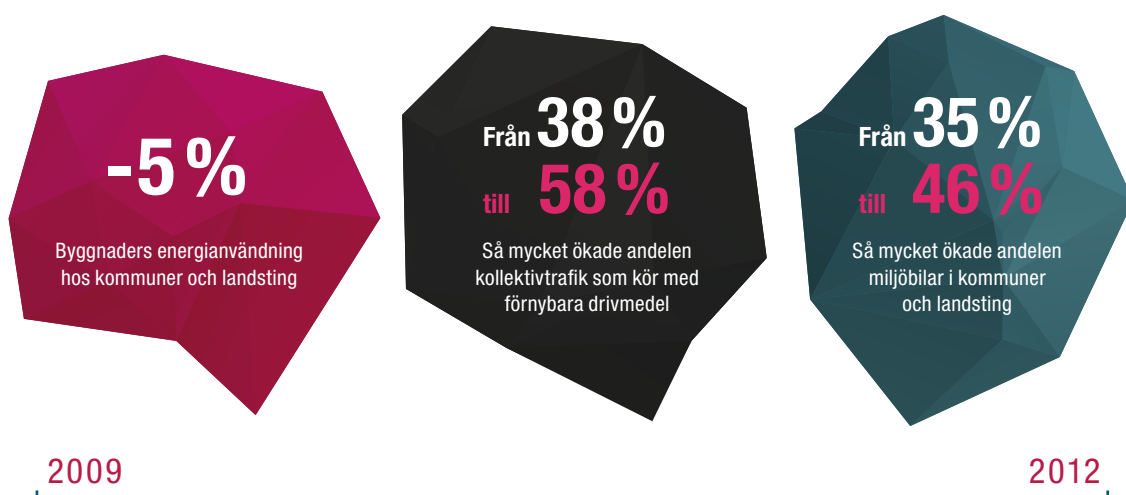
Utvärderingen visar att enbart under år 2012, var den ekonomiska förtjänsten i företagen mellan 2 och 4 gånger större än de totala offentliga bidragen som kompetenscentrumen fick mellan 1995 och 2007. Förtjänsten uppskattas vara minst en halv gång större än investeringarna även när näringslivets egna bidrag räknas med. Det knoppades av minst 46 forskningsföretag från centrumen mellan 1995 och 2006.

Combustion Engine Research Center (CERC) vid Chalmers och Volvo Powertrain har till exempel genom samarbetet i kompetenscentrumet skaffat kunskap om att förbränna biodrivmedlet DME (dimetyleter) i stora dieselmotorer. Användning av DME ger kraftigt sänkta koldioxidutsläpp jämfört med fossila bränslen och Volvo har utvecklat flera testfordon.

Läs mer i rapporten [Long Term Industrial Impacts of the Swedish Competence Centres](#), som getts ut av Vinnova.

Energianvändningen i kommuner och landsting minskar

Kommuner och landsting går mot effektivare och mer förnybar energianvändning. Det visar en rapport som Sveriges kommuner och landsting (SKL) har gjort i samarbete med Energimyndigheten.

Mellan 2009 och 2012 har kommuner och landsting bland annat minskat energianvändningen i sina byggnader med runt fem procent. Under samma period har kollektivtrafik som använder förnybara drivmedel ökat från 38 till 58 procent och användningen av miljöbilar i kommunerna har ökat från 35 till 46 procent.

Sedan den 1 januari 2010 har alla kommuner och landsting kunnat söka ett energieffektiviseringsstöd från Energimyndigheten som ger ett ekonomiskt stöd motsvarande en halvtidstjänst per kommun. Tjänsten ska arbeta strategiskt med energieffektivisering i den egna organisationen. Bakgrunden är EU:s energitjänstedirektiv som säger att den offentliga sektorn ska vara en förebild i att energieffektivisera.

Läs mer i rapporten [Nyckeltal energi och klimat 2013](#) från SKL:s webbplats.

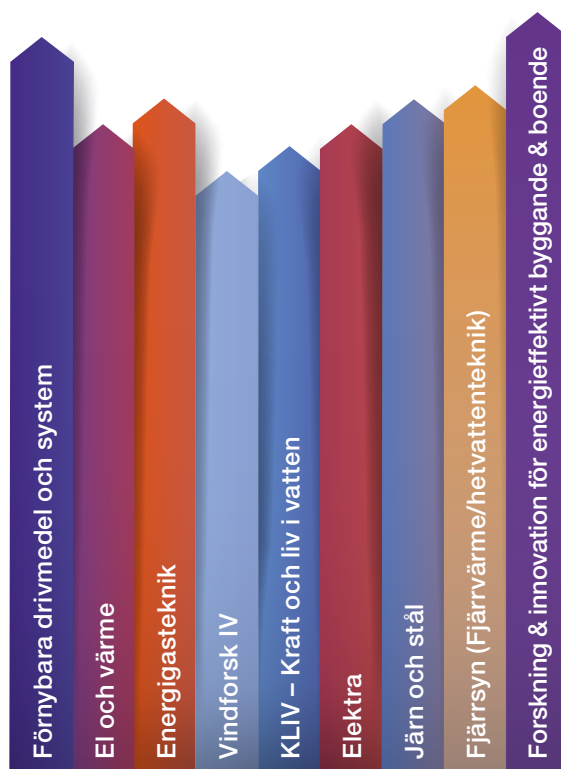
Nio samverkansprogram ger nytta för samhälle och företag

Samverkansprogram med företag och branscher är en samverkansmodell där staten och företag/branscher gemensamt finansierar och genomför program-satsningar inom prioriterade områden som svarar mot både näringslivets och samhällets behov. Målet är att bidra till långsiktig utveckling och att utveckla teknik och tjänster som kan kommersialiseras.

Att näringslivet deltar aktivt i samfinansieringen inom ramen för samverkansprogram visar att insatserna har betydelse och innebär att det blir lättare att använda resultaten.

Forskningsresultaten sprids och kommer industrin till godo. Det bidrar till att utveckla både anläggningar och personal samt leder till ny forskning.

År 2013 har Energimyndigheten haft nio samverkansprogram med företag/branscher inom:

Skolungdomar skaffar sig större energikunskaper

Energimyndigheten arbetar med att skolan ska stimulera till större insikter och kunskaper om frågor som rör energi och klimat. En framgångsrik väg är Energimyndighetens webbplats www.energikunskap.se. Under 2013 hade sidan i snitt 390 besök per dag och det är den högsta notering sedan start. Webbplatsen är pedagogiskt upplagd och enkel att navigera inom.

Helhetslösningar för mer hållbar stadsutveckling

Energimyndigheten driver aktivt på utvecklingen till hållbara städer som ett sätt att nå ett hållbart energisystem och sprida grön teknik. Hållbar stadsutveckling handlar om helhetslösningar för byggnader, smarta nät och samhällsplanering.

En stor del av Energimyndighetens verksamhet har redan direkt eller indirekt koppling till hållbar stadsutveckling. Ett exempel är programmet Uthållig kommun, där 37 utvalda kommuner under flera år har samarbetat kring frågor om energismart planering och näringspolitik med energi som tillväxtmotor. Uthålliga kommuner har spjutspetsprojekt inom energieffektivisering och förnybar energi.

Vi har ett flertal forskningsprogram med koppling till hållbar stadsutveckling, såsom energieffektiva transporter, forskning och innovation för energieffektivt byggande och boende, energieffektiv IT och design och energisystemstudier. Energimyndigheten är med och finansierar demonstrationsprojekt för smarta elnät i stadsmiljö i Norra djurgårdstaden i Stockholm och Hyllie i Malmö.

Webbtjänst hjälper smålänningar att samåka

Långasjö, Urshult och Älmeboda/Linneryd är tre småländska landsbygdsorter som med hjälp av Energikontor Sydost nu prövar ett system för mobil samåkning med hjälp av en webb/telefonapplikation.

Områden med gles kollektivtrafik blir lätt beroende av bilen. Tjänsten ger nya möjligheter att på ett organiserat sätt åka fler i samma bil och därmed minska påverkan på miljö och klimat. Tjänsten har spridit sig till flera orter i sydöstra Sverige, bland annat till södra Öland.

Projektet medfinansieras av Energimyndigheten för att främja utvecklingen av lokalt och regionalt energiomställningsarbete.

Mer på lastbilen ger energieffektivare transport

En trave till (ETT-projektet) kallas ett demonstrationsprojekt för energieffektivare skogstransporter som Energimyndigheten stödjer.

Lastbilarna brukar inte vara tyngre än 60 ton men genom att öka vikten och göra bilarna längre kan de transportera mer och på så sätt minska transporternas energianvändning med 20 procent.

Projektet har nu 25 lastbilar i drift spridda över landet för att testa unika egenskaper. Lastbilarna har transporterat mer än 500 000 ton virke och kört mer än 3 miljoner kilometer. Resultaten har rönt stort nationellt och internationellt intresse, även utanför skogsbranschen. Det mest påtagliga resultatet är Finlands beslut att, i hög grad baserat på resultat från ETT-projektet, från den 1 oktober 2013 tillåta en maximal totalvikt om 76 ton för lastbilar.

Om dagens 2 000 konventionella 60-tons timmerlastbilar ersätts av olika större lastbilar, skulle antalet fordon minska till 1 300.

Bränsleförbrukningen skulle sänkas med 45 miljoner liter diesel varje år, motsvarande 450 miljoner kWh.

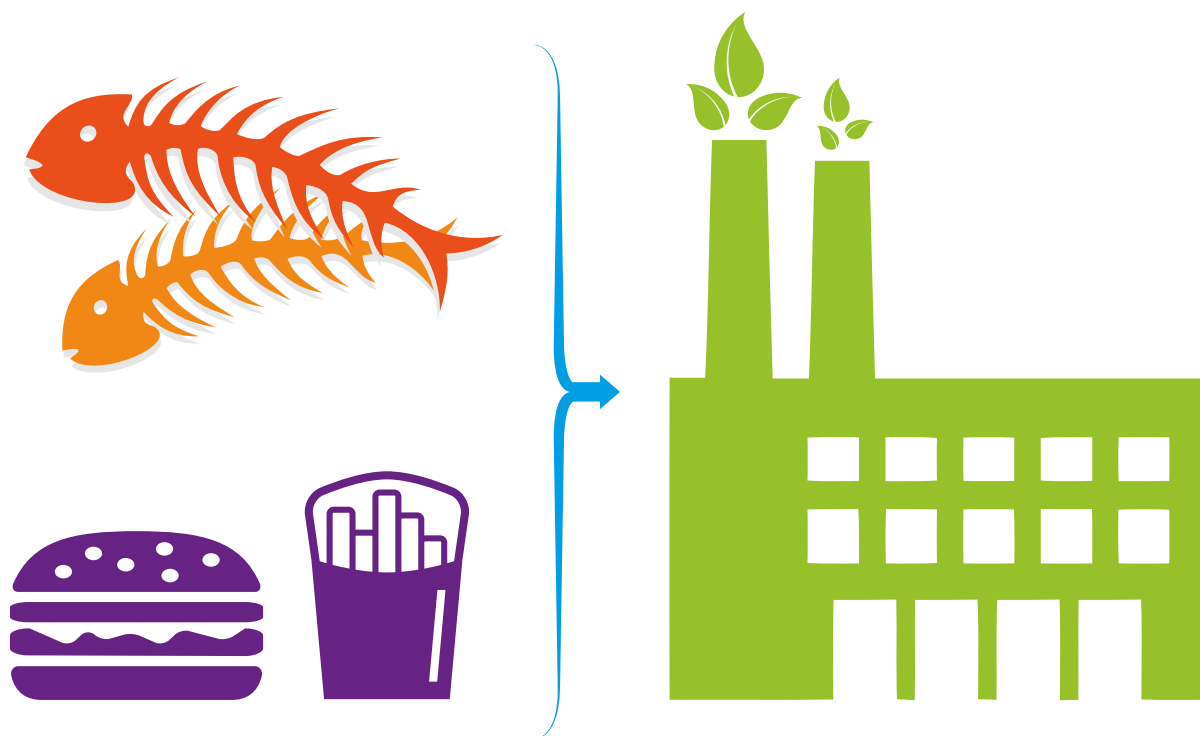
Vår app Lampguiden öppnar koden för hela världen

År 2012 tog Energimyndigheten fram appen **Lampguiden**, ett verktyg där konsumenter lättare kan välja energieffektivare lampor. Den har väckt stort intresse i andra länder och under 2013 har Energimyndigheten vidareutvecklat appen och lagt källkoden öppen så att Lampguiden kan översättas och fritt användas av den som vill.

Flera europeiska länder har redan laddat ner den för att kunna sprida kunskap om mer energieffektiva lampor till konsumenterna, bland annat Storbritannien och Danmark.

Lampguiden hittar du på Apple Appstore och på Google Play eller ladda hem den direkt via QR-koden ovan!

Vi stödjer projekt för ökad produktion av biogas

Energimyndigheten stödjer projekt som provar nya sätt att producera, distribuera och använda biogas. 2013 gick 100 miljoner till tolv olika projekt.

Ett är **Härnösands Energi & Miljö AB** som kan visa möjligheter för mindre kommuner att tillverka fordonsgas av matavfall och slam till den lokala marknaden. Projektet är unikt i Sverige med sin småskalighet och har stor potential att fungera som ett vägledande exempel för andra mindre kommuner. Projektet ska producera 3 GWh (3 miljoner kWh) fordonsgas per år.

Rena Hav Sverige AB i Smögen ska göra biogas av fiskrens från industrin. Det här projektet är bra för miljön på flera sätt, förutom biogasproduktionen. Utsläpp av kväve och fosfor från fiskavfallet till havet minskar avsevärt och det som blir kvar efter utvinningen av biogas kan användas som gödning på åkrarna och är ett sätt att sluta näringskretsloppet.

Energieffektivare vedspisar i Afrika minskar klimatutsläpp

Energimyndigheten har under året genomfört en satsning på program för att distribuera hushållsspisar med förbättrad verkningsgrad i Afrika. Det är en del av svenska CDM-programmets satsning på minst utvecklade länder.

Många av de fattigare länderna i världen, framförallt i Afrika, har påtagliga avskogningsproblem. Hushållens användning av ved och träkol, bland annat för matlagning, är en stark bidragande orsak till avskogningen. Åtgärder som kan minska avskogningen är angelägna, bland annat ur ett klimatperspektiv. Ett exempel på en sådan åtgärd är att stödja initiativ som syftar till att ersätta traditionella hushållsspisar med mer energieffektiva spisar.

Andra bidrag till hållbar utveckling från dessa program är att de frigör tid för kvinnor och barn, som traditionellt hämtar bränsle samt förbättrar deras hushållsekonomi och hälsa.

Program i Zambia, Nigeria, Ghana, Togo, Uganda, Kamerun, Elfenbenskusten, Etiopien och Malawi ingår i satsningen. Spissatsningen förväntas minska koldioxidutsläppen med 4 miljoner ton fram till 2020.

Vår roll som styrande

EXPERT • STÖDJANDE • STYRANDE

Inblandningen av andra generationens biodrivmedel i bensin och diesel trefaldigades 2012 jämfört med 2011.

Ökning av biodrivmedel i fossila bränslen minskade utsläppen med 250 000 ton koldioxidekvivalenter jämfört med året innan.

Stor ökning av andra generationens biodrivmedel 2012

Siffrorna finns i Energimyndighetens rapport **Hållbara biodrivmedel och flytande biobränslen under 2012**, som gavs ut 2013. Inblandningen av andra generationens biodrivmedel i bensin och diesel ökade från knappt 400 GWh år 2011 till drygt 1 200 GWh år 2012. Det beror på en stor ökning av syntetisk diesel från restprodukter och avfall.

Biogas som drivmedel kommer till 98 procent från restprodukter och avfall. Försäljningen av biogas ökade med 26 procent 2012 jämfört med 2011.

Den totala utsläppsminskningen från biodrivmedel som användes i Sverige under 2012 uppgick till nästan 1 330 000 ton koldioxidekvivalenter jämfört med om vi hade använt fossila drivmedel.

Svensk-norskt samarbete för mer förnybar el

Sedan 1 januari 2012 har Sverige och Norge en gemensam marknad för elcertifikat, som bygger på den svenska modellen som har funnits sedan 2003. Ländernas mål är att elcertifikatsystemet ska bidra till 26,4 TWh förnybar elproduktion till 2020. Energimyndigheten och Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) tog 2013 fram en gemensam marknadsrapport. Den förklarar systemet och vad som hänt på marknaden under året.

Rapporten visar att under 2012 togs i drift och godkändes anläggningar i elcertifikatsystemet med en förväntad normalårsproduktion på 3,2 TWh, 2,8 TWh i Sverige och 0,4 TWh i Norge. I Sverige stod vindkraft för 68 procent (2,1 TWh) av den nya förväntade normalårsproduktionen. För att nå målet om 26,4 TWh till 2020 behöver länderna tillsammans i genomsnitt varje år driftsätta och producera 2,93 TWh ny förnybar elproduktion.

Rapporten [En svensk-norsk elcertifikatsmarknad](#) finns på svenska, norska och engelska.

Bred kommunikation om energimärkning av däck

Under våren, i däckbytartid, gjorde Energimyndigheten en stor kommunikations-satsning kring den nya energimärkningen av däck. EU räknar med att energimärkningen av däck kan spara fem procent av bränslet. Det finns stora vinster, både för miljö och bilist.

Vi gjorde utskick till branschen och landets bilskolor. Kommunernas energi- och klimatrådgivare får många frågor och Energimyndigheten har därför utbildat och informerat dem särskilt. Vi mötte även upp däckköparna i däckbytartid när de sökte på ordet däck i sökmotorer så att de fick information om den nya energimärkningen. På vissa utvalda webbsidor hade vi en webbannons med film som pekade in till vår webb. Mer än 1,5 miljoner personer nåddes av vårt budskap på internet. Däck har från ingenstans hamnat på vår webbplats tioitopplista på mest sökta ord.

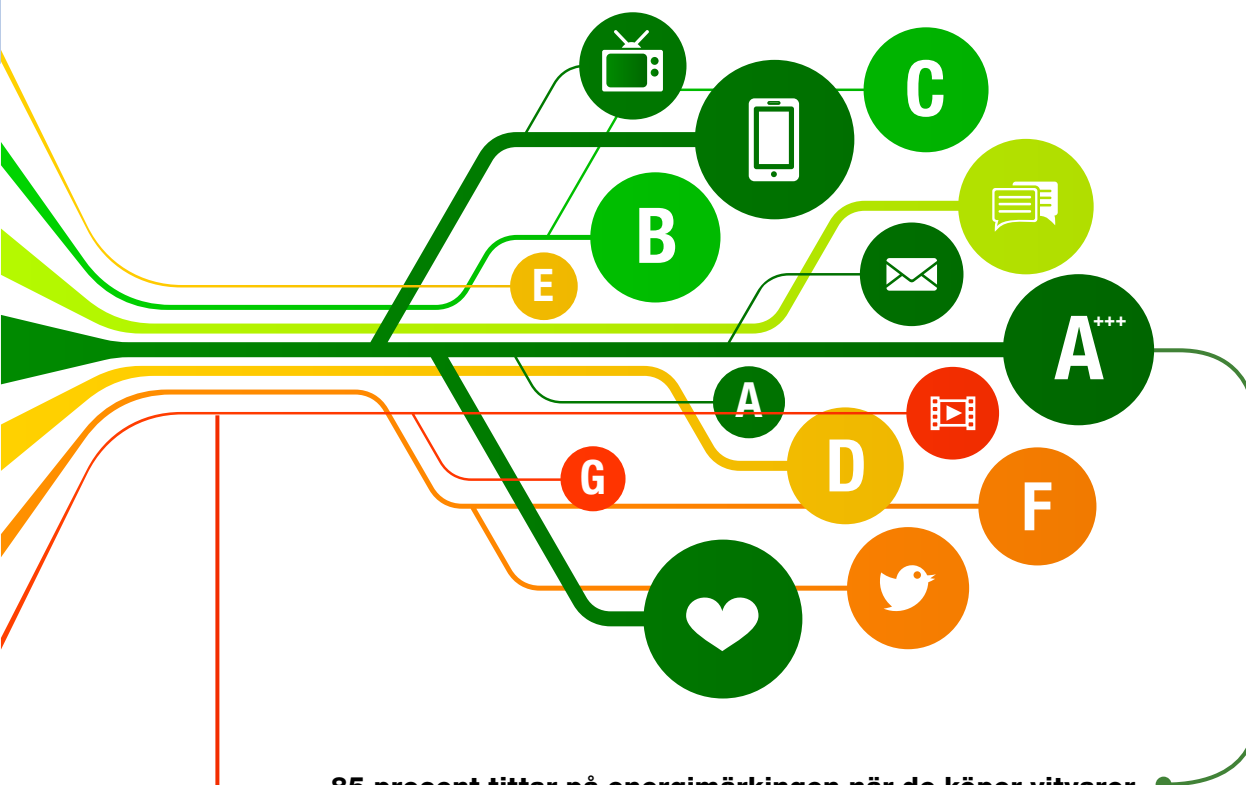
Marknadskontroll gör att energislösande produkter inte säljs

EU:s ekodesign- och energimärkningsdirektiv gör att produkter som säljs inom EU ska vara energieffektiva. Energimyndigheten kontrollerar att produkterna på den svenska marknaden följer lagen, så kallad marknadskontroll.

Att marknaden följer lagen är viktigt för att nå energieffektiviseringsmålet och för att säkerställa en rättvis konkurrens på marknaden. EU har gjort en generell uppskattning av att 10 procent av produkterna är felaktiga. För Sveriges del kan det handla om att 2 TWh av de tänkta besparingarna går förlorade om felaktiga produkter säljs till konsumenterna.

Under 2013 ordnade Energimyndigheten tillsammans med Elsäkerhetsverket, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket och Swedac två tillsynsseminarier om belysning för att informera tillverkare och importörer om alla gällande krav. 70 deltagare kom och utvärderingen visar att det var mycket uppskattat och företagen vill gärna se fler seminarier.

Idag finns 39 beslutade ekodesign- och energimärkningsförfordningar, vilka omfattar 23 olika produktgrupper. Energimyndigheten har marknads-kontrollansvar över samtliga förfordningar. I vissa fall är det dock ett par år kvar innan kraven träder i kraft.

85 procent tittar på energimärkingen när de köper vitvaror

Energimyndigheten har genomfört konsumentundersökningar om attityder och kunskap kring energimärkning och belysning. Resultaten för energimärkning visar bland annat att 85 procent av konsumenterna i hög eller mycket hög grad tar hänsyn till produktens energianvändning vid köp av nya vitvaror. Resultat för belysning visar att 78 procent tycker att det är bra eller mycket bra att fasa ut glödlampor, för att minska hushållens energianvändning.

Energimärkning och tester får stort genomslag i media

Vårt testlaboratorium Testlab är en del av enheten resurseffektiva produkter. Den kommunicerar både testresultat och EU-beslut om ekodesign och energimärkning via pressmeddelanden. Under året har vi undersökt genomslaget i media.

Under åren 2009–2013 har Energimyndigheten gått ut med 74 pressmeddelanden inom området, flest år 2010 och 2013. Det har resulterat i 1 710 artiklar/inslag i media och beräknas ha nått 104 miljoner möjliga läsare/tittare/radiolyssnare.

Mest omskrivna ämnen är energimärkning och tester av produkter. Belysning och hemelektronik, som tv-spelskonsoler, får störst genomslag. I 60 procent av artiklarna uttalar sig någon från Energimyndigheten. Mer än hälften av artiklarna i media är en följd av Energimyndighetens egna pressaktiviteter.

Uppdaterade riksintresseområden för vindbruk 2013

Under 2013 har Energimyndigheten uppdaterat riksintresseområden för vindbruk. I uppdateringen som har pågått sedan 2010 har en omfattande dialog förts med de olika intressenterna genom de två remisser som genomförts. Energimyndigheten har fått mer än 200 remissvar från riksintressemyndigheter, länsstyrelser, kommuner, föreningar och privatpersoner. Utöver detta har separata träffar skett med andra myndigheter, länsstyrelser, bolag och branschorganisationer. Med hjälp av dessa viktiga synpunkter har Energimyndigheten pekat ut de områden i Sverige som har bästa förutsättningar för vindkraft i ett nationellt perspektiv. Uppdateringen av riksintresse vindbruk har väckt stort intresse från media.

Kriterier för vindkraft till havs

- I vindområdet ska det blåsa mer än 8,0 m/s i årsmedelvind 100 meter ovan mark
- Området ska vara större än 15 kvadratkilometer
- Vattendjup ned till 35 meter

Undantagna områden enligt miljöbalken

- Riksintresse obruten kust, riksintesse obrutet fjäll, Natura 2000-områden på land, nationalparker samt natur- och kulturresevat.

Kriterier för vindkraft på land

- I vindområdet ska det blåsa mer än 7,2 m/s i årsmedelvind 100 meter ovan mark
- Området ska vara större än 5 kvadratkilometer (undantaget elområde 4)
- Avståndet mellan vindkraftverk och bebyggelse ska vara mer än 800 meter (Undantag för de områden som kvarstår sedan 2008 där 400 meter är gällande)

Utöver detta har riksintresseområden från 2008 där projektering pågår återaktualiserats vilket innebär att 113 områden kvarstår sedan tidigare.

Läs mer på energimyndigheten.se under
Om oss/Vår verksamhet/Främjande av vindkraft.

Ansvar för att Sverige har tillräckligt mycket naturgas

Energimyndigheten är utsedd till behörig myndighet för trygg naturgasförsörjning. Sedan den 1 juni 2013 är Energimyndigheten operativt ansvarig för att tillkännage krisnivåer vid störningar i den svenska naturgasförsörjningen. Rollen ställer krav på att vi har en omedelbar analys- och beslutsförmåga dygnet runt, året runt. Under året har vi arbetat med att få en fungerande organisation för att kunna hantera den nya uppgiften.

Global tävling lockar fram spjutspetsteknik på skärmar

Idag finns ekodesign och energimärkning på tv-apparater, men inte på bildskärmar, till exempel datorskärmar. EU för en diskussion om att även inkludera skärmar i samma förordning som tv, eftersom teknikerna börjar ha samma användningsområde. På det sättet skulle de mest energislösande skärmarna, oavsett om de används som tv-apparat eller som datorskärm, rensas bort från marknaden.

För att stimulera tillverkarna att gå så långt de bara kan när det gäller elsnålhet finns sedan förra året den globala tävlingen **SEAD Awards**, där vissa produkter tävlar i energieffektivitet. Sverige och Energimyndigheten har deltagit aktivt i det samarbetet. 2012 tävlade tv-apparater och 2013 datorskärmar. Resultaten från bägge tävlingarna visar att de allra mest snåla skärmarna använder 2–3 gånger mindre el än genomsnittet.

Resultaten har skickats till EU-kommissionen och är ett viktigt underlag i deras arbete med ekodesign och energimärkning av tv och datorskärmar.

Energimyndighetens medarbetare

Attraktiv och hälsosam arbetsplats

Energimyndigheten är en expertmyndighet med uppdrag som innebär kvalificerade och komplexa arbetsuppgifter. Våra medarbetare erbjuds utvecklande och engagerande arbetsuppgifter som bidrar till vår samhällsutveckling, stor möjlighet att påverka sitt eget arbete, flexibel arbetstid och mobilt arbete. Många av Energimyndighetens medarbetare deltar i internationellt arbete, både inom EU och globalt.

Personal

Vid årets slut var antalet anställda i tjänst 375. Antalet kvinnliga medarbetare var 59 procent och 41 procent var män. I chefsgruppen var 43 procent kvinnor och i Energimyndighetens ledningsgrupp var det fler kvinnor än män.

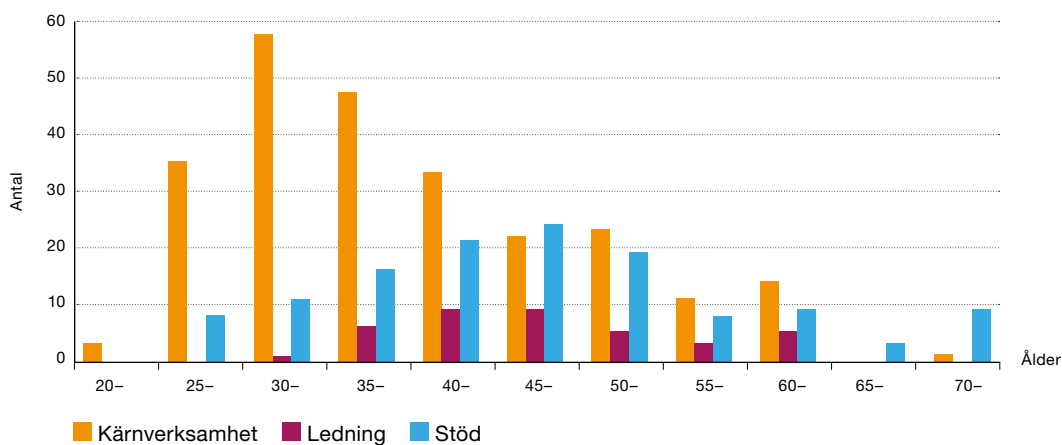
Utbildningsnivån är hög med 88 procent akademiker varav 12 procent är disputerade.

Under året har 23 tillsvidareanställda slutat och personalomsättningen var 7,4 procent (inklusive tidsbegränsade anställningar och pensionsavgångar).

Medelålder alla anställda vid Energimyndigheten			
	2011	2012	2013
Män	43,8	42,6	41,5
Kvinnor	41,6	41,3	42,7
Medelålder	42,5	41,8	42,0

Energimyndighetens medarbetare har låg medelålder i jämförelse med medelvärdet i staten.

Åldersspridning per kompetenskategori

Sjukfrånvaro (procent)			
	2011	2012	2013
Alla	1,94	2,45	2,75
Kvinnor	2,69	3,51	3,65
Män	0,90	0,89	1,52
–29 år	1,09	1,33	1,90
30–49 år	1,92	2,84	2,42
50 år–	2,26	2,04	3,87
Andel långtidssjuka ¹	38,43	49,95	53,19

1 Andel av total sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron är fortfarande mycket låg så även en liten ökning ger utslag. Flera av långtidssjukskrivningarna är inte arbetsrelaterade.

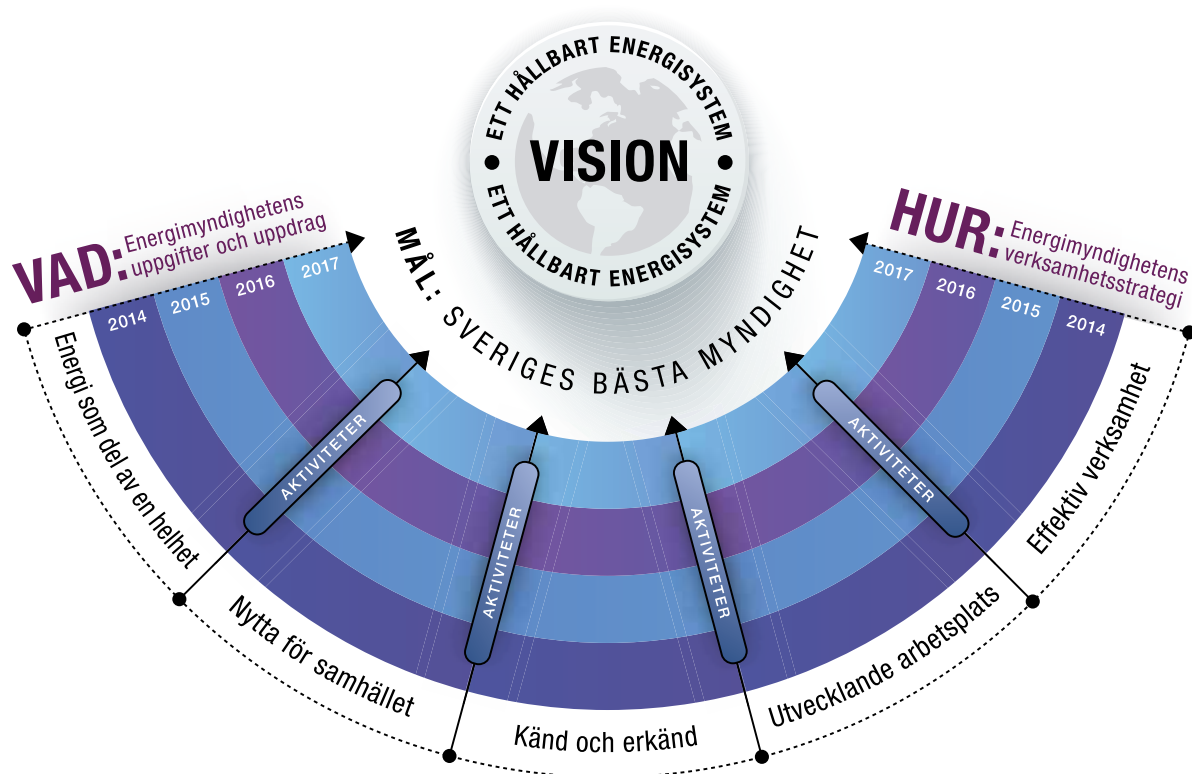
Kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling

Förmågan att attrahera, rekrytera och behålla kompetens är avgörande för att Energimyndigheten ska kunna uppnå verksamhetens mål. För att säkerställa rätt kompetens på kort och lång sikt genomför vi kontinuerligt kompetensanalyser främst i samband med verksamhetsplanering.

Under året har vi haft fokus på att skapa möjligheter för myndighetens chefer att utveckla och stärka sitt ledarskap. Vi har tagit fram en ledarskapsidé, och utifrån den har vi startat ett flerårigt ledarskapsprogram med olika insatser som stöder idén. Vi har genomfört chefsinternat två gånger och Ledarforum tio halvdagar med agenda för både arbetsgivar-, ledarskaps- och verksamhetsfrågor. Introduktion för nya chefer har genomförts, och samtliga chefer har fått utbildning i att ha lönesamtal.

Under året erbjöd vi medarbetarna ett nestorprogram som är en modell för kompetensöverföring. Syfte är att långsiktigt säkerställa att den kompetens som finns inom myndigheten behålls och utvecklas. Den interna rörligheten som har ökat de senaste åren. Det har inneburit att flera medarbetare har fått utvecklingsmöjligheter inom nya arbetsområden.

Ett nytt introduktionsprogram för nyanställda har tagits fram som innehåller såväl energikunskap som värdegrundsfrågor. Dessutom erbjuds alla medarbetare olika interna utbildningar som stöd i arbetet och statstjänstemannarollen. Lunchseminarier om aktuella ämnen och projekt är uppskattade aktiviteter.

Myndigheten har arbetat fram en målbild för år 2017 med de fem delmålen: Energi som en del av en helhet, Nyttä för samhället, Känd och erkänd, Utvecklande arbetsplats och Effektiv verksamhet. Temat för den årliga personaldagen var att visualisera Energimyndighetens målbild 2017, och det var också upptakten i arbetet att utforma en ny värdegrund.

Vi har tagit fram och börjat införa en ny verksamhetsstrategi utifrån Leanfilosofin. Den innebär att vi ska skapa effektiva flöden med kunden i fokus och arbeta med ledarskap, medarbetarskap, kultur och värdegrund. Vi ska organisera och genomföra arbetet flödes effektivt och styra mot uppsatta mål så att vi ständigt förbättrar verksamheten. Som ett led i kundperspektivet och att underlätta för sakverksamheten har Avdelningen för verksamhetsstöd infört rollen kundansvarig. Energimyndigheten ingår som en av åtta myndigheter i ett projekt som ska skapa förutsättningar för kompetensutveckling och rörlighet inom staten, samt belysa staten som en attraktiv arbetsgivare.

Arbetsmiljö och hälsa

Under året genomförde vi en enklare temperaturmätning som visar att medarbetare har stort engagemang och upplever att deras arbetsinsats är viktig. Förtroendet har ökat både för ledning och närmaste chefs sätt att utveckla verksamheten.

Det är bara drygt en tredjedel av Energimyndighetens medarbetare som bor i Eskilstuna kommun varför mobilt arbete med modern teknik är en naturlig arbetsform. Likaså har förutsättningar för resfria möten ökat markant under året.

För att främja friskvård och hälsosamt arbetsliv har den subventionerade friskvårdspengen höjts, dessutom erbjuds alla anställda en friskvårdstimme i veckan, gratis motionssimning och hälsoprofil.

Energimyndighetens resultatredovisning 2013

Energimyndighetens verksamhet är indelad i sju verksamhetsområden. De bygger på budgetpropositionens indelning. I varje kapitel redovisas Energimyndighetens uppdrag, mål och resultat.

ENERGIMARKNAD

1

ENERGI-
EFFEKTIVISERING

3

FÖRNYBAR ENERGI

4

ENERGIFORSKNING
OCH INNOVATION

5

FÖRSÖRJNINGS-
TRYGGHET

2

KLIMAT

7

AFFÄRSUTVECKLING,
KOMMERSIALISERING OCH
INTERNATIONALISERING

6

Läsanvisning för resultatredovisningen

Kapitlens innehåll

Myndighetens verksamhet är indelad i sju verksamhetsområden. Indelningen har sin grund i budgetpropositionens indelning, utgiftsområde 21 – Energi, kompletterat med de verksamheter som inte ingår i utgiftsområdet; klimat och försörjningstrygghet.

Avgränsningen av vad som återfinns under varje kapitel har sin utgångspunkt i budgetpropositionens indelning. Detta får till följd att i kapitel **Förnybar energi**, redovisas inte allt som definieras som förnybar energi. På motsvarande sätt redovisas inte all forskning under kapitel **Energiforskning och innovation**.

Myndighetens uppdrag och mål

Under myndighetens uppdrag har en tolkning och nedbrytning av myndighetens uppgifter som finns i instruktionen och regleringsbrevet gjorts. Endast mål som återfinns i Energimyndighetens regleringsbrev finns beskrivna i dokumentet.

Resultat

Under denna rubrik redovisas ett urval av verksamhetsområdets resultat grupperat i delområden. Urvalet ger en rättvisande bild av verksamheten men är inte en fullständig redovisning av all verksamhet. Prestationers volym redovisas antingen som antal eller innehåll i prestationen. Myndigheten kommenterar det redovisade resultatet genom att analysera och sätta in resultatet i ett sammanhang.

I kostnader för delområden ingår direkta kostnader samt personalkostnader. Personalkostnaden beräknas genom att multiplicera redovisad tid med timkostnad. Timkostnaden inkluderar overhead. I årsredovisning för 2011 och 2012 användes en annan modell för beräkning av timkostnad. För att kostnaderna mellan åren ska vara jämförbara har timkostnaden för dessa år räknats om enligt samma modell som för 2013. Kostnaderna för 2011 och 2012 i detta dokument kan därför avvika från de kostnader som redovisas i årsredovisning för 2011 och 2012.

Under denna rubrik redovisas även resultat enligt återrappporteringskrav i regleringsbrevet. Återrappporteringskravens fullständiga formulering återfinns via fotnot i bilaga.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelse redovisas endast för mål enligt Energimyndighetens regleringsbrev. Myndigheten har en modell för att beskriva måluppfyllelsen:

- God (måluppfyllelse). Uppfyllelsen är i enlighet med vad som kan förväntas i relation till målet.
- Godtagbar (måluppfyllelse). Uppfyllelsen är inte i enlighet med vad som kan förväntas i relation till målet, men inga avvikelser som omöjliggör uppfyllandet av målet.
- Icke godtagbar (måluppfyllelse). Målet bedöms inte uppfyllt.

Energimarknad

Energimyndighetens uppdrag

För regeringens räkning ska Energimyndigheten ta fram underlag för utvärdering och omprövning av de samlade energipolitiska programmen samt bevaka energimarknaderna och energisystemets utveckling. Myndigheten ansvarar också för officiell statistik inom ämnesområdet energi och ska bland annat offentliggöra statistiken utan avgift och göra den tillgänglig i elektronisk form.¹

Resultat

Kostnader per delområde inom Energimarknad (tkr)			
Delområde ¹	2011	2012	2013
Utredningar och stöd till Regeringskansliet	14 115	12 258	21 769
Officiell statistik	48 089	37 782	39 836
Summa	62 204	50 040	61 605

1 Delområde Fjärrvärmenämnden som tidigare redovisats under Energimarknad ingår inte i årets urval av verksamhetens mest väsentliga prestationer.

Kostnadsökningen för utredningar och stöd till Regeringskansliet beror på ett ökat antal utredningar och uppdrag inom området Energimarknad. Framför allt har Energimyndighetens kostnader för personella resurser (redovisad tid) ökat. De högre kostnaderna för officiell statistik 2011 jämfört med 2012 och 2013 innefattar investeringar avseende Datawarehouse samt även flertalet intermittert förekommande undersökningar t.ex. småindustri- och fritidshusundersökningen.

Utredningar och stöd till Regeringskansliet

Vi bevakar och sprider kunskap om energimarknaderna

En viktig del i Energimyndighetens uppdrag handlar om att samla och sprida kunskap om hur energimarknaderna och energisystemet utvecklas. Det gör vi bland annat genom vår årliga publikation **Energiläget**. Energiläget ger en överblick över aktuell energi- och klimatpolitik, styrmedel, användning och tillförsel av energi, energipriser och energimarknader samt energisystemets effekter på miljön. Under år 2013 spred vi 1 390 tryckta exemplar av publikationen (2 700 exemplar 2012) och den hade 3 400 nedladdningar på Energimyndighetens webbplats (1 800 nedladdningar 2012).

Vi ger också ut publikationen på engelska samt publicerar tabell- och figurunderlag på vår webbplats.

¹ Förordning (2001:100) om den officiella statistiken.

I november gav vi ut de första nyhetsbreven om energimarknaderna på vår webbplats. I nyhetsbreven bevakar och analyserar vi utvecklingen på energimarknaderna för el, gas, kol, olja, biobränslen och värme. Vid årsskiftet hade nyhetsbreven om energimarknader totalt 787 prenumeranter och 549 nedladdningar på webbplatsen.

Vi ger underlag för energi- och klimatpolitiken

Under 2013 har vi redovisat sex uppdrag inom området Energimarknader till Regeringskansliet. År 2012 hade vi åtta uppdrag och 2011 sex uppdrag.

Ett exempel är den årliga rapporten **Energiindikatorer**². Den gör det lättare att följa upp de energipolitiska målen då den redovisar ett antal indikatorer, som är baserade på den officiella energistatistiken.

Under 2013 tog vi också fram en långsiktsprognos³ avseende hur energisystemet kan utvecklas fram till 2030 med utgångspunkt i gällande styrmedel.

Bättre förutsättningar för ett hållbart energisystem

Under våren fattade Energimyndigheten beslut om att börja en egeninitierad utredning: **Energisystemet efter 2020**. Utredningen ska slutredovisas 2015. Syftet med utredningen är att bygga upp kunskap om hur ett långsiktigt hållbart energisystem kan definieras, och ge förutsättningar för hållbarhetsbedömningar av olika alternativa sätt att utveckla energisystemet. I dag finns kunskap om många av energisystemets pusselbitar, men inte någon tydlig bild av hur dessa kan kombineras till en väl fungerande helhet i framtiden.

Utredningens resultat ska ge oss bättre förutsättningar att fatta bra beslut i frågor som gäller energisystemets utveckling och förse Regeringskansliet med beslutsunderlag av god kvalitet. Resultatet ger även Energimyndigheten bättre förutsättningar att utforma långsiktiga verksamhetsstrategier så att de så långt som möjligt kan bidra till att skapa ett hållbart energisystem.

Våra insatser ska ge samhällsnytta

Samhällsekonomi handlar om hur vi hushållar och använder resurser i ett samhälle. För att säkerställa att våra insatser ger så stor samhällsnytta som möjligt utvecklar vi vårt arbete med samhällsekonomiska analyser. Målet är att Energimyndigheten ska presentera trovärdiga analyser av hur framtagna förslag påverkar den samhällsekonomiska kostnaden för att uppnå relevanta

² ER2013:05.

³ ER2013:03.

energi- och miljöpolitiska mål. Inom ramen för det arbetet har vi under 2013 gjort tre samhällsekonomiska analyser: Utvärdering av energikartläggningscheckar, utvärdering av affärsutvecklingslån och en fördjupad förstudie av elransonering. En av dessa analyser har granskats av extern part i kvalitetssäkringssyfte. Som alternativ till fullständiga samhällsekonomiska analyser väljer vi ibland att istället få med ett samhällsekonomiskt perspektiv. Under 2013 gjorde vi fyra sådana uppdrag.

För att i ökad utsträckning kunna visa samhällsnyttan och tydliggöra resultaten av kommunernas energi- och klimatrådgivning har vi även arbetat med att förbättra kvaliteten på uppföljningen av rådgivningen.

Ett eget datalager gör energistatistiken mer tillgänglig

Den officiella statistiken ska finnas tillgänglig för allmänheten, utredningsverksamhet och forskning⁴. I rollen som statistikansvarig myndighet har vi under året fokuserat mycket på att skapa ett eget datalager för statistiken. Detta ger oss bättre möjlighet att både utveckla och tillgängliggöra statistiken. Vi har utvecklat ett nytt webbverktyg som ger besökare möjlighet att göra egna urval och analyser av statistiken. I december publicerade vi den första statistiken från datalagret, **Energibalansen**, som ger en översiktlig beskrivning av hela energiflödet, från tillförsel och omvandling till slutlig användning.

Under året har vi också publicerat officiell statistik, totalt 83 publiceringar⁵. Den officiella statistiken ska publiceras enligt en bestämd tidplan⁶. Under år 2013 skedde alla publiceringar utom fyra vid utsatt datum. År 2012 och även 2011 skedde 83 publiceringar, varav fyra var försenade.

⁴ 3 § Lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

⁵ Detta är den totala mängden statistiska publikationer. Majoriteten publiceras av SCB.

⁶ Energimyndigheten beslutar om tidplan. Av 3 § Officiell statistik framgår att statistiken ska offentliggöras så snart den är framställd (föreskrifter och allmänna råd för offentliggörande av officiell statistik)

Försörjningstrygghet

Energimyndighetens uppdrag

Energimyndigheten har en roll att på ett övergripande strategiskt plan verka för en trygg energiförsörjning över hela energiområdet, utan att begränsa andra aktörers ansvar.

Vi ska inom vårt ansvarsområde för energiberedskap bedriva omvärldsbevakning och analys samt utveckla och samordna samhällets krisberedskapsförmåga och stödja andra myndigheter med expertkompetens inom området.

Energimyndigheten är Sveriges representant i International Energy Agency (IEA) och på nationell nivå tillsynsmyndighet för trygg naturgasförsörjning samt för beredskapslagring av olja⁷. Den senare uppgiften innebär att hantera Sveriges lagringsskyldighet samt att utöva tillsyn för att Sverige ska kunna leva upp till IEA:s och EU:s krav. Vi avrapporterar detta arbete kontinuerligt till IEA och EU-kommissionen.

Energimyndighetens roll är även att vara kunskapsförmedlare, inte bara till organisationer och myndigheter inom energiområdet, utan till alla som använder energi i någon form, både direkt och indirekt.

Energimyndigheten ska tillgodose samhällets krav på hög beredskap om Sverige skulle drabbas av störningar och avbrott i energiförsörjningen.

Resultat

Kostnader per delområde inom Försörjningstrygghet (tkr)			
Delområde	2011	2012	2013
Informationsutbyte och samordning genom samverkansforum	1 540	1 229	2 590
Kunskapsspridning	2 757	3 905	1 672
Kontinuerlig kunskapsutveckling och uppdaterad lägesbild	4 388	3 376	2 341
Utveckla samhällets förmåga att förebygga och lindra konsekvenser av störningar och avbrott i energiförsörjningen	7 655	2 694	7 805
Energimyndighetens krisberedskapsroll	17 879	20 883	13 793
Summa	34 219	32 087	28 201

Kostnadsutvecklingen för området Försörjningstrygghet har sin bakgrund i att området under flera år har saknat en långsiktig finansiering. Det har skapat oklara planeringsförutsättningar för verksamheten, vilket också avspeglas i kostnaderna. Kostnadsutvecklingen speglar även en överfasning från konsulter till egen personal. Stöd till Regeringskansliet har inte särredovisats utan ingår i samtliga delområden.

⁷ Förordning (2012:873) om beredskapslagring av olja.

Informationsutbyte och samverkan bidrar till resurseffektivitet

Energimyndigheten bedriver verksamheten inom området försörjningstrygghet genom omfattande informationsutbyte och samverkan med andra organisationer och myndigheter, såväl nationellt som internationellt. Under 2013 har vi genom detta arbete bidragit till att uppfylla vårt eget och andra aktörers behov av en resurseffektiv omvärldsbevakning, kunskapsinhämtning och samordning.

Vi sprider kunskap till användare och ansvariga

Vi arbetar för att både energianvändare och ansvariga på lokal och regional nivå inom krisberedskapssystemet ska veta sina egna möjligheter och skyldigheter att bidra till en trygg energiförsörjning. Sveriges kommuner är en viktig målgrupp för oss i detta arbete. Under 2013 har vi därför utvecklat stöd i syfte att underlätta kommunernas eget arbete. Det ger samhället bättre förutsättningar för en god krishantering vid störningar i energiförsörjningen.

Vi genomför en löpande kunskapsutveckling och uppdaterad lägesbild. Energimyndigheten arbetar för att få en ständigt uppdaterad kunskap om samhällets möjligheter att upprätthålla en trygg energiförsörjning och hantera eventuella störningar. Vi måste också kunna förmedla denna lägesbild till andra aktörer.

Vi stärker både Energimyndighetens egen och samhällets krisberedskap genom att analysera om det finns sårbarheter, hot och risker inom vår interna verksamhet samt inom vårt ansvarsområde (energiförsörjningen), som allvarligt kan försämra energiförsörjningen⁸. Ett exempel på de analyser vi gör presenteras i rapporten **Översiktlig risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige²**. Rapporten ger en övergripande bild över de nuvarande hoten, riskerna, sårbarheterna och förmågorna inom energiförsörjningen.

Vi har också skapat en tydlighet i ansvar och roller på energimarknaden, vilket är en förutsättning för en trygg energiförsörjning i samhället. Ansvaret och rollerna finns beskrivna i den helt omarbetade rapporten **Ansvar och roller för en trygg energiförsörjning**.

Stärkt förmåga att lindra konsekvenser av störningar i elförsörjningen

Under året har vi bland annat deltagit i ett antal nationella och internationella övningar, i både scenarioutformning och motspel. Övningarna har skett i bred samverkan med energibranschens aktörer, myndigheter och övriga energianvändare. Slutsatserna från deltagandet dokumenteras och används kontinuerligt i vårt arbete för att utveckla samhällets förmåga att förebygga och lindra konsekvenser av störningar och avbrott.

⁸ Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

⁹ ER2013:20.

Styrel är en planeringsmetod för styrning av el till prioriterade användare vid elleffektbrist. Från att ha varit ett projekt blev styrel under 2012 en ordinarie arbetsuppgift för Energimyndigheten. Vårt arbete med styrel ger samhället bättre beredskap att minska konsekvenserna vid en eventuell effektbrist och ger dessutom ett antal andra nyttoeffekter för samhällets samlade krishanteringsförmåga. Under 2013 har Energimyndigheten tagit fram föreskrifter för styrel som börjar gälla från och med 1 januari 2014. Föreskrifterna gör att metoden för styrelplaneringen tillämpas på ett konsekvent och strukturerat sätt i hela samhället.

Energimyndigheten har en viktig krisberedskapsroll

En av de uppgifter som ingår i Energimyndighetens krisberedskapsroll är att vara behörig myndighet för trygg naturgasförsörjning^{10, 11}. Sedan den 1 juni är Energimyndigheten dessutom operativt ansvarig för att tillkännage krisnivåer vid störningar i den svenska naturgasförsörjningen. Rollen ställer krav på att vi har en omedelbar analys- och beslutsförmåga dygnet runt och året runt. Under 2013 har vi därför utvecklat en tillfällig lösning med ett antal krisledare som vid behov kan fatta beslut om krisnivåer för naturgasförsörjningen i Sverige. Vi har sedan tidigare en funktion för tjänsteman i beredskap (TiB). Funktionen är aktiv dygnet runt under årets alla dagar och ska vid behov kunna aktivera en krisledare för naturgasförsörjningen.

Förmågan prövades skarpt under 2013 då ansträngda situationer på den danska naturgasmarknaden, till följd av bland annat kallt väder i kombination med ovanligt låga lagernivåer i Danmark, ledde till att krisnivån ”tidig varning” tillkännagavs för naturgasförsörjningen i Sverige. Krisledaren för naturgas aktiverades även i samband med stormen Sven i slutet på året, då de kraftiga vindarna över Nordsjön gjorde att det fanns risk för att naturgasproduktionsanläggningen Tyra i Danmark skulle stängas. Men vi behövde aldrig tillkännage någon krisnivå.

Preliminär lagringsprocent skapar planeringsförutsättningar

Energimyndigheten är även Sveriges tillsynsmyndighet för beredskapslagring av olja. I den rollen ska vi varje år besluta om storleken på den procentandel för lagringsbränslena som alla lagringsskyldiga ska ha under kommande lagringsår¹². Lagringsprocenten är den del som behövs för att Sverige ska uppfylla lagringsskyldigheten i enlighet med EU:s och IEA:s krav. Ett nytt EU-direktiv¹³ gällande beredskapslagring av olja började gälla från och med 2013 och innebär att EU använder nya principer för att beräkna lagringsskyldigheten. Energimyndigheten bedömer att det innebär en höjning av Sveriges lagringsprocent.

¹⁰ Lag (2012:273) om trygg naturgasförsörjning.

¹¹ Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 994/2010 av den 20 oktober 2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG.

¹² Lagen (2012:806) om beredskapslagring av olja och Förordning (2012:873) för beredskapslagring av olja

¹³ 2009/119/EG.

Under året har vi därför arbetat med att räkna fram den nya lagringsprocenten och kunde i december ta fram en ny preliminär procentandel för att räkna fram individuell lagringsskyldighet. Det preliminära beslutet skapar planeringsförutsättningar för olje- och petroleumindustrin inför lagringsåret 2014/15. Som ett led i att effektivisera och underlätta lagerrapporteringen i framtiden har Energimyndigheten under 2013 också arbetat med att utveckla och implementera ett nytt databassystem för beredskapslagringen (Belor). Systemet beräknas vara färdigt under första kvartalet 2014.

Vi har fastställt en målgrupp för ransonering av el

Energimyndigheten har också arbetat med att förbereda förbrukningsdämpande åtgärder så att samhället ska kunna hantera och lindra konsekvenserna av en långvarig elenergibrist. Målgruppen för ransonering av el har under året fastställts till att omfatta alla landets industriföretag. Därefter har vi utrett en möjlig hanteringsmodell för att fastställa vilka aktörer som bör göra vad under en ransonering. Vi fastställer modellen under 2014.

Försvarmakten får stöd i den nationella försvarsplaneringen

Arbetet hos civila myndigheter med att planera för höjd beredskap har återupptagits¹⁴ och påverkar Energimyndigheten, eftersom vi är en bevakningsansvarig myndighet med särskilt ansvar vid höjd beredskap i samhället¹⁵. Ansvaret innebär att vi ska planera för att kunna anpassa verksamheten inför en förändrad säkerhetspolitisk situation och genomföra omvärldsbevakning, risk- och sårbarhetsanalyser samt de utvecklingsinsatser som uppgiften kräver.

Energimyndigheten har under 2013 deltagit i ett flertal aktiviteter med Försvarmakten för att stödja dem i nationell försvarsplanering. Vi har också varit delaktiga i ett regeringsuppdrag, där Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska analysera vad försvarsplaneringen innebär för det civila försvaret¹⁶. För vår del har vi under 2013 startat ett arbete med att ta fram en initial målbild för 2018. Under 2014 definierar vi en arbets- och utvecklingsplan för energisektorn för perioden 2015–2018 utifrån målbilden. Vårt arbete ska leda till en stärkt förmåga att trygga energiförsörjningen vid höjd beredskap med utgångspunkt i fredstida krisberedskap.

¹⁴ Enligt regeringens budgetpropositioner för 2012 och 2013.

¹⁵ 11 och 18 §§ Förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

¹⁶ MSB, (2013). Delrapportering av uppdrag avseende planering inför höjd beredskap (civilt försvar) F62013/918/SSK, Dnr. 2013–2330, s. 3.

Energieffektivisering

Energimyndighetens uppdrag

Energimyndighetens arbete inom området energieffektivisering syftar till att uppfylla det nationella målet om 20 procent effektivare energianvändning till 2020, som antogs av riksdagen 2009 i enlighet med propositionen

En sammanhållen energi- och klimatpolitik. Målet uttrycks som ett sektorsövergripande mål om minskad energiintensitet med 20 procent mellan 2008 och 2020. Till skillnad från målen om förnybar energi och förnybar energi i transportsektorn som redan uppnåtts är Energimyndighetens bedömning i **Långsiktsprogno 2012** är att energieffektiviseringsmålet är svårt att nå med befintliga styrmedel. Därför är det vår bedömning att arbetet med energieffektivisering behöver intensifieras de kommande åren.

Stora delar av Energimyndighetens arbete inom energieffektivisering styrs, direkt eller indirekt, av ett flertal EU-direktiv. Myndigheten har i uppdrag att arbeta med implementering, tillsyn och att bistå regeringen med underlag för lagstiftning. Myndigheten har i uppdrag att arbeta strategiskt för att främja teknikutveckling och marknadsintroduktion av energieffektiv teknik, tjänster och produkter. En del i detta är att introducera och skapa legitimitet för ny teknik inom olika marknadssegment. Myndigheten har i uppdrag att nå ut bredare inom de sektorer som berörs och att även nå ut till fler sektorer. Syftet är att undanröja informations- och kunskapsbrister hos olika aktörer.

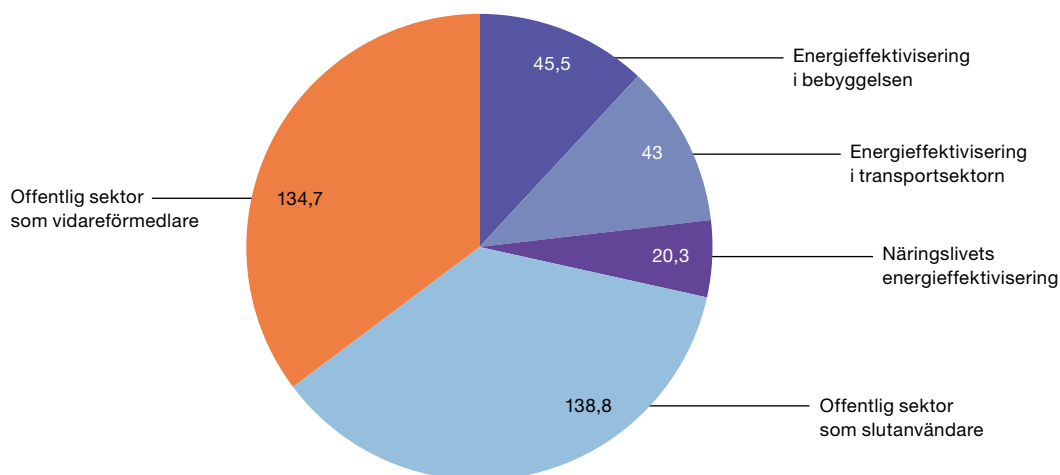
Resultat

Kostnader per delområde inom Energieffektivisering (tkr)			
Delområde ¹	2011	2012	2013
Offentlig sektor som vidareförmedlare	18 725	16 455	14 993
Offentlig sektor som slutanvändare	19 614	21 984	20 578
Näringslivet	19 263	21 537	22 256
Bebyggelse	13 299	13 070	14 939
Transporter	1 576	3 673	4 235
Produkter	47 306	48 082	44 651
Stöd till Regeringskansliet	2 695	2 987	3 499
Summa	122 478	127 788	125 151

1 Delområdesindelningen skiljer sig från indelning i årsredovisning för 2012. Jämförelsetal för 2011 och 2012 är beräknade enligt den nya indelningen.

De totala kostnaderna minskade något jämfört med föregående år framför allt inom området produkter där kostnaderna för vårt nya belysningslaboratorium och nya mätdatautrustning belastade främst år 2012. De ökade kostnaderna inom transportområdet innefattar ökade satsningar på rådgivning både gentemot energi- och klimatrådgivare och andra målgrupper. Satsningar har även gjorts inom forskningsprogram för energieffektivisering i transportsektorn genom extern utvärdering och insatser för informationsspridning.

Så här fördelar sig beviljade medel för stöd inom delområdena (miljoner kronor)

Offentlig sektor – som vidareförmedlare

Energi- och klimatrådgivning/Energikontoren

Energi- och klimatrådgivningen har varit med om ett händelserikt år där många viktiga utvecklingsområden har stått i fokus. Den månadsvisa samtalsrapporteringen har från och med månadskiftet mars/april skett via den virtuella mötesplatsen Kontakten som Energimyndigheten har utvecklat.

EU-direktivet om byggnaders energiprestanda, EPBD2, (2010/31/EU) ställer nya krav på energi- och klimatrådgivningen om värme- och luftkonditioneringssystem. Rådgivning om dessa system har pågått under hela 2013 som en del av den ordinarie rådgivningen. Under 2013 har ett omfattande arbete gjorts för att förbereda en riktad rådgivningsinsats till fastighetsägare som kan identifieras i databasen för energideklarationer. Denna rådgivning startar 2014 med hjälp av ett särskilt stödpaket som Energimyndigheten har tagit fram.

Kompetensutvecklingskonferensen **Kraftsamling** samlar energi- och klimatrådgivare och Energikontor och hölls för 11:e året i följd, denna gång i Örebro. Kommunikation var konferensens huvudtema.

Under Kraftsamling fokuserade en workshop på rådgivningens nuläge med både styrkor och svagheter i fokus men även dess framtida utformning.

Informations- och utbildningsprojekt samt regionala samverkansprojekt

För att främja samverkan i energiarbetet på lokal och regional nivå finansierar Energimyndigheten utbildnings- och informationsinsatser. I en utlysning under oktober 2012 kom totalt 77 ansökningar in. Särskilt prioriterade områden för denna utlysning var transporter, smarta elnät, energieffektivisering av flerbostadshus samt projekt riktade till små- och medelstora företag. Under året har Energimyndigheten finansierat informations- och utbildningsprojekt, regionala samverkansprojekt samt projekt riktade till barn och unga med totalt 43 miljoner kronor.

Förväntade effekter av projekt av denna karaktär, är ökad medvetenhet och beteendeförändringar som i sin tur leder till minskad energianvändning.

Barn och ungdomssidans webbesök har ökat med 37 procent

Energimyndigheten arbetar för att stimulera ökade insikter och kunskaper om energi- och klimatrelaterade frågor inom skolvärlden. Särskilt framgångsrikt har arbetet med att utveckla fakta- och informationssidan www.energikunskap.se varit. Sidans uppbyggnad, struktur samt innehåll svarar väl mot det behov som finns hos lärare och elever. I snitt hade sidan 390 besök per dag, vilket är en tydlig ökning från 2012 års snitt på 284 besök per dag.

Energimyndigheten arbetar strategiskt för att uppnå resultat likt ovan.

Med tanke på energi- och klimatfrågornas stärkta roll i den nya läroplanen, finns ett växande behov av både informationsmaterial och dialog med en expertmyndighet och där har Energimyndigheten en viktig funktion.

Offentlig sektor – som slutanvändare

Energianvändningen i bostäder och lokaler minskar

Offentlig sektor är utpekad av EU att vara föregångare vad gäller energi-effektivisering.

Kommuner och landsting har effektiviserat sin energianvändning de senaste åren. Mellan 2009 och 2012 har de bland annat minskat energianvändningen i sina egna byggnader med cirka 5 procent, enligt en uppföljning från Energimyndigheten och Sveriges kommuner och landsting. Siffrorna bygger framför allt på data inrapporterad inom Energimyndighetens energieffektiviseringsstöd.

Energimyndigheten arbetar med flera program och styrmedel riktade mot kommuner och landstings egna energianvändning och de beskrivs i det följande. De förbättrade resultaten i kommuner och landsting antas delvis bero på Energimyndighetens program.

Kraftigt ökad andel förnybara drivmedel

Sedan 2009 har det blivit betydligt vanligare att kollektivtrafiken, ägd av offentlig sektor, körs med förnybara drivmedel. Användningen av förnybara drivmedel inom kollektivtrafiken har ökat kraftigt, från 38 procent 2009 till 58 procent 2012.

Andelen miljöbilar har också ökat i kommuner och landsting, med 9 respektive 11 procentenheter. Andelen miljöbilar i kommuner år 2012 var 46 procent, och i landsting 76 procent. Här ligger de offentliga aktörerna klart före samhället i stort, helt i linje med deras ansvar som föregångare.

Uthållig kommun lyfter svenska kommuner

Under 2013 har programmet Uthållig kommun engagerat 37 kommuner från norr till söder som arbetat inom två huvudteman; *Energismart fysisk planering* och *Näringspolitik*. Under dessa huvudteman ligger nio projektområden inom vilka det genomförs totalt 57 projekt. Under 2013 omsatte programmet 13 miljoner kronor.

Energimyndigheten har producerat en film med belysningslösningar inom programmet Uthållig kommun. Filmen finns att se på myndighetens youtube-kanal: www.youtube.com/energimyndighet.

I den statusrapport som redovisar resultatet av Uthållig kommun fram till mitten av 2013 konstateras att målet om att få fram 35 spjutspetsexempel bedöms nås. De kommuner som deltar gör skillnad både genom att vässa sitt eget energiarbete och genom att ta fram spjutspetsexempel som andra kommuner kan inspireras av och upprepa. Likaså anser kommunerna att Energimyndigheten bidragit till projektets uppkomst i 71 procent av fallen. I hälften av fallen bedömer kommunerna att projektet kommer att kunna klassas som spjutspetsexempel.

Redan nu är några kommuner klara med utvecklingen av sina exempel. Under programmets gång uppstår synergieffekter inom de olika projektgrupperna som har fått flera kommuner att utveckla sitt energiarbete. Till exempel är två modeller för att arbeta med energieffektivisering i det lokala näringslivet under utveckling; Tranås- och Eskilstunamodellerna. I Linköping har kommunen visat att besparingspotentialen är stor i både energi och pengar genom investeringar i energieffektivare belysning.

Belysningen i Sverige (TWh)		
Område	Nuvarande förbrukning	Sparpotential per år från och med 2020
Hembelysning	4,0	2,0
Vägbelysning	1,5	0,4
Kommersiella och offentliga lokaler	5,5	2,5
Industri	3,0	1,3
Totalt	14,0	6,2

God effekt av statligt stöd för energieffektivisering i kommuner och landsting

Under året har 282 kommuner och 20 landsting arbetat med energieffektiviseringsarbete inom ramen för energieffektiviseringsstödet (EES). Energimyndigheten stödjer, i samarbete med länsstyrelserna, kommuner och landsting genom utbildningar och nätverksträffar i varje län. Energimyndigheten och länsstyrelserna genomförde under året 26 utbildningar inom områdena systematiskt energiarbete, LCC-kalkyler (livscykelkostnadskalkyl) samt energioptimering av byggnader.

Under 2013 pågick 23 regionala projekt inom ramen för energieffektiviseringsstödet, varav för 7 projekt fattades beslut om ekonomiskt stöd under året. Exempel på projektområden är energieffektiv upphandling, belysning, driftoptimering av fastigheter, kommunala resepolicyer samt ruttoptimering inom hemtjänst. I princip alla projekt slutredovisas till Energimyndigheten under hösten 2014. I december 2013 avslutades dock projektet **Inekt** ett samarbete mellan åtta kommuner i Östergötland och Östergötlands landsting och som letts av länsstyrelsen i Östergötland. Inekt står för *Informationshantering och energieffektivisering av kommuners och landstings transporter*. Arbetet handlar om tjänsteresor i bil, och hur man på olika sätt kan minska energianvändningen för dem. Ett resultat är att flera av de medverkande kommunerna har byggt upp nya rutiner för transportuppföljning, en förutsättning för ett systematiskt och framgångsrikt energieffektiviseringsarbete.

Energimyndighetens utvärderingar har visat att kommuner och landsting inom energieffektiviseringsstödet (EES) tycker att stödet gör skillnad. Alla tio projektledare som har intervjuats i rapporten **Halvtid för energi-effektiviseringsstödet** beskriver att arbetet med EES har förändrat organisationens energieffektiviseringsarbete i positiv riktning och att fler åtgärder genomförs till bättre kvalitet.

Arbetet inom programmet följs upp årligen genom en omfattande rapportering. Målen för kommuner och landsting är att effektivisera sin energianvändning med i genomsnitt 10 procent i sina byggnader och transporter till 2013, samt med 20 procent till 2020, utifrån basår 2009. Till och med år 2012 har de i genomsnitt nått totalt 7 procent effektivisering i byggnader och transporter. Förutsatt att kommuner och landsting ges fortsatt stöd i systematiskt arbete, förväntas de kunna uppnå sina uppsatta mål till år 2020. Om alla organisationer når sina mål kommer en effektivisering inom den kommunala byggnadssektorn på 3,4 TWh uppnås till 2014 och 5,1 TWh till 2020. Likaså kommer en effektivisering inom den kommunala transportsektorn på 0,12 TWh att uppnås till 2014¹⁷.

Kostnaden för energieffektiviseringsstödet uppgår till 101 miljoner kronor per år, vilket framför allt används som stöd till kommuner och landsting. Resterande är kostnader för uppföljning och utvärdering, utbildningar samt regionala projekt.

Länsstyrelsernas energi- och klimatarbete har förbättrats

Energimyndigheten utvärderar årligen länsstyrelsernas strategiska energi- och klimatarbete i en statusrapport. Varje länsstyrelse bedöms efter ett antal kriterier som sammanfattas till ett samlat betyg: "arbete återstår", "förväntad nivå" eller "över förväntad nivå". Under 2013 har föregående års arbete utvärderats, och det visar att alla 21 länsstyrelser under 2012 fick betyget "över förväntad nivå" vad gäller genomförande av sin regionala energi- och klimatstrategi. År 2010 hade bara 6 länsstyrelser motsvarande betyg. Detta visar på en stor förbättring vad gäller att driva och genomföra regionala energi- och klimatprojekt om energieffektivisering.

Energimyndighetens kostnad för det regionala energi- och klimatarbetet rör främst utbetalning av stöd till respektive länsstyrelse, vilken under 2013 uppgick till 30 miljoner kronor.

¹⁷ Mål i procent och TWh enligt vad kommuner och landsting själva angett i rapportering till Energimyndigheten, dock har viss justering gjorts gällande högt avvikande värden

Näringslivets energieffektivisering

Industrin ska bli energieffektivare

Programmet för energieffektivisering (PFE) som vänder sig till energiintensiv industri hade under året 96 deltagande företag. Företagen använder 29,4 TWh PFE-el vilket innebär en skattereduktion på 147 miljoner kronor om året.

I maj hölls **Energiforum** där 30 PFE-företag från hela landet deltog.

Under året har industrinätverket **Genial** för företag inom aluminiumindustrin, avslutat en förstudie och fått nytt stöd för att de har antagit nya utmaningar med såväl kortsiktigt fokus på konkreta energieffektiviseringsåtgärder som på långsiktig introduktion av olika energiledningssystem. Projektet har fått stor internationell uppmärksamhet och bland annat resulterat i flera publikationer i branschtidskrifter samt nya forskningsansatser inom två innovationsområden (med stöd från Vinnova och Energimyndigheten).

För närvarande deltar 16 sågverk och 16 leverantörer i nätverket **Energieffektivisering inom sågverksindustrin**. Utöver erfarenhetsutbyte och presentation av ny teknik genomförs bland annat teknikdemonstrationer av oprövad teknik och nya metoder.

Under 2013 har Energimyndigheten prövat en ny ansats för att effektivt adressera marknadsmisslyckanden inom specifika områden för svensk industri. Genom utlysningar och delfinansiering av miljöstudier inför investeringsprojekt är målet att få fram konkreta erfarenheter som sprids för att minska transaktionskostnaderna och öka effektiviseringstakten. Två utlysningar har genomförts under året, en utlysning inom elmotorsystem och en inom energiuppföljningssystem. Båda utlysningarna riktar sig mot områden med stor potentiell effekt där informationsbrister bromsar investeringar i ny och energieffektiv teknik. Inom motorsystem har fyra ansökningar bifallits medan utvärdering pågår för uppföljningssystem.

Nätverket för energiintensiva små och medelstora företag har utvecklat och lanserat verktyget **Energiledning light** för systematiskt energiledningsarbete. Det är öppet för användning för alla små och medelstora företag och används även i arbetet med kommunal näringslivsutveckling i Uthållig kommun.

Inom ramen för energikartläggningsstödet har Energimyndigheten tagit emot 170 nya ansökningar och beviljat 136. Ett beställarstöd för beställare av energikartläggningar har tagits fram med mål att höja kvaliteten i kartläggningarna och öka andelen förslag som omsätts i åtgärder. Beställarstödet tillsammans med annan relevant information har gjorts tillgänglig via portalen **energiaktiv.se** som utökats med ingångar specifikt för industri, lantbruk och transporter.

Nationellt regionalfondsprogram

Energimyndigheten har i samarbete med Tillväxtverket, Vinnova och Vetenskapsrådet lämnat förslag till ett nationellt regionalfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning för perioden 2014–2020. Det nationella regionalfondsprogrammet kompletterar de åtta regionala programmen och omfattar tre tematiska mål: forskning och innovation, ökad konkurrenskraft för små och medelstora företag och omställningen till en koldioxidsnål ekonomi.

Energitjänster med kunden i fokus

Energimyndigheten har publicerat en rapport som presenterar en ny modell för att kategorisera energitjänster och som redogör för nuläget för vissa segment av energitjänstemarknaden.

Energimyndigheten har beviljat medel till projektet **Utveckling av EEF** som ska undersöka möjligheten att utveckla en branschorganisation för leverantörer av energieffektiviseringstjänster. Energimyndigheten bedömer att en branschorganisation för energitjänsteföretag kan bidra till att stödja utvecklingen av energitjänstemarknaden och verka förtroendeskapande. Energitjänstleverantörernas roll i genomförandet av energieffektiviseringsdirektivet blir viktig och arbetet med bland annat frivilliga certifieringssystem har börjat under 2013 och kommer att fortsätta under 2014.

Energimyndigheten har beviljat Linköpings universitet stöd för att genomföra projektet **Energitjänster – ett ökat värdeskapande med kunden i fokus**. Syftet är att undersöka förutsättningarna för att öka tjänsteinnehållet på den svenska energimarknaden. Vidare syftar projektet till att ta fram stöd för implementering och utveckling av energitjänster, samt till att skapa förutsättningar för kunddriven utveckling.

Energimyndigheten har även varit en aktiv deltagare i **IEA DSM Task XVI** som är en internationell expertgrupp för utbyte av information och erfarenheter i syfte att främja utvecklingen av energitjänstemarknaden. Deltagandet har bland annat resulterat i publicering av artiklar, erfarenhetsutbyte och omvärldsbevakning.

Arbete med att ta fram en utlysning för miljöstudier inom energitjänsteområdet för fastighetsbestånd/industrier har pågått under året och publiceras under januari 2014. Inom ramen för det särskilda uppdraget för innovationsupphandling har arbete påbörjats med att inkludera upphandling av energitjänster.

Energieffektivisering i bebyggelsen

Nätverk viktig mötesplats

I Sverige finns totalt 4,5 miljoner bostäder, varav 2,5 miljoner i flerbostadshus. Uppskattningsvis kommer tre av fyra bostäder att kräva omfattande åtgärder fram till 2050. För att undvika inlåsnings effekter och samtidigt uppnå de nationella målen till 2020 bör energieffektivisering vara en självklar del av renoveringsprocessen.

I samverkan med marknaden driver Energimyndigheten utvecklingen av energieffektivisering inom bebyggelsen framåt.

För att minska energianvändningen i det nationella byggnadsbeståndet, påskyndar Energimyndigheten utvecklingen genom finansiering av externa projekt och i samverkan med byggnadssektorns aktörer.

Samverkan sker i form av beställargrupper, även kallade nätverk. Energimyndigheten driver sex nätverk tillsammans med Sveriges största flerbostadshus- och lokalfastighetsägare, småhustillverkare, bransch- och intresseorganisationer samt Sveriges byggindustrier. Aktörer representerade i nätverken är de viktigaste beslutsfattarna för att genomföra energieffektiviseringsåtgärder i bebyggelsen. Det är därmed viktigt att den goda samverkan får fortsätta.

Förkortning	Namn
LÄGAN	Program för byggnader med mycket låg energianvändning
BELOK	Beställargruppen lokaler
BeBo	Beställargruppen för energieffektiva flerbostadshus
HyLok	Hyresgäster för energieffektivisering av lokaler
BeLivs	Beställargruppen livsmedelslokaler
BeSmå	Beställargruppen för småhustillverkare

Nätverken utgör en betydande mötesplats där stat, näringsliv och akademi påskyndar tillkomsten av goda exempel och demonstrationer av energieffektiva metoder, tekniker och system vilka tillgodoser marknadens behov samt avser att korrigera marknadsmisslyckanden och hinder. Fokus ligger på byggnaden som helhet och på att framtida byggnader både ska uppfylla de tekniska egenskapskraven i Boverkets byggregler och kunna ingå i hållbara bostadsområden.

Urval av flertalet genomförda projekt inom nätverken:

Nätverk	Teknikupphandling	Demonstrationsprojekt	Informationsinsatser
BeBo	– Värmeåtervinning – Rationell tilläggsisolering av klimatskärm, TURIK – Teknikupphandling för värmeåtervinning ur avloppsvatten – Tekniktävling energieffektivare tvättstugor	Sex nya Rekorderlig Renoveringsprojekt är under uppstart i förstudier eller i ombyggnadsfas. ¹	Halvera Mera*
BELOK	Evaporativ kylare för vattenburen komfortkyla		Totalprojekt ² – Investera och halvera!***
BeLivs		– LED konvertering för kyl- och frysmöbler – Tvättning av batterier i kyl- och frysrum	
HyLok		Gröna hyresavtal i samarbete med BELOK	

- 1 Rekorderlig Renovering är en arbetsmetod för energieffektivisering av befintliga flerbostadshus som baseras på en ekonomisk modell för lönsamhetsbedömningar. Metoden är framtagen av nätverket BeBo och innebär att det tas fram ett åtgärds paket som i sin helhet uppfyller de lönsamhetskrav fastighetsföretaget ställer. Syftet med metoden är att möjliggöra långtgående energieffektivisering vilket innebär en halvering av energianvändningen inom flerbostadshusbeståndet. Detta kräver investeringstunga åtgärder, vilka var för sig inte är lönsamma och därför sällan blir av.
- 2 Totalprojekt är en arbetsmetod för energieffektivisering av befintliga lokalbyggnader som baseras på en ekonomisk modell för lönsamhetsbedömningar. Metoden är framtagen av nätverket BELOK och innebär att det tas fram ett åtgärds paket som i sin helhet uppfyller de lönsamhetskrav fastighetsföretaget ställer. Syftet med metoden är att möjliggöra långtgående energieffektivisering om 50 procent inom lokalbeståndet där åtgärder kommer att ingå, vilka enskilt inte är lönsamma och därför vanligen inte genomförs.

Förslag till strategi för energieffektiviserande renovering

Boverket och Energimyndigheten har under året haft i uppdrag att tillsammans ta fram ett förslag till nationell strategi för energieffektiviserande renovering i enlighet med artikel 4 i energieffektiviseringsdirektivet. Förslaget ska leda till att beslutsfattare väljer att investera i energieffektiviserande åtgärder i samband med renovering. Utredningen föreslår två alternativa scenarier fram till 2050.

Utredningens slutsatser är att ytterligare energipolitiska styrmedel i samband med renovering, utifrån utredningens förutsättningar, inte får någon nämnvärd effekt. För att nå en halvering till 2050 behöver omfattningen av renoveringarna öka och/eller andra åtgärder som omfattar effektivisering av verksamhetsel, hushållsel och fastighetsel också genomföras.

Build up skills för yrkesarbetare

Under året slutfördes EU-projektet **Build Up Skills Sverige** (BUSS). BUSS visade bland annat att 100 000 yrkesarbetare och 500 utbildare behöver ökad kunskap i energieffektivt byggande. Projektet resulterade i en handlingsplan med flertalet olika åtgärdsförslag som stöds av 28 olika organisationer inom fastighets- och byggbranschen.

Demonstrationsprojekt bidrar till länders omställning

Många städer i världen saknar idag möjligheten att koordinera, kontrollera och säkerställa stadens infrastrukturella stödsystem och tjänster. Stundtals kraftigt ökad levererad energi över landsgränser orsakar stora störningar i länder och städer där elnäten inte är anpassade för tillfälligt ökad belastning. Kriser kan uppstå och städers elnät kan slås ut.

Energimyndigheten med medfinansiär har varit med i utvecklingen av ett system där beslutsfattare får kontroll över stadens stödsystem och därmed kan minska riskerna för störningar, exempelvis att elnät oväntat slås ut. Exportpotentialen bedöms som stor.

Förändrat beteende ger resurseffektivt Hökarängen

Hållbara Hökarängen är ett projekt inom Stockholmsregionen för att skapa ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Hökarängen. Projektet är unikt i den mening att fokus ligger på att få igång ett engagemang för dessa frågor hos de boende i området. Detta innebär att projektet i sig inriktar sig mot att förbättra beteende- och attityder kring för energieffektivisering i denna grupp snarare än mot tekniska förbättringar.

Projektet ligger i linje med Energimyndighetens uppdrag att dels höja kompetensnivån för hur energieffektivisering ska kunna nås genom beteendepåverkan, dels bidra till att minska energi- och elanvändningen. Projektet prövar och utvärderar olika åtgärder som syftar till att påverka människors beteende. Dessa åtgärder kan bland annat nås genom utveckling av nya metoder, tjänster och produkter. Projektet ligger rätt i tiden då flertalet miljonprogramsområden står inför omfattande renoveringar.

Energieffektivisering i transportsektorn

Transporter

Under året har Energimyndigheten startat ett utvecklingsarbete av den transportrelaterade energi- och klimatrådgivningen. Syftet är att allmänhet och företag ska få så bra rådgivning som möjligt genom att rådgivarna utvecklar sin kompetens inom området.

För att sprida resultat och inspirera målgrupperna att arbeta med energiomställningsarbete inom transportsektorn har vi sammanställt ett flertal goda exempel. Ett exempel på projekt som bedrivs med stöd från Energimyndigheten är ett samåkningsprojekt. Där har landsbygdsområdena Långasjö, Urshult och Älmeboda/Linneryd med hjälp av Energikontor Sydost provat ett system för mobil samåkning. Systemet består av en webb/telefonapplikation som stöttar samåkning på ett organiserat sätt. Tanken är att områden med gles kollektivtrafik och stort beroende av bil ska ha bibehållen eller få ökad tillgänglighet samtidigt som hänsyn tas till energianvändning och klimat.

Forsknings- och demonstrationsprogram för Energieffektivisering samt kostnadsökning inom transportsektorn på totalt 70 miljoner kronor har pågått under åren 2010–2013. Under 2013 genomfördes en extern utvärdering som visade att programmet fyller en viktig funktion på transportforskningsområdet.

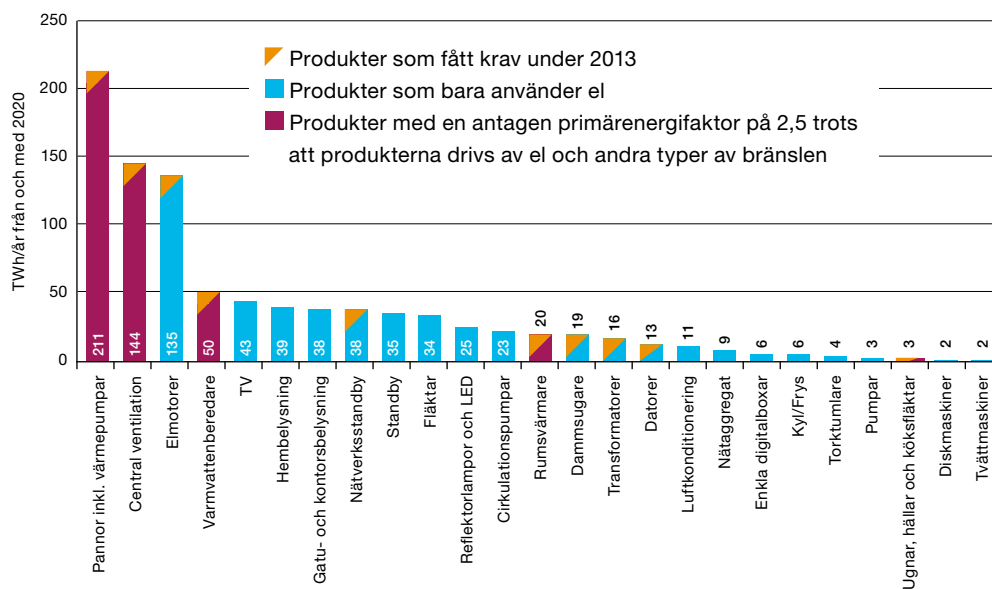
Ett exempel på demonstrationsprojekt inom programmet är **Mer trailer med järnväg – Megaswing** som genomförts av Kockums industrier. Av dagens 650 000 trailers per år i Trelleborgs hamn går bara tio procent med tåg, vilket har stor påverkan på vägslitage, miljö och trafik. Den låga andelen som går på järnväg beror på fysisk beskaffenhet på många trailers och terminalytor samt en konservativ anda hos logistikaktörerna. Projektet har testat en teknisk lösning i form av Megaswing järnvägsvagn som medger lastning av alla typer av trailers på järnväg och med obetydliga krav på investeringar i infrastruktur. Megaswingvagnen har exempelvis gått i service mellan Malmö och Eskilstuna sedan januari 2011 med bra resultat. Under denna tid har konceptet fungerat under mycket svåra vinterförhållanden samt rent logistiskt vid lastning och lossning.

Energieffektiva produkter

Ekodesigndirektivet förbjuder de mest energi- och resurskrävande produkterna på EU-marknaden. Energimärkningsdirektivet gör produkters energianvändning synlig och jämförbar genom märkningsetiketten och gör det lättare för konsumenter som vill göra energismarta val. Energimärkningen är obligatorisk för vissa produktgrupper.

Direktiven för ekodesign- och energimärkning beräknas kunna effektivisera energianvändningen i EU med 5 procent till år 2020 och är därför mycket viktiga verktyg för att nå Sveriges 2020-mål.

Ekodesign och märkning, besparing 2020 i EU27 – beslutade produkter

Många nya förordningar och produktkrav 2013

Energimyndigheten ansvarar för att ta fram underlag för den svenska positionen och har fått i uppdrag från Regeringskansliet att företräda Sverige i förhandlingar om lagkrav på produkter. Energimyndigheten har berett underlag till svenska positioner (25 svenska positioner) genom branschmöten, samrådsmöten med andra myndigheter samt bilaterala dialoger med EU-kommissionen och svenska aktörer.

Energimyndigheten har i god samverkan med svenska aktörer och med stor teknisk kompetens kunnat driva fram stora förändringar av EU-kommissionens förslag på lagkrav. Under 2013 tog Energimyndigheten exempelvis fram beräkningsmetoder och nya kravnivåer för central ventilation (effektiviseringspotential 10 TWh i primärenergi/år i Sverige), rumsvärmare (2 TWh primärenergi/år, Sverige) och köksfläktar, vitvaror (0,2 TWh primärenergi/år, Sverige). De svenska förslagen skrevs in i förordningarna och blir gällande i hela EU.

Under 2013 antog EU-kommissionen även lagkrav på pannor, värmepumpar och varmvattenberedare. Kraven har stor betydelse för Sveriges energianvändning. För första gången antog EU även krav på energimärkning av system, som värmepumpar i kombination med solpaneler. Lagkraven på varmvattenberedare gynnar också kombinationer med förnybara kraftkällor, men kräver god implementering eftersom kraven som ställs är komplexa.

Marknadskontroll ser till att energieffektiviseringen slår igenom

Energimyndigheten har tillsynsansvar för de 39 förordningar som EU hittills beslutat om under ekodesign- och energimärkningsdirektiven samt energimärkningsförordningen för däck. Tillsynsansvaret innebär också att Energimyndigheten enligt lag måste bedriva förebyggande tillsyn och informera aktörer som är berörda av lagkraven.

Energimyndigheten har kontrollerat att produkter är korrekt energimärkta i 25 butiker, 66 nätbutiker och i 26 reklambad. Energimyndigheten har också kontrollerat efterlevnaden av gällande ekodesign- och energimärkningskrav genom dokumentkontroll av 48 produkter och provning av 72 produkter. Dessutom har 5 reaktiva tillsynsärenden behandlats. Resultaten visar att i genomsnitt var femte kontrollerad produkt inte uppfyllde gällande lagkrav. Bristerna varierar mellan att produkten har fel energiklass eller att information saknas.

Energimyndigheten har också arbetat med förebyggande tillsyn och har ordnat två välbesökta seminarier om lagkrav för belysning för tillverkare och importörer med sammanlagt ett 70-tal deltagare.

Testlab är nu ackrediterat

I arbetet med effektiv och rättssäker tillsyn har Energimyndighetens Testlab ackrediterats av Swedac under 2013. Ackrediteringen omfattar bland annat provningsmetoder som är viktiga för att kontrollera om produkter uppfyller ekodesignkrav på energieffektivitet och funktion samt är rätt energimärkta. Inom produktområdet våta vitvaror, där Testlab har erfarenhet sedan 50-talet, är Testlab inom kort det enda ackrediterade laboratoriet i Norden.

Informationsinsatser i syfte att främja energieffektiva produkter

Informationsinsatser är ett krav enligt energimärkningsdirektivet och överbryggar hinder kopplade till kunskapsbrist om energimärkningen och informationsbrist om produkter som inte har lagkrav än. Information förstärker lagkravens effekter och beräkningar visar att effekterna är 70–250 GWh/år i Sverige per produkt för de produkter som haft märkning sedan 90-talet.

Förutom tillsynstester arbetar Energimyndigheten med testresultat som ett sätt att väcka intresse både för energieffektiva produkter och energieffektivisering

som område. Under 2013 publicerades 25 pressmeddelanden kring ekodesign, energimärkning och produkttester och 6 produkttyper testades och publicerades. Produktprovning gör att konsumenter, energi- och klimatrådgivare, EU-kommissionen och företag får tillgång till oberoende information om produkters energianvändning. Testresultat får stor spridning i medier vilket gör att information om energimärkning och energieffektivisering når många. Testresultat på webben hade år 2013 cirka 300 000 besök, vilket ger ett besökssnitt på 914 besök/dag och flest besök hade sidor med resultat från tester av värmepumpar.

För att undersöka informationsinsatsernas effekter har Energimyndigheten genomfört tre konsumentundersökningar som visar på god kännedom om energimärkningen och att 85 procent i hög eller mycket hög grad tar hänsyn till produktens energianvändning vid köp av nya vitvaror. Energimyndigheten har också genomfört en mediananalys som visar att informationsinsatser inom produktområdet år 2013 har resulterat i 415 artiklar med en räckvidd på 20 miljoner läsare.

Energi för uppvärmning av hus och varmvatten är för många svenska konsumenter en betydande kostnad. Det installerade systemet påverkar driftkostnaden under lång tid. År 2013 gjorde Energimyndigheten ett stort test som visar att det är stora skillnader på varmvattenberedarnas effektivitet samt att större elberedare kommer att behöva kompletteras med solvärme eller värmepump för att klara de kommande kraven. Energimyndighetens fältnätningar visar att det med bergvärmepumpar går att spara i snitt 62 procent jämfört med el eller olja. Testresultaten kommer att användas vid information om den energimärkning av berg- och luftvattenvärmepumpar som blir obligatorisk 2014.

Energimyndigheten har gjort en hyllvippa som handeln kan använda för att informera konsumenter om energieffektiv belysning.

Belysning fortsätter att vara en fråga som berör och nya lagkrav kom under 2013. Det stora informationsbehovet har bland annat mötts med en samlad satsning för att informera om energieffektiv belysning. Den populära mobilappen Lampguiden som Energimyndigheten tog fram 2012 är uppdaterad och vidareutvecklad och har nu mer än 29 000 nedladdningar i Sverige och källkoden är nu öppen så att vem som vill kan ladda ner den och använda den. Intresset från andra EU-länder har varit stort.

Certifiering av installatörer för mer förnybar el

En ny statlig certifiering av installatörer av småskaliga förnybara anläggningar ska bidra till kvalitetsmässigt och miljömässigt bra installationer av värmesystem samt öka användningen av förnybar energi i småhus, mindre lokaler och mindre flerbostadshus. Certifieringen och information om certifieringen är krav på medlemsstater enligt förnybartdirektivets artikel 14.

Energimyndighetens uppdrag att utföra informationsinsatser är problematiskt när det inte finns certifierade installatörer för förnybart på marknaden. Energimyndigheten har trots detta påbörjat information under 2013 genom en presentation på konferensen Kraftsamling, på Energimyndighetens webbsidor och vid två branschdialoger.

Internationella samarbetsorgan

Energimyndigheten deltar i två EU-projekt och leder ett nordiskt projekt om marknadskontroll. Projekten har resulterat i ett utbyte av erfarenheter och testresultat. Projekten har under 2013 bidragit till att marknadskontrollplaner och testresultat har samordnats, och det finns en samverkan om svåra frågeställningar och lämpliga sanktioner för att på så sätt uppnå en likabehandling av företag inom Norden.

Energimyndigheten deltar på uppdrag av Regeringskansliet i **SEAD, Super-Efficient Equipment and Appliance Deployment initiative**. Energimyndigheten har varit drivande, främst i arbetsgruppen "Awards", där man uppmärksammar supereffektiva produkter genom en global pristävling.

Arbetet inom **IEA 4E** (Efficient Electrical End-use Equipment) har fortsatt och genom det ett deltagande i en stor laboratoriejämförelse (Interlaboratory Comparison 2013) mellan ett hundratal belysningslaboratorier i världen i harmoniseringssyfte. Det visar att Energimyndighetens Testlab klarar att mäta svåra ljuskällor enligt de idag mest stringenta testmetoder som finns.

Stöd till Regeringskansliet

Förutom löpande förfrågningar från Regeringskansliet under året har Energimyndigheten inom området effektivare energianvändning haft i uppdrag att avsätta expertresurser för att bistå Regeringskansliet i arbetet med att utforma insatserna till följd av direktivet för effektivare energianvändning som träder i kraft 5 juni 2014.

Förnybar energi

Energimyndighetens uppdrag

I verksamhetsområdet förnybar energi ingår myndighetens arbete med vindkraft, elcertifikatsystemet, ursprungsgarantier, hållbarhetskriterier, drivmedelslagen och utredningsverksamheten rörande förnybar energi.

Energimyndigheten ska stödja och skapa förutsättningar för en omfattande utbyggnad. Som nationell expertmyndighet ska Energimyndigheten vara pådrivande i det nationella arbetet med att främja vindkraften. Myndigheten ska som ett led i detta arbete höja kunskapsnivån om vindkraftens egenskaper och möjligheter. Energiforskningen är en viktig del av detta.

Energimyndigheten ska ha ett samlat ansvar för att ta fram underlag och ge ut information i enlighet med vad som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG.

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet för elcertifikatsystemet, vars syfte är att främja produktionen av förnybar el i Sverige. Myndigheten ska följa upp, utvärdera och redogöra för utvecklingen inom elcertifikatsystemet. Därutöver är myndigheten också tillsynsmyndighet för lagen (2010:601) om ursprungsgarantier, lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier och drivmedelslagen (2011:319).

Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås.

Mål enligt Energimyndighetens regleringsbrev

Målet är att skapa förutsättningar för väl planerad vindkraftsutbyggnad i förhållande till planeringsramen på 30 TWh till 2020,

- att genom insatser inom forskning, utveckling, demonstration och kommersialisering bidra till kostnadseffektiv vindkraft,
- att höja kunskapen om vindkraftens egenskaper och möjligheter samt dess roll i samhällsutvecklingen,
- att bidra till förutsättningar för god lokal förankring vid vindkraftsetableringar,
- att bidra med ökad information och vägledning till offentliga aktörer med koppling till tillståndsprocesser för vindkraft, samt
- att bidra till en ökad förståelse och samexistens mellan vindkraft och andra samhällsintressen, särskilt inom ramen för Försvarsmaktens verksamhet.

Resultat

Kostnader per delområde inom Förnybar energi (tkr)			
Delområde	2011	2012	2013
Vindkraft			
– tillstånd och planering	5 541	6 538	4 736
– nätverk och information ¹	5 330	7 360	4 497
– forskning och innovation	1 286	1 376	2 302
Elcertifikatsystemet och ursprungsgarantier ²	23 814	18 827	12 465
Hållbara bränslen	11 793	10 838	10 084
Utredningar och stöd till Regeringskansliet	6 133	4 199	10 795
Summa	53 897	49 138	44 879

1 Delområdet motsvarar 2012 års delområden Informationsinsatser samt Nätverket för vindbruk. Vindlov ingår i posten Nätverk och information för åren 2011–2013.

I årsredovisning för 2012 redovisades Vindlov under posten Tillstånd och planering (planmässiga förutsättningar).

2 Inkluderar stöd till Regeringskansliet inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden Sverige-Norge. Kostnaden för 2012 har justerats ned. I årsredovisning för 2012 ingick felaktigt investeringskostnad i posten.

Kostnadsutvecklingen inom delområde Elcertifikatsystem och ursprungsgarantier under de tre åren beror främst på införandet av ett nytt IT-stöd, som resulterade i implementeringskostnader under 2011 och 2012. Kostnadsökningen inom delområde Utredningar och stöd till regeringskansliet beror på att antalet utredningar har ökat från 5 st 2011 och 2012 till 10 st 2013.

Vindkraft – tillstånd och planering¹⁸

I december 2013 beslutade Energimyndigheten om nya uppdaterade riksintressen för vindbruk. Arbetet med att uppdatera riksintressen har pågått sedan 2010 och har under 2013 omfattat två remissomgångar och hantering samt bearbetning av över 200 inkomna remissvar. Enligt beslutet från december 2013 finns idag 310 riksintresseområden för vindbruk, varav 281 på land och 29 till havs och i insjöar. Den totala ytan är 7 868 km² och utgör drygt 1,5 procent av Sveriges yta inklusive svenskt vatten. Av riksintresseområdena kvarstår 113 riksintresseområden från 2008. Det gäller sådana riksintresseområden där det pågår projektering.

Energimyndigheten svarar på remisser som gäller kommunala översiktsplaner för vindkraft och tillståndsansökningar om etableringar av vindkraftsparker. I dessa remissyttranden har Energimyndigheten särskilt lyft fram riksintressen

¹⁸ Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Främjande av vindkraft, se bilaga 2.

för vindbruk och vikten av en god och tidig dialog med berörda samt informerat om aktuella planeringsunderlag. Energimyndigheten har under året lämnat synpunkter i 80 tillståndsärenden och 20 vindkraftsrelaterade planärenden.

Energimyndigheten har under året även arbetat fram ett underlag om energisektorns nuvarande och möjliga framtida användning av havet, med fokus på havsbaserad vindkraft, till Havs- och vattenmyndighetens arbete med att ta fram en nationell fysisk havsplanering.

Energimyndighetens samarbete med luftfartsmyndigheternas organisationer har utmynnat i en handledning för ökad samexistens mellan luftfart och vindkraft. Materialet är färdigställt under 2013, men tryckning och spridning av materialet sker under 2014.

Energimyndigheten har i samarbete med Södra Norrlands vindkraftcentrum gett Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) i uppdrag att kartlägga logistiska utmaningar och troliga flaskhalsar om de 12 000 vindkraftverk som redovisas i tillståndsansökningar i norrlandslänen kommer till stånd. Kartläggningen bygger på djupintervjuer med branschföreträdare, berörda myndigheter och olika aktörer inom transportkedjan. Rapporten har slutförts i december 2013.

Uttekandet av nya riksintressen 2013 gör att det nu finns bättre planeringsunderlag och därmed bättre förutsättningar för både kommuner och projektörer att välja lämpliga lokaliseringar för vindkraftsetableringar i den fysiska planeringen och projekteringen. Det beror på att riksintresseområden för vindbruk som utpekats 2013 har enhetliga kriterier och undantag för hela landet med ett energisystemperspektiv. Dessutom har större hänsyn tagits till känsliga natur- och kulturvärden. Andra positiva effekter av årets arbete är ökad kunskap om samexistens mellan flyg och vindkraft och bättre förutsättningar för att minska konflikter och åtgärda flaskhalsar vid transporter av vindkraftverk.

Måluppfyllelse

Det övergripande målet att skapa förutsättningar för 30 TWh vindkraft bedöms ha uppfyllts. Den kraftiga utbyggnaden av vindkraft har fortsatt även under 2013, trots att de ekonomiska förutsättningarna för vindkraft har försämrats jämfört med 2010 och 2011 på grund av lägre priser på el och elcertifikat. Det kan förklaras med att vindkraftsföretagen valt att genomföra de projekt där investeringsbesluten sedan tidigare var fattade. Dock bedöms de försämrade villkoren nu ha fått genomslag i branschens framtidsplaner, vilket märks i att antalet ansökningar om tillstånd för att uppföra nya vindkraftverk har minskat påtagligt under årets andra hälft.

Vindkraft – nätverk och information¹⁹

Under 2013 har arbetet med att utveckla och förbättra webbportalen Vindlov (www.vindlov.se) fortsatt. Vindlov är framtagen i samarbete med ett 20-tal myndigheter som är involverade i tillståndprocessen för vindkraft, däribland Sjöfartsverket, Försvarsmakten, Transportstyrelsen (Luftfart) och SMHI. Vindlov tillhandahåller samlat all tillgänglig information om tillståndprocessen för att bygga vindkraftverk och ökar därigenom kunskapen om vindkraft. Ansvaret för webbportalen har utvecklats och formaliserats under året tillsammans med alla berörda myndigheter. En viktig del av utvecklingsarbetet har handlat om att fortsätta integreringen av databasen **Vindbrukskollen**. Den fortsätter dock att drivas som ett externt projekt med projektledning av Länsstyrelsen Västra Götaland.

För att öka kännedomen om **Vindlov.se** har hemsidan och databasen presenterats vid ett antal kommunträffar som **Nätverket för vindbruk** arrangerat under året samt på **Nationella vindkonferensen** i Kalmar och **Svensk Vindkrafts** konferens i Stockholm i november 2013.

Nätverket för vindbruk har till uppgift att öka kunskapen om vindkraft och att verka för en väl förankrad och bra lokaliserad utbyggnad av vindkraft, som även genererar mervärde lokalt. Energimyndigheten har det formella ansvaret för nätverket vilket bland annat innebär att fatta beslut om de medel som via årliga utlysningar fördelas till projekt inom nätverket. Energimyndigheten har också ansvar för att samordna nätverkets projekt och det arbete som bedrivs inom nätverkets fyra regionala noder. Nätverket för vindbruk har sammanlagt haft 35 projekt verksamma under året. 15 av dessa projekt har beviljats stöd under 2013 och sammanlagt har 8 miljoner kronor betalats ut till dessa aktiviteter. I tabellen på följande sida framgår antalet beslut samt beviljade medel för aktiviteter inom nätverket.

Fem projekt har varit verksamma inom näringslivsutvecklingsområdet, fördelade från Piteå i norr till Sölvesborg i söder. Projekten ska visa de affärsmöjligheter som finns för lokala och regionala företag i samband med vindkraftsetableringar.

Nätverket genom Campus Gotland har sammanställt en översikt av ny och pågående forskning inom vindkraftsområdet och även två rapporter om utbildningsutbudet inom vindkraftsområdet. Campus Gotland har även under året tagit fram en nätbaserad utbildning för vindkraftshandläggare på länsstyrelser och kommuner. Inom tillstånd och planering har nätverket arrangerat 11 seminarier för att sprida information om resultaten från kunskapsprogrammet Vindval till handläggare på länsstyrelser och kommuner och projektörer. Nätverket har under året också vidareutvecklat prognosmodellen

¹⁹ Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Främjande av vindkraft, se bilaga 2.

för arbetskraftsförsörjning vid vindkraftsetableringar och har utvecklat en besöksmodell för kommuner för att sprida information om vindkraftens lokala nytta. Nätverket har även samverkat med Regionförbundet i Kalmar om Nationella Vindkonferensen i Kalmar, som ägde rum i maj 2013.

Projekt inom Nätverket för vindbruk (belopp i tkr)			
	2011	2012	2013
Beviljade projekt	22	26	15
Beviljade medel	15 355	17 240	8 293

Det har genomförts färre aktiviteter och beviljats en mindre summa medel under 2013 jämfört med 2011 och 2012. Anledningen är att nätverket under hösten 2012 beslutade om att utnyttja delar av 2013 års anslag för att ge stöd till några av nätverkets stora pågående projekt, för att undvika avbrott i projektens verksamheter.

Nätverket för vindbruk har även under året arbetat aktivt med målet om att bidra till en väl förankrad utbyggnad av vindkraft. Det har bland annat skett genom projektet **Vindkraft i Skåne** som har genomfört en seminarieserie om kommunikation kring vindkraft och möjligheterna att förbättra förankringen vid vindkraftsetableringar i Skåne. Ett annat exempel är Svenska Samernas Riksförbunds projekt **Biegke**, som ordnat vindkraftsrådgivning till samebyarna för att underlätta för samebyar och vindkraftexploaterare att hitta lösningar som bygger på samförstånd och hållbarhet. Nätverket har även gett stöd till Organisationen **Hela Sverige ska leva** som har arrangerat sex workshops runt om i landet, som lyft fram vindkraftens lokala nytta. På dessa möten har frågor som rör dialog, acceptans, tillväxt, ägande och ekonomi samt de möjligheter som energiomställningen kan ge diskuterats. Nätverket lanserade i maj 2013 en ny webbplats (www.natverketforvindbruk.se), som löpande används för att förmedla information och kunskap om de olika aktiviteter som bedrivs inom nätverket och för att förmedla nyheter inom vindkraftsområdet.

Energimyndigheten har under 2013 gett ut fem elektroniska nyhetsbrev som når cirka 2 000 prenumeranter.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsebedömning för målen:

- att höja kunskapen om vindkraftens egenskaper och möjligheter samt dess roll i samhällsutvecklingen,
- att bidra till förutsättningar för god lokal förankring vid vindkraftsetableringar

Måluppfyllelsen bedöms som god. De informationsinsatser och nätverksarbete som Energimyndigheten har genomfört under året bedöms ha ökat kunskapsnivån om vindkraftens egenskaper och möjligheter och har även bidragit till bättre förutsättningar för god lokal förankring vid vindkraftsetableringar.

Vindkraft – forskning och innovation²⁰

Energimyndigheten har under året fattat beslut om stöd till tre nya projekt inom stödet för marknadsintroduktion av vindkraft. Projekten ska samlat bidra till att skapa nya och mer hållbara förutsättningar för vindkraftsplanering och etablering i samhället samt ge ökade möjligheter att förena vindkraften med andra samhällsintressen.

Projekt inom marknadsintroduktion av vindkraft inklusive Vindval (belopp i tkr)			
	2011	2012	2013
Beviljade projekt	2	3	3
Beviljade medel	3 432	2 139	6 380

Inom kunskapsprogrammet **Vindval** har två forskningsprojekt beviljats stöd under 2013. Vindval är ett kunskapsprogram med forskning om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö. Gemensamt för de två projekten är att de berör vindkraftens påverkan på fåglar. Projekten tar upp påverkan på örn, smålom, storlom och fiskgjuse.

Fem forskningsprojekt och ett syntesprojekt har under året avslutats och publicerat rapporter inom Vindval. Övrig FOI-verksamhet inom vindkraftsområdet redovisas under kapitel **Energiforskning och innovation**.

Vindval genomförde under 2013 den internationella konferensen **Conference on windpower and environmental impacts** (CWE 2013) som knöt ihop resultat från två programperioder. Konferensen samlade mer än 300 deltagare från 30 länder. Programmet har under 2013 även arrangerat den årliga konferensen **Vindkraftsforskning i fokus** tillsammans med samverkansprogrammet Vindforsk, Svensk VindkraftsTekniskt Centrum (SWPTC) och programmet Vindkraft i kallt klimat.

Energimyndigheten har under hösten 2013 genomfört en extern utvärdering av Vindvals två programperioder. Parallellt har Energimyndigheten även tillsammans med Naturvårdsverket planerat för en ny etapp av programmet med start 2014.

20 Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Främjande av vindkraft, se bilaga 2.

Den externa utvärderingen av Vindval har visat att kunskap som kommit fram genom programmet har använts av programmets målgrupper. Vindvals mål är att resultat från forskningen ska kunna användas som underlag för miljökonsekvensbeskrivningar och i planerings- och tillståndprocesser vid prövning av förslag till vindkraftsetableringar.

Användningen av resultat från Vindval i miljöprövningar har undersökts i två studier 2011 och 2013. Den senare studien kom fram till att explicita hänvisningar till resultat från Vindval ofta har haft stor betydelse vid prövningen och att resultat från Vindval har haft ett betydande och ökande genomslag. Resultat visar även att kvaliteten på miljöprövningar har höjts tack vare ökad kunskap från Vindval. Resultaten visar också att handläggare inom kommuner och länsstyrelser (den främsta målgruppen) använt resultat från Vindval i många olika sammanhang, som i yttranden och granskningar av tillståndsansökningar, i kommunal översiktsplanering och vid samråd med exploitörer.

Två pilotprojekt inom Vindkraft – **Storskalig vindkraft i södra Sveriges skogsområden** samt **Pilotprojekt Havsnäs** har under året avslutats. De så kallade vindpilotprojekten var en del av ett stödprogram som Energimyndigheten höll i under perioden 2003–2012, som syftade till att minska kostnaderna för nyetablering av vindkraft och att vara en pådrivande faktor för utbyggnaden av vindkraft i Sverige. Den största delen av medlen i stödprogrammet beviljades till stora demonstrationsprojekt, de så kallade vindpilotprojekten.

Pilotprojekt Havsnäs har en normalårsproduktion på 256 GWh och har bidragit till utveckling inom områden som arbetsmiljö, projektfinansiering, fundamentsutveckling och produktionsförhållanden i kallt klimat.

Pilotprojekt **Storskalig vindkraft i södra Sveriges skogsområden** har en normalårsproduktion på 140 GWh. Projektet bidrar samlat till värdefulla erfarenheter från etableringar i skogsmiljö och komplex terräng samt produktionspotential i geografiskt åtskilda områden i södra Sverige.

Energimyndigheten har under året genomfört en extern utvärdering av pilotprojekten inom vindkraft för de två programperioderna som pågått 2003–2012.

Utvärderingen har visat att stödet har haft stor betydelse för företagens kompetensutveckling inom vindkraftområdet. Företagen har genom pilotprojekten kunnat utveckla sin förmåga att planera, leda och genomföra stora och komplexa projekt. Stödet har varit avgörande för att flertalet av projekten skulle genomföras, i andra fall av stor vikt. Det har lett till att företagen kunnat genomföra större projekt och arbeta med forsknings- och utvecklingsinsatser vilket annars inte varit möjligt. Satsningarna har bland annat bidragit med kunskap inom områdena vindkraft i kallt klimat, avisning, byggnation i skogsterräng, geografiska skillnader i förutsättningarna för vindkraft, bygga storskaligt, kommunikation med kringboende, miljöstudier, resursanpassad byggnation och fundamentsutveckling. Sammantaget bedöms pilotprojekten ha underlättat introduktionen av och bidragit till ett ökat intresse för vindkraften i Sverige.

I samarbete med Nätverket för vindbruk har Energimyndigheten arbetat med att stärka och öka samarbetet mellan underleverantörer till vindkraftsindustrin och vindkraftprojektörer. Syftet är att utgöra en länk mellan Energimyndighetens forskning inom vindkraftsområdet och vindkraftsbranschens behov av teknikutveckling och förbättringar. Vi har även lämnat stöd till ett provuppförande av en ny tornkonstruktionsprincip. Den innebär minskat beroende av krankapacitet på plats och enklare transporter (inga dispensberoenden). Metoden ger dessutom minskade ingrepp i omgivande natur, lägre kostnader och ökat antal regionala arbetstillfällen samt lägre miljöpåverkan.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsebedömning för målen:

- att genom insatser inom forskning, utveckling, demonstration och kommersialisering bidra till kostnadseffektiv vindkraft,
- att bidra med ökad information och vägledning till offentliga aktörer med koppling till tillståndprocesser för vindkraft.

Måluppfyllelsen bedöms som god. De insatser för marknadsintroduktion av vindkraft som Energimyndigheten har genomfört bedöms ha bidragit till ökad kunskap om att driva vindkraftsprojekt, vilket lett till minskade kostnader för nyetablering och drift.

Årets näringslivsutvecklingsinsatser bedöms ha bidragit till att fler områden kommer att vara tillgängliga för vindkraftsetableringar, vilket kan bidra till minskade kostnader för nyetablering.

Kunskapsprogrammet Vindval bedöms ha resulterat i att kvaliteten på miljöprövningar har höjts samt ha gett vägledning till offentliga aktörer som är aktiva i tillståndprocessen.

Energimyndigheten förvaltar och utvecklar elcertifikatsystemet

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet²¹ för elcertifikatsystemet. Vårt uppdrag är också att följa upp, utvärdera och redogöra för utvecklingen inom elcertifikatssystemet.

Elcertifikatsystemet är ett marknadsbaserat stödsystem som ska öka produktionen av förnybar el på ett kostnadseffektivt sätt. I Sverige ska elcertifikatsystemet bidra till 25 TWh förnybar el från år 2002 fram till år 2020. Sedan den 1 januari 2012 har Sverige och Norge en gemensam elcertifikatsmarknad. Tillsammans med Norge ska ytterligare 13,2 TWh förnybar el produceras mellan åren 2012 och 2020.²²

Vi skapar förutsättningar för ett fungerande elcertifikatsystem

Under året har vi löpande informerat om utvecklingen av elcertifikatsystemet via webb och nyhetsbrev. Våra kommunikationsinsatser ger systemets aktörer förutsättningar att följa systemets regelverk och utveckling och därmed öka den förnybara elproduktionen.

I maj 2013 var det tio år sedan elcertifikatsystemet startade. Det uppmärksammades med en hearing i Sverige, där Energimyndigheten, tillsammans med Norges vassdrags- och energidirektorat (NVE), samlade in synpunkter om hur den gemensamma elcertifikatsmarknaden fungerar. Synpunkterna lämnades till rådet för elcertifikat, som består av representanter från Näringsdepartementet och norska Olje- och energidepartementet. Energimyndigheten bistår Regeringskansliet i arbetet med den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge. Bland annat deltar vi i den kommitté som regleras av avtalet mellan Sverige och Norge.

Vi har även påbörjat en utvärdering av elcertifikatsystemet inom regeringsuppdraget **Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2015**. Synpunkterna från hearingen används som arbetsmaterial i uppdraget, som ska vara klart i mitten av februari 2014.

Ökningen av förnybar el går mot måluppfyllelse

År 2012 startade den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge. I augusti 2013 publicerade vi, tillsammans med Norges vassdrags- och energidirektorat den allra första årsrapporten om den norsk-svenska elcertifikatsmarknaden.²³ Rapporten ger en övergripande bild av de viktigaste händelserna och nyckeltalen för elcertifikatsmarknaden under det inledande året 2012.

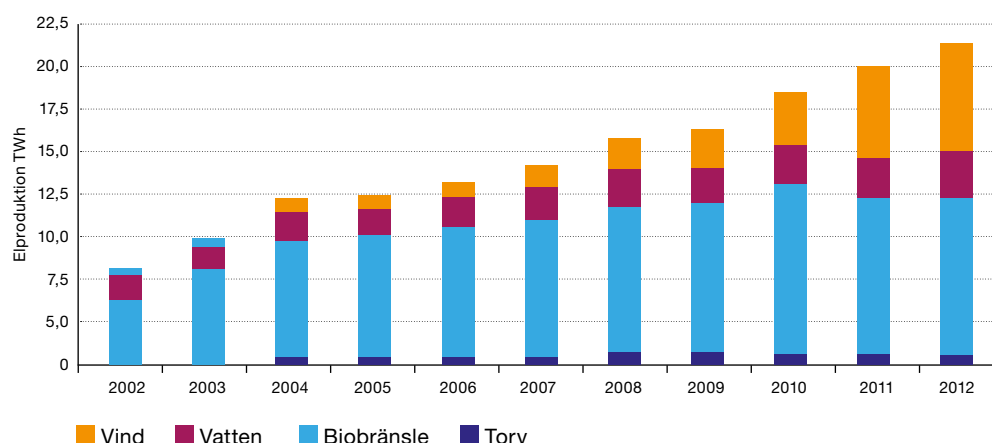
²¹ Förordning (2011:1480) om elcertifikat.

²² Avtal om en gemensam elcertifikatsmarknad.

²³ ET2013:15.

Efter det första året står det klart att den svensk-norska elcertifikatsmarknaden bidrog med 3,2 TWh (terawattimmar) el från förnybara energikällor under 2012. Utbyggnaden och ökningen av förnybar el är i linje med vad som behöver byggas ut per år för att nå målet 2020. I Sverige har den förnybara elproduktionen ökat med 15 TWh sedan elcertifikatsystemet infördes i maj 2003 fram till och med 2012.

Förnybar elproduktion inom elcertifikatsystemet. 2003–2013 baserad på antalet utfärdade elcertifikat i svenska anläggningar.

Godkända anläggningar (st)				
	2010	2011	2012	2013
Biobränsle	178	194	218	138
Vindkraft	1 405	1 675	1 970	2 338
Vattenkraft	1 194	1 224	1 235	273
– varav produktionsökning storskalig vattenkraft	41	53	57	65
Sol	18	43	123	461
Total	2 795	3 136	3 546	3 211

Kvotuppfyllnadsgraden var 99,95 procent år 2013, vilket visar på en hög acceptans för systemet bland dess aktörer.

Annullering av elcertifikat				
	2010	2011	2012	2013
Antal annullerade elcertifikat (miljon st)	15,4	17,5	16,5	16,3
Andel av kvotplikten	99,99 %	99,99 %	99,82 %	99,95 %
Mängd kvotpliktsavgift (miljoner kronor) ¹	0,7	0,8	9,5	2,6

¹ Kvotpliktsavgift avser föregående kalenderår.

Vi är tillsynsmyndighet för ursprungsgarantier

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet för regelverket kring ursprungsgarantier för el²⁴. Ursprungsgarantier är elektroniska handlingar för att garantera ursprunget på el. Ursprungsgarantier kan köpas och säljas på en öppen marknad som omfattar elproducenter och elleverantörer. Syftet är att slutkunden av el ska få kunskap om elens ursprung på ett tydligt sätt. Under år 2013 fattade vi 824 beslut enligt regelverket. Siffran för 2012 var 612 och 2011 fattade vi 1 800 beslut.

Vi utövar tillsyn över hållbarhetskriterier och drivmedelslagen

Energimyndigheten utfärdar hållbarhetsbesked och utövar tillsyn över efterlevnad av lagen om hållbarhetskriterier.²⁵ Hållbarhetslagen ska säkerställa att biodrivmedel och flytande biobränslen som används i Sverige uppfyller krav på hållbarhet.

Antal ärenden enligt hållbarhetslagen			
	2011	2012	2013
Antal ansökta hållbarhetsbesked	57	89	15
Antal beslutade hållbarhetsbesked	5	136	17 ¹

1 Två ansökningar kom in 2012 och beslutades under 2013.

Den ojämna fördelningen över åren beror på att de flesta företag som träffas av lagstiftningen ansökte under 2011 och 2012. För 2013 och framåt förväntas ett mindre inflöde av nya företag, eftersom hållbarhetsbeskeden gäller tills vidare, men omprövas efter hand.

Energimyndigheten ska kontrollera att berörda aktörer kan visa att hållbarhetskriterierna har uppfylls. Lagen omfattar biodrivmedel och flytande biobränslen (biooljor), men inte fasta biobränslen.

Energimyndigheten är även tillsynsmyndighet för drivmedelslagen.²⁶ För Energimyndighetens del innebär det att föreskriva om vad drivmedelsleverantörer är skyldiga att rapportera och att utöva tillsyn över denna rapportering. Rapporteringen syftar till att uppfylla bränslekvalitetsdirektivets artikel 7 a som innebär att drivmedelsleverantörer måste minska sina utsläpp med minst 6 procent år 2020 jämfört med år 2010. Samma hållbarhetskriterier gäller inom ramen för denna lagstiftning om biodrivmedel används för att uppnå denna minskning.

²⁴ Lagen (2010:601) om ursprungsgarantier för el.

²⁵ Förordning (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

²⁶ Drivmedelsförordning (2011:346).

Våra kommunikationsinsatser skapar förståelse för regelverket

Kommunikation för att öka kunskapen om hållbara bränslen är en viktig del i Energimyndighetens arbete kring hållbarhetslagen. Under 2013 publicerade vi löpande nyheter på vår webbplats samt skickade ut 4 nyhetsbrev. Vi deltar också i konferenser och seminarier och arrangerar årligen **Forum Hållbara bränslen**. Där delar vi med oss av information kring nyheter om regelverket och nya rutiner för rapportering till Energimyndigheten.

Vårt arbete ger ökad kunskap om utsläppen från vägtransporter

Energimyndigheten sammanställer varje år den rapportering av biodrivmedel och flytande biobränslen som har sålts och använts under föregående år. Vi sammanställer även rapporteringen av fossila drivmedel, inklusive information om volym och ursprung, och räknar baserat på dessa uppgifter fram växthusgasutsläpp för de totala levererade drivmedlen.

År 2013 publicerade vi **Hållbara biodrivmedel och flytande biobränslen under 2012²⁷**. Redovisningen visar bland annat att inblandningen av andra generationens biodrivmedel i bensin och diesel trefaldigades under 2012 jämfört med 2011. Med andra generationens biodrivmedel avses biodrivmedel som är producerade av andra råvaror än jordbruksprodukter. Detta bidrog i sin tur till att utsläppen av växthusgaser från vägtransporter minskade med ytterligare 250 000 ton under 2012 i jämförelse med 2011. Totalt sett bidrog biodrivmedlen till en minskning av växthusgasutsläppen med omkring 1 300 000 ton.

Den första tillsynen är genomförd

Vi genomförde 2013 en första tillsyn sedan införandet av hållbarhetslagen. Tillsynen riktades mot 18 utvalda företag. I åtta fall resulterade tillsynen i förelägganden med krav på förbättrande åtgärder. I två av fallen har föreläggandena överklagats till förvaltningsdomstol. Fallen rör hur begreppet massbalans ska tolkas avseende biogas som importerats via det europeiska naturgasnätet.

²⁷ www.energimyndigheten.se/Global/F%C3%B6retag/H%C3%A5llbara%20br%C3%A4nslen/Hallbara-branslen-2013_06.pdf

Vi förbereder införandet av en ny lag om kvotpliktssystem för biodrivmedel
Riksdagen beslutade under 2013 att införa en ny lag om kvotplikt för biodrivmedel. Energimyndigheten väntas bli tillsynsmyndighet och vårt arbete med att förbereda för införandet av lagen har påbörjats. Arbetet omfattar hittills stöd till Regeringskansliet i form av en utredning och att ta fram föreskrifter och vägledning. Vi har också informerat om den kommande lagen genom bland annat **Forum Hållbara bränslen** och på Energimyndighetens webbplats.

Utredningar ger underlag till främjande av förnybar energi

Energimyndigheten har ett samlat ansvar för information och för att ta fram underlag om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.^{28, 29}

Under 2013 har Energimyndigheten redovisat tio regeringsuppdrag inom området Förnybar energi. Ett exempel är en analys av marknaden för biodrivmedel, där vi ger en nulägesanalys av marknaderna för etanol, biodiesel och fordonsgas.

²⁸ Förordning (2007:1153) med instruktion för Statens Energimyndighet §2.

²⁹ Enligt artiklar och definitioner i Direktiv 2009/28/EG och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG samt i enlighet med bilagorna II, III, V, VI och VII till direktivet.

Energiforskning och innovation

Energimyndighetens uppdrag

Energimyndigheten ska främja forskning och innovation i form av en strategiskt samlad insats som spänner över hela innovationssystemet. Det sker i nära samverkan med och som komplement till andra energipolitiska insatser och styrmedel för att nå klimat- och energimål samt energirelaterade miljöpolitiska mål.

Energimyndigheten ska också följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete.

Mål enligt Energimyndighetens regleringsbrev

- Att bygga upp vetenskaplig och teknisk kompetens som behövs för att tillämpa ny teknik och nya tjänster som gör det möjligt för Sverige att ställa om till ett långsiktigt hållbart energisystem, och förenar ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet.
- Att utveckla teknik och tjänster som kan kommersialiseras genom svenskt näringsliv och därmed bidra till hållbar tillväxt och energisystemets omställning och utveckling såväl i Sverige som på andra marknader.
- Att bidra till och dra nytta av internationellt samarbete på energiområdet.

Resultat

Kostnader per delområde inom Energiforskning och innovation (tkr)			
Delområde	2011	2012	2013
Utformning och genomförande	82 742	84 911	85 646
Utvärderingar	2 497	3 931	6 124
Sammanställningar/analyser	328	492	222
Samverkan med andra myndigheter	3 809	4 200	3 865
Internationella samarbeten	17 264	11 266	11 395
Integrera resultat energisystemstudier	2 388	3 009	3 038
Informationsutbyte för att öka synergier	Särredovisas inte	Särredovisas inte	Särredovisas inte
Summa	109 028	107 809	110 290

Kostnadsutveckling är i stort sett oförändrad mellan åren förutom kostnader för utvärderingar. Kostnadsökningen beror på att två av de utvärderingar som genomförts under 2013 har varit av större omfattning och tagit mer resurser i anspråk ("Långsiktiga industriella effekter av svenska kompetenscentrum" samt "Metautvärderingen").

Utformning och genomförande av verksamheten³⁰

Energimyndighetens arbete med prioritering av verksamheten kring forskning, utveckling, demonstration, innovation och kommersialisering inom energiforskningen utgår från de riktlinjer som angetts i propositionen 2012/13:21.

Forskning och innovation för ett långsiktigt hållbart energisystem.

Arbetet med att ta fram strategier och prioriteringar för forskning och innovation på energiområdet har fått namnet **Fokus**. Nedan redovisas vilka områden som prioriterats inom de sex temaområdena Kraftsystem, Transportsektorn, Bränslebaserade energisystem, Byggnaden som energisystem, Energiintensiv industri samt Energisystemstudier och hur de bidrar till de energipolitiska målen. I sammanfattande tabeller på sidan 82–85 redovisas bland annat antal beviljade projekt och beviljade medel inom temaområdena.

Kraftsystem

Prioriterade områden är vattenkraft, vindkraft, solel, havsenergi och utvecklingen av framtidens elnät inklusive smarta nät. Forskning och utveckling är här inriktad på miljö- och kostnadseffektiva produktionstekniker som på ett fördelaktigt sätt kan integreras i kraftsystemet. Varje utvecklingsområde skapar kluster som effektivt samspelar samt överför kunskap och resultat som är till nytta för utvecklingen.

Elkraft

På nationell nivå har samverkansprogrammet **Elektra** startat. Inom programmet finansieras forskningsprojekt som är relevanta för industrin och ska bidra till att behålla och vidareutveckla goda elkrafttekniska forskningsmiljöer på universitet och högskolor.

Vattenkraft

Energimyndigheten har tillsammans med branschen satsat på ett samverkansprogram med namnet **KLIV** (Kraft och liv i vatten). Programmet ligger väl i linje med de prioriterade insatser som krävs för att bevara kompetensen inom området, samt genomföra satsningar i samklang med miljödirektiv för att kunna behålla och öka effekt- och reglerförmåga i befintliga och nya vattenkraftverk.

Solkraft

Energimyndigheten vill skapa en mötesplats för olika aktörer som deltar i våra satsningar inom solkraft och den ska även vara en inkörsport för nya aktörer till solel. Därför har Energimyndigheten 2013 för första gången arrangerat en större konferens inom solkraftsområdet: **Solforum**.

³⁰ Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Energiforskning och innovation punkt 1 och 2, se bilaga 2.

Energimyndigheten finansierar forskningsprogrammet **El och bränsle från solen** som bidrar till vetenskaplig excellens, nya kostnadseffektiva solel- och solbränsletekniker, bättre systemprestanda för solelsystem och ökad näringslivsverksamhet. Samverkansprogrammet **Solel** tillsammans med Elforsk ska underlätta integration av solceller i byggnaden, staden och smarta elnät.

Vindkraft

Under 2013 har Energimyndighetens satsningar på vindkraftsforskning främst fokuserat på tre olika program. Forskningsprogrammet **Vindkraft** i kallt klimat finansierar forskning och utveckling inom exempelvis isprognostisering och säkerhetsrisker, samt främjar utveckling av tekniska lösningar för att undanröja hinder i samband med etablering av vindkraft i kallt klimat. Forskning inom ramen för stöd för marknadsintroduktion av vindkraft redovisas i kapitel **Förnybar energi**.

Samverkansprogrammet **Vindforsk IV** drivs tillsammans med Elforsk för att ta fram kunskap och kompetens som behövs för att projektera, bygga och driva vindkraftsanläggningar. **Svenskt Vindkraftstekniskt Centrum** är ett kompetenscentrum som stödjer svensk industri med kunskap om vindkraftens konstruktionsfrågor och utbildar doktorer i ämnet.

Energimyndigheten stödjer också projekt som ger samlad kunskap om ljudutbredning från vindkraftverk och då speciellt över varierande terräng och i olika väderförhållande. Resultaten ska leda till förbättrade ljudutbredningsmodeller, tydligare mätnormer, validering av beräknad ljudnivå och meteorologiska ingångsdata, vilket leder till bättre lokaliseringsbeslut. Energimyndigheten deltar också i styrgruppen för **Nationella samordningsgruppen för buller** för att bidra med information om ljud från vindkraftverk.

IEA Wind är ett internationellt samarbete mellan cirka 20 länder som forskar och sprider information kring forskning om vindkraft. Sverige deltar via olika företag och lärosäten i tio av de elva olika undergrupperna, så kallade Tasks som är inrättade under IEA Wind. Energimyndigheten är med i styrelsen för IEA Wind.

Energimyndighetens samlade satsningar på forskning och utveckling inom vindkraft ökar förutsättningar för etablering av vindkraft i svåra miljöer, exempelvis till havs, i kallt klimat och i skog. Insatserna bidrar till att vindkraftsindustri kan etableras i Sverige och stärker befintliga komponentleverantörer. Dessutom bidrar insatserna till bättre tillgänglighet, optimerad drift av vindkraftsparkar och kostnadseffektiva lösningar, samt att utveckla teknik som minskar konflikter med andra verksamheter.

Havsenergi

Under 2013 har Energimyndigheten vidgat portföljen inom havsenergiområdet, och gett stöd till mindre demonstrationsprojekt av ny teknik. Under året har även arbetet fortskridit med att bygga en av Europas största vågkraftsparker i Sotenäs kommun, där Energimyndigheten tillsammans med Fortum är huvudfinansiär. Detta projekt baseras på teknik från det svenska teknikföretaget Seabased AB.

Transportsektorn

Transportområdet är delat i två huvudområden; Hållbar teknikutveckling för fordon och Utveckling av förnybara drivmedel.

Hållbar teknikutveckling för fordon

När det gäller Hållbar teknikutveckling för fordon sker de flesta insatserna i programbunden form. Att det finns insatser för hela kedjan från grundläggande forskning till demonstration är väsentligt för att bygga upp vetenskaplig och teknisk kunskap samt för att bidra till utveckling av näringslivet. Ny teknik och nya tjänster kan lämna väsentliga bidrag till uppfyllandet av energi- och klimatmål för transportsektorn.

För fordon har energieffektiviteten i både personbilar, lastbilar och bussar fortsatt öka, både genom minskad vikt i fordon, minskat luftmotstånd och högre effektivitet i drivlinan. Hybridfordon och laddhybridfordon är vanliga och bidrar nu till ökad energieffektivitet. Möjligheten och kunskaperna att öka andelen förnybar energi i olika drivsystem har ökat. Dessutom bidrar Energimyndighetens forskning och utveckling inom området till en konkurrenskraftig svensk industri.

Utveckling av förnybara drivmedel

När det gäller utveckling av förnybara drivmedel är verksamheten upplagd på ett annat sätt jämfört med Hållbar teknikutveckling för fordon. På området Utveckling av förnybara drivmedel finns färre program och kompetenscentrum och istället är verksamheten uppdelad i flera större projekt.

Utvecklingen av HVO-drivmedel (hydrogenated vegetable oils), och att blanda förnybara drivmedel i fossila drivmedel, går starkt framåt bland annat med hjälp av forskning finansierad av Energimyndigheten.

Energimyndighetens stöd till forskning och utveckling på området förnybara drivmedel bedöms bidra till minskade växthusgaser, effektivare energianvändning genom ökad systemverkningsgrad för bioraffinaderier och ökade exportintäkter genom export av produkter, patent och licenser.

Bränslebaserade energisystem

Att använda biobränslen bidrar till både svenska och internationella energi- och klimatmål och därmed direkt till EU:s mål om ökad användning av förnybar energi. Nedanstående är ett urval av de prestationer och aktiviteter som Energimyndigheten har arbetat med under året som resulterat i finansieringsbeslut.

Kraftvärme

Utvecklingen av effektiva kraftvärmetekniker är baserad på biobränslen. Stödet till forskning och innovation är inriktat på utvecklingen av system med högre ångdata och förbättrade material för att uppnå ett högre elutbyte och ökad bränsleflexibilitet samt ökad tillgänglighet. En stor del av verksamheten bedrivs inom program som omfattar allt från grundläggande materialforskning, forskning och utveckling av turbiner till frågor kopplade till drift och underhåll av anläggningar. Småskalig kraftvärme har fått ökad prioritet för att möjliggöra el- och värmeproduktion i stället för enbart värmeproduktion.

Avfall används som bränsle vid el- och värmeproduktion och som substrat för biogasproduktion. Stöd till biogas inriktas främst mot ökad produktion och användning som drivmedel.

Bränsleprogrammen Tillförsel, Omvandling och Hållbarhet

De tre bränsleprogrammen **Tillförsel, Omvandling och Hållbarhet** är prioriterade och har alla fokus på säker, hållbar och kostnadseffektiv tillförsel av biobränslen. Programmen som genomförs i nära samverkan med varandra hanterar hela bränslekedjan.

Bränsleprogrammets konferenser har varit uppskattade av deltagarna och har varit en viktig plattform för att skapa kontakter mellan stödmottagare, för att utbyta erfarenheter och för att sätta den forskning som bedrivs på olika håll i ett större sammanhang. Forskare inom programmet bidrar också aktivt i internationella diskussioner som förs inom EU kring standardisering och arbete kring bioenergens hållbarhet.

Fjärrsyn

Energimyndigheten har fattat beslut om en ny fyraårig etapp i form av ett samverkansprogram med Svensk Fjärrvärme AB. Den totala programomfattningen är 66 miljoner kronor varav Energimyndighetens andel uppgår till 26 miljoner kronor (40 procent). Forskningen ska stärka fjärrvärme och fjärrkyla, uppmuntra konkurrenskraftig affärs- och teknikutveckling och skapa resurseffektiva lösningar för framtidens hållbara energisystem.

Forskning och utveckling av hög kvalitet

Utifrån den förstärkning som Sveriges regering bedömt behövs inom energiforskningen (prop. 2012/13:21) har Energimyndigheten skapat ett nytt program: Nydanande och behovsmotiverad FoU med energirelevans. Programmet ska stödja energirelevant forskning och utveckling inom samhälls-, humaniora-, ekonomi-, teknik- och naturvetenskaper.

Byggnaden som energisystem

Huvudfokus inom temaområdet Byggnaden som energisystem är att ta fram ny kunskap, produkter och tjänster som bidrar till effektivare energianvändning och lägre energikostnader i byggnader och ökar användningen av uppvärmningssystem med förnybar energi.

Verksamheten bidrar till en effektiv och hållbar energianvändning inom bebyggelsen, som står för en tredjedel av Sveriges energianvändning. Verksamheten inom temaområdet är viktig för att uppfylla de fyra miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning, samt God bebyggd miljö.

Prioriterade områden innefattar: Systemperspektiv inom byggande och boende, Befintlig bebyggelse och särskilt miljonprogrammet, Nybyggnation av lågenergihus och näranollenergibyggnader, Teknik, arkitektur och samhällsbyggnad i samspel, Byggprocessen – från planering till förvaltning, Byggmateriell och byggsystem samt Belysning och belysningssystem.

Det interna programmet **Forskning och innovation för energieffektivt byggande och boende** beslutades i början av året.

Det interna forsknings- och utvecklingsprogrammet för energieffektivisering i kulturhistoriskt värdefulla byggnader, **Spåra och bevara**, löper i etapp två till och med år 2014. Programmet ska utveckla och förmedla kunskap och teknikutlösningar som bidrar till en energieffektivisering i kulturhistoriskt värdefulla byggnader utan att deras värden och inventarier förstörs eller förvanskas. Besöksstatistiken för www.sparaochbevara.se som bland annat innehåller en kunskapsdatabas ökade från drygt 3 700 besök 2012 till 32 000 besök 2013.

En tredje etapp av forsknings- och utvecklingsprogrammet **Energi, IT och Design** beslutades 2013 och totalt avsattes 60 miljoner kronor för perioden 2013-07-01–2017-12-31. Första utlysningen gav 36 ansökningar som bland annat behandlade visualisering och styrning, livsstilar, transporter och arkitektur.

Energiintensiv industri

Verksamheten inom Energiintensiv industri är viktig för att uppfylla samhällets mål för uthållig utveckling och ökad konkurrenskraft. Prioriterade områden är: Energieffektivisering, Helhetssyn, Effektivt utnyttjande av råvaror och insatsvaror inklusive materialåtervinning. Exempel på en prestation inom området är ett samverkansprogram tillsammans med järn- och stålindustrins branschorganisation Jernkontoret. Beslut om programmet har tagits under 2013 och en första utlysning hölls under året. Programmet omfattar 212,5 miljoner kronor, varav Energimyndigheten har avsatt 85 miljoner kronor fördelat över åren 2013–2017.

Energisystemstudier

Energisystemstudier bidrar till mångsidiga kunskaper om energisystemets funktion och förutsättningarna för att bygga miljömässigt, ekonomiskt och socialt uthålliga energisystem. Ökad förståelse och kunskap om energisystemet bidrar indirekt till att uppfylla alla energipolitiska mål. Området har tydliga kopplingar till det utredningsarbete som bedrivs på Energimyndigheten. Systemforskning omfattar såväl hela energisystemet som de olika delsystemens roll i detta. Analyser inom området klarlägger bland annat hur olika delar av systemet påverkar varandra.

Program Energisystem omfattar forskarutbildning och forskningsverksamhet för doktorander inom energisystemområdet. Inom programmet har tre doktorer och en licentiat examinerats under 2013, personer som sedan fått kvalificerade anställningar i industri, akademi och myndigheter.

Viktigt att samarbeta med företag och branschorganisationer

Samverkansprogram med företag och branscher innebär en ny samverkansmodell där staten och företag/branscher gemensamt finansierar och genomför programsatsningar inom prioriterade områden som svarar mot såväl näringslivets som samhällets behov.

Det övergripande målet är att bidra till långsiktig utveckling och att utveckla teknik och tjänster som kan kommersialiseras. Att näringslivet deltar aktivt i samfinansieringen av samverkansprogram är en indikation på insatsernas relevans och innebär att det finns goda förutsättningar för att resultaten kommer till användning.

Att utarbeta väl fungerande arbetsformer har tagit betydande resurser i anspråk vilket även noteras i den inledande tabellen. Nu pågår en dialog för att utvärdera arbetsformerna och säkerställa nyttan, juridiska aspekter samt effektiviteten för alla parter. Arbetet tillsammans med branschen har under 2013 resulterat i nio samverkansprogram³¹.

³¹ Förnybara drivmedel och system, El- och värme, Energigasteknik, Vindforsk IV, KLIV – Kraft och liv i vatten, Elektra, Järn och stål, FoI för energieffektivt byggande och boende samt Fjärrsyn (Fjärrvärme/hetvattenteknik).

Sammanfattade tabeller Energiforskning

Energiforskning, utveckling och demonstration – antal beviljade projekt och beviljade medel fördelade på sex temaområden

Temaområde	2011	
	Antal	Beviljat miljoner kronor
Kraftsystemet	88	255 ¹
Transportsektorn	191	694 ²
Bränslebaserade energisystem	115	180
Byggnaden som energisystem	50	63
Energiintensiv industri	56	93 ³
Energisystemstudier, m.m. inkl. övergripande internat. samarbete	134	126
Summa Energimyndigheten	634	1 411

1 Varav Seabased, energiutvinning ur havsvågor 62 miljoner kronor.

2 Varav Göteborg Energi – GoBiGas, Volvo PV – Elbil för stadstrafik och Chemrec – Biodrivmedel från svartlutsförgasning 351 miljoner kronor.

3 Varav Södra cell, installation av LignoBoost 30 miljoner kronor.

Antalet beviljade projekt har ökat under 2013 jämfört med åren innan. Det beror främst på att Energimyndighet under året har genomfört ett flertal utlysningar inom den nya arbetsformen så kallade samverkansprogram.

Energiforskning, utveckling och demonstration – procentuell fördelning av beviljade medel mellan grupper av bidragstagare

	2011	2012	2013
Företag ¹	54	37	29
Universitet och högskolor	30	44	53
Branschorgan/Institut	13	15	14
Offentliga organ/Internationellt	3	4	4
Summa %	100 %	100 %	100 %
Totala medel, miljoner kronor	1 411	1 090	1 181

1 Under 2012 och 2013 har inga projekt inom så kallade "stora anläggningar" beviljats därav avvikelse jämfört med tidigare år.

Samfinansiering av forskning, utveckling och demonstration

	2011		2012		2013	
	mnkr	%	mnkr	%	mnkr	%
Summa statlig och företagsfinansiering ¹	3 815	100	2 026	100	1 984	100
Energimyndigheten (staten)	1 411	37	1 090	54	1 181	60
Företag/branschorgan	2 404	63	936	46	803	40

1 Under 2012 och 2013 har inga projekt inom så kallade "stora anläggningar" beviljats därav avvikelse jämfört med tidigare år.

2012		2013	
Antal	Beviljat miljoner kronor	Antal	Beviljat miljoner kronor
90	248	116	196
223	322	259	461
160	221	213	227
66	65	99	95
76	93	80	71
136	141	176	131
751	1 090	943	1 181

Energimyndigheten säkerställer kunskap för energiomställningen

En av Energimyndighetens uppgifter är att säkerställa att det vid lärosäten, industri och i offentlig sektor finns nödvändig kunskap och kompetens för att ställa om energisystemet.

Varje år redovisar vi hur många hel- eller delfinansierade licentiater och doktors-examina som avlagts under året inom de forskningsprogram och projekt som Energimyndigheten finansierar. Vi redovisar även uppgifter om antal verksamma seniora forskare och doktorander inom Energimyndighetens projekt. Under 2013 har till exempel antalet verksamma seniora forskare med energiinriktning som finansierats av Energimyndigheten ökat. Även publicerade vetenskapliga artiklar har haft en god utveckling.

Antal hel- eller delfinansierade licentiater och doktorsexamina fördelat på temaområde						
Temaområde	2011		2012		2013	
	Dr	Lic	Dr	Lic	Dr	Lic
Kraftsystemet	27	26	32	17	29	19
Transportsektorn	37	20	20	19	29	19
Bränslebaserade energisystem	11	6	15	2	13	13
Byggnaden som energisystem	5	5	4	2	5	2
Energiintensiv industri	7	3	3	0	4	3
Energisystemstudier, övrigt m.m.	1	2	3	4	2	2
Totalt	88	62	77	44	82	58

Finansierade licentiat- och doktorsexamina fördelat på kvinnor respektive män, procent av totala antalet finansierade examina

	2011		2012		2013	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Doktorer %	84	16	81	19	76	24
Licentiat %	71	29	66	34	76	24

Antal verksamma seniora forskare med energiinriktning i projekt som finansierats med minst 20 procent från Energimyndigheten, fördelat på kvinnor respektive män

	2011		
	Kvinnor	Män	Totalt
Antal	108	394	502

En forskare kan vara involverad i flera projekt men räknas i denna sammanställning bara en gång och då utifrån bedömning vilket temaområde som är mest relevant för projekten.

Antal verksamma doktorander i projekt som finansierats med minst 20 procent från Energimyndigheten, fördelat på kvinnor respektive män

	2011		
	Kvinnor	Män	Totalt
Antal	149	386	535

En forskare kan vara involverad i flera projekt men räknas i denna sammanställning bara en gång och då utifrån bedömning vilket temaområde som är mest relevant för projekten.

	2012				2013		
	Kvinnor	Män	Totalt		Kvinnor	Män	Totalt
	98	371	469		160	432	592

	2012				2013		
	Kvinnor	Män	Totalt		Kvinnor	Män	Totalt
	172	412	584		178	423	601

Publicerade vetenskapliga artiklar i granskade tidskrifter fördelat på temaområde			
Temaområde	2011	2012	2013
Kraftsystemet	297	265	344
Transportsektorn	139	169	234
Bränslebaserade energisystem	103	183	130
Byggnaden som energisystem	28	11	19
Energiintensiv industri	18	17	32
Energisystemstudier, övrigt m.m.	40	49	44
Totalt	625	694	803

Genomförda utvärderingar³²

Långsiktiga industriella effekter av svenska kompetenscentrum

Energimyndigheten och Vinnova har gemensamt låtit genomföra en effektutvärdering av kompetenscentrum med fokus på långsiktiga industriella effekter.³³

Effektutvärderingen visar att kompetenscentrumen ger stora långsiktiga positiva ekonomiska effekter för de företag som deltar. Resultaten för många företag är nya innovationer, ökad försäljning och minskade kostnader. Den ekonomiska totaleffekten av hela programmet under 2012 uppskattas till mellan 5 och 11 miljarder kronor. Det är 2–4 gånger det totala offentliga stödet under programmets tioåriga historia. Det knoppades av minst 43 forskningsföretag från centrumen mellan 1995 och 2006.

Utvärdering av sex kompetenscentrum

Kompetenscentrumen **Katalys, Combustion Engine Research Center** samt **Förbränningsprocesser** är etablerade centrum där verksamheten i stort fungerar mycket väl och målen uppfylls. Centrumen bedriver behovsmotiverad forskning på internationellt hög nivå och den vetenskapliga nivån är fortsatt hög. Samarbetena är långsiktigt strategiska och bidrar till att utveckla företagets kompetens och konkurrenskraft samt medför också tillgång till ett brett kontaktnätverk för både forskare och företag. Verksamheterna är inne i en produktiv fas och genererar positiva samhällseffekter såväl miljö- och kunskapsmässigt som nationalekonomiskt.

Utvärderingen av kompetenscentrum **Gasväxling** visar att centrumet fortfarande befinner sig i en omstarts- och uppbyggnadsfas och det är tydligt att det arbetar i riktning mot sitt övergripande syfte. Dess flervetenskapliga kompetens inom sina områden kan bli av avgörande betydelse för den svenska fordonsindustrins konkurrenskraft.

En utvärdering av kompetenscentrumet **Högtemperaturkorrosion** har genomförts och det övergripande betyget för verksamheten var enligt alla utvärderade kriterier mycket gott.³⁴ Verksamheten beskrivs som högkvalitativ generisk forskning med hög relevans för medlemsföretagen där forskningen är tillämpbar på konkreta korrosionsproblem.

³² Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Energiforskning och innovation punkt 3, se bilaga 2.

³³ Totalt har 28 kompetenscentrum finansierats mellan 1995 och 2007 av båda myndigheterna och ingår i utvärdering som genomförts av Faugert & Co Utvärdering AB.

³⁴ Utvärderingen genomfördes av Faugert & Co Utvärdering AB.

En utvärdering av kompetenscentrumet **Centre for Combustion Science and Technology** (CECOST) har genomförts³⁵ och den visar att forskningen vid CECOST enligt experterna är av internationellt högsta kvalitet. CECOST har bidragit till fortsatta forskningsmöjligheter inom sina områden genom att ha skapat en mångfald av metoder som kan användas för att studera alla typer av förbränningsproblem. Insatserna inkluderar även att nå ut via undervisning, där CECOST-medarbetare gett korta kurser och föreläsningar i viktiga ämnen med relevans för centrumet.

Kompetenscentrumet Svenskt centrum för elnät och lagring (Swegrids)

Swegrids utvärderades inför avslutet av den första programperioden. Utvärderingen var över lag mycket positiv och visar att det på kort tid startat en omfattande verksamhet, som fungerar mycket väl. Genom Swegrids skapas en kunskapsbas som sedan kan utnyttjas och användas för företag och för innovation, vilket också stämmer väl överens med Energimyndighetens vision. Vidare ses kopplingen till **InnoEnergy** som innovativ och intressant.

Det elkraftstekniska kompetenscentrumet EKC2

EKC2 som är ett elkrafttekniskt kompetenscentrum utvärderades inför avvecklingen av centrumet. Utvärderarna lyfte fram att centrumet bidragit till utbyte och minskat gap mellan industri och akademi, främjat samarbete mellan deltagande institutioner på KTH, och genom stabil finansiering främjat långsiktig utveckling av forskningsmiljön. Utvärderarna menade att centrumet i första hand syftat till kompetensuppbyggnad inom centrumets styrkeområden, och menade att även helt nya forskningsområden borde beaktas. De nya satsningarna Swegrids och medverkan i InnoEnergy kan ses som resultat av centrumets långsiktiga verksamhet.

Fossil free fuels

Utvärderingen kom bland annat fram till att de genomförda aktiviteterna på ett bra sätt speglar de intentioner och mål som finns för centrumet. Delmålen för centrumet som avser perioden 2010–2013 bedöms i hög utsträckning kunna uppfyllas under innevarande etapp och potentialen för att nå det långsiktiga målet bedöms vara förhållandevis god.

³⁵ Utvärderingen genomfördes av Faugert & Co Utvärdering AB.

³⁶ Utvärderingen genomfördes av Faugert & Co Utvärdering AB.

Kunskapscentrum Waste Refinery

Forskningsprogrammet **Waste Refinery** arbetar för ett framtida samhälle där allt avfall omhändertas resursoptimalt och miljövänligt och omsätts till högkvalitativa råvaror och energiprodukter. En utvärdering av programmet Kunskapscentrum Waste Refinery 2010–2013 har genomförts och där konstateras att programmets syfte efterlevts samt att dess övergripande mål och framgångskriterier väsentligen uppnåtts³⁶. För företagen har medverkan resulterat i kompetensutveckling, ny kunskap samt i något mindre utsträckning ny teknik, vilket på sikt stärker företagens konkurrenskraft.

För FoU-utförarna har medverkan bidragit till vetenskaplig och teknisk utveckling, samtidigt som forskningens relevans och samhällsnytta ökat.

Svenskt förgasningscentrum SFC

Svenskt förgasningscentrum är organiserat som ett distribuerat centrum med Luleå tekniska universitet som nav och ansvarig för samordning med övriga engagerade högskolor (KTH, Chalmers med flera) samt industrin.

I början av året genomfördes en utvärdering som fokuserade på centrumbildningens utformning med tre forskningsnoder och en gemensam styrelse. Utvärderingen visade att arbetsformerna fungerade väl och att det fanns starka synergier mellan forskningsnoderna. Energimyndigheten beslutade därför om en fortsatt satsning på Svenskt förgasningscentrum under ytterligare fyra år med totalt 78 miljoner kronor.

Fordonsstrategisk Forskning och Innovation (FFI)

Under året har en intern uppföljning av hela programmet **Forskning och Innovation** (FFI) genomförts. Ett av de förslag som framkom av uppföljningen är att utveckla en strategi för ökat nyttiggörande där fler demonstrationsprojekt kan utgöra en viktig komponent. Ett annat förslag är att utveckla arbetet med samverkansforum till att omfatta fler aktörer och fler aktuella områden.

Teknikbevakning av bränsleceller

En utvärdering av **Teknikbevakningen av bränsleceller** har genomförts och slutsatsen är att delprojektmålen och de övergripande målen i allt väsentligt är uppfyllda. Det framkom förslag från utvärderarna om att ombilda projektets nuvarande styrgrupp till något som motsvarar en avnämargrupp med deltagande från projektets viktigaste intressenter. Projektet har därför omstrukturerats och har nu associerats till **Svenskt Hybridfordonscentrum** för att hitta en tydligare avnämargrupp.

³⁷ Utvärderingen genomfördes av Grontmij.

Konsortium Materialteknik för demonstration och utveckling av termiska energiprocesser (KME)

En utvärdering av programmet har genomförts³⁷ och den sammanfattande slutsatsen var att programmet varit framgångsrikt och att det har fokuserat på industrirelevanta områden och med utmärkt vetenskaplig nivå. KME bedöms bidra till integration mellan näringsliv, universitet och forskningsinstitut på ett positivt sätt. Av de tio uppsatta målen för programmet bedöms alla utom ett vara uppfyllda.

Metautvärdering

En metautvärdering har genomförts³⁸ av programutvärderingar utförda på Energimyndigheten mellan år 2000–2012. Övergripande rekommendationer från utvärderarna är att utveckla arbetet med utvärderingar internt exempelvis med gemensam checklista för utvärderingar samt att sätta satsningarna i ett större sammanhang genom ett idéarbete kring indikatorer och uppföljning. En annan rekommendation från utvärderingen är att långsiktiga effektutvärderingar bör genomföras regelbundet.

Sammanställningar och analyser³⁹

Nedanstående fyra sammanställningar/analyser av resultat från energiforskning och innovation har Energimyndigheten genomfört:

- Enkätundersökning elbilar och laddhybrider som underlag för styrning av forskningsmedel och rekommendationer om styrmedel för myndigheten.
- En svensk och engelsk utförlig sammanfattning av en tidigare utgiven syntesrapport om konsekvenser av ett ökat uttag av skogsbränsle.
- En populär beskrivning om skogsbränsle och miljö.
- En syntesrapport om verksamheten inom programmet **EFFSYS+**, om effektiva kyl- och värmepumpssystem.

³⁸ Metautvärderingen genomfördes av Faugert & Co Utvärdering AB.

³⁹ Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Energiforskning och innovation punkt 4, se bilaga 2.

Samverkan med andra statliga myndigheter⁴⁰

Samverkan med Vinnova

Energimyndigheten samverkar med Vinnova inom innovation, transportforskning, elektronik och industriella processer. Inom transportforskningen finns ett nätverk av finansiärer kallat **Transam** där olika delar av transportforskningen koordineras och diskuteras. I nära samverkan med detta bedrivs också programmet **Fordonsstrategisk forskning och innovation** (FFI).

Forum för innovation i transportsektorn heter ett nytt samverkansorgan för industri, akademi och myndigheter vilket stöds av Energimyndigheten, Vinnova och Trafikverket. Forum har identifierat ett antal högt prioriterade insatser på transportområdet och där pågår arbeten med färdplaner. Energimyndigheten har ansvar för innovationsblocket vägelektrifiering.

Energimyndigheten är delaktig i **Test Site Sweden** som är en mötesplats för gemensamma forskningsprojekt inom **Intelligenta Transport System** med fokus på miljö, fordonssäkerhet och logistik.

Energimyndigheten har samverkat med Vinnova kring genomförandet av det gemensamma programmet **Industridrivet kiselkarbidprogram**. Två utlysningar har genomförts under 2013.

Samverkan med Trafikverket

Energimyndigheten samverkar även med Trafikverket inom ramen för till exempel FFI, Test Site Sweden, innovationsupphandling inom området elvägar, demonstrationsprogrammet för elfordon samt inom ramen för Forum för innovation i transportsektorn där även Sjöfartsverket och Luftfartsverket medverkar.

Samverkan med Naturvårdsverket

Myndigheten ansvarar för **Batterifondens** medel till forskning kring utveckling av miljövänliga och kostnadseffektiva återvinningsmetoder för alla typer av batterier och ackumulatorer samt till fordonsenergi relaterad batteriforskning i det så kallade Batterifondsprogrammet. Samverkan sker även genom det tidigare nämnda nätverket Transam.

Samverkan med Havs- och vattenmyndigheten

Energimyndighetens satsning på arbetet tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten om en nationell strategi för vattenkraften bidrar till att skapa beslutsunderlag för länsstyrelser och beslutsfattare vid implementering av EU:s ramdirektiv för vatten.

⁴⁰ Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Energiforskning och innovation punkt 5, se bilaga 2.

Samverkan med Vetenskapsrådet

Energimyndigheten har ett etablerat samarbete med Vetenskapsrådet om energiriktad grundforskning. Sökande erbjuds att bifoga en energibilaga till sina ansökningar som lämnas till Vetenskapsrådets årliga utlysning, där ansökningarna även bedöms utifrån energirelevans. En gemensam grundforskningskommitté bedömer projekten inför beslut inom Energimyndigheten.

Samverkan med Formas

Formas utlyste under våren 2013 medel till forskning för en biobaserad samhälls-ekonomi med en total summa på 150 miljoner kronor. Energimyndigheten deltog i beredningen av inkomna ansökningar, vilket ledde till att bedömningen av energiaspekten i ansökningarna blev mer allsidig och välgrundad.

I Nordiska ministerrådets innovationsprogram **Nordic Built** samverkar Energimyndigheten med Formas vilket har lett till att Sverige kan stödja både forskarmiljöer och näringslivet i utlysningen. Även i det europeiska gemensamma programmet **Urban Europe** samverkar Energimyndigheten med Formas.

Strategiska innovationsområden⁴¹

Under 2013 har Energimyndigheten haft ett nytt uppdrag om strategiska innovationsområden (SIO). Uppdraget riktar sig till Energimyndigheten, Vinnova och Formas i samverkan, där Vinnova är sammanhållande. Genom SIO-satsningen inbjuds externa aktörer att lyfta upp områden som de anser är viktiga för att möta globala samhällsutmaningar och stärka Sveriges internationella konkurrenskraft. Behovet av förnyad och fördjupad samverkan mellan olika aktörer inom forskning, näringsliv och offentlig sektor, som gemensamt sätter agendan för FUD-aktiviteterna, poängteras. Satsningen har en uttalad bottom-up-karaktär, det vill säga att intressanta områden inte pekas ut av myndigheterna utan ska formuleras av aktörskonstellationerna själva.

Energimyndigheten, Vinnova och Formas har i denna satsning under 2013 genomfört följande insatser i samverkan:

- utlysning av stöd för att etablera och genomföra SIO-program (våren 2013)
- agendor 2013–2015: Utlysning av stöd för att formulera strategiska forsknings- och innovationsagendor (våren 2013, löpande utlysning)
- konferensen **Sveriges framtidsområden** (hösten 2013)
- utlysning av stöd för att etablera och genomföra SIO-program (hösten 2013)
- gemensamma kommunikationsaktiviteter (löpande)

Framtagandet av utlysningstexter, kommunikation om satsningen och bedömning av inkomna ansökningar har skett i nära samverkan och dialog med de övriga myndigheterna.

41 Delrapportering enligt Energimyndighetens regleringsbrev uppdrag Strategiska innovationsområden.

Energimyndigheten har under 2013 beviljat åtta nya aktörskonstellationer medel för att formulera en strategisk forsknings- och innovationsagenda. En agenda är ett mål- och visionsdokument som kan användas som bas för framtida strategiska satsningar, till exempel ett SIO-program. De agendaprojekt som under 2013 fått stöd av Energimyndigheten omfattar områdena Likspänd elkraft, Småskalig bioenergi, Biobaserad ekonomi, Smarta hållbara städer, Effektiv energianvändning, Grön metan, Elektrifiering av fordon samt Marin energi.

Den första utlysningen om stöd för att etablera och genomföra SIO-program genomfördes under våren 2013. Resultat av denna utlysning är fem SIO-program: Metalliska material, Lättvikt, Produktion, Processindustriell IT och automation samt Gruv- och metallutvinnande industri. Då energirelevansen i dessa program är begränsad ligger huvudmannskapet för de nu etablerade SIO-programmen hos Vinnova, som är huvudsaklig finansiär för programmen.

Under 2013 har Energimyndigheten påbörjat ett arbete i samverkan med Vinnova och Formas med att förbereda för uppföljning och utvärdering av satsningen, för att kunna visa på effekter och resultat av de satsade medlen.

Internationella samarbeten har stärkts⁴²

Det internationella energiforskningssamarbetet har framförallt bedrivits inom Norden, EU, IEA samt genom bilateralt samarbete med enskilda nationer.

Nordiska samarbeten

De nordiska länderna samarbetar för att utveckla effektiva, konkurrenskraftiga, säkra och hållbara energisystem. Det handlar bland annat om att bekämpa utsläpp av växthusgaser och att trygga energiförsörjningen i framtiden.

Nordic Built är ett av de globaliseringsinitiativ som initierades av de nordiska statsministrarna som syftar till att accelerera utvecklingen av hållbara byggnadskoncept. Programmet har haft en utlysning med syftet att påskynda framtagning av nordiska konkurrenskraftiga koncept för en hållbar byggmiljö samt en hållbar ombyggnation i den nordiska regionen. Energimyndigheten har avsatt 21 miljoner kronor för denna utlysning. Sverige har den högsta deltagarnivån bland de fem nordiska länderna och medverkar i alla 13 projekt som har utvärderats av den internationella expertpanelen.

⁴² Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Energiforskning och innovation punkt 6, se bilaga 2.

EU-arbetet är viktigt

Inom EU sker insatserna främst inom **SET-plan** (Strategic Energy Technology Plan) och **EU:s ramprogram**. Sju industriinitiativ inom SET-planen pågår – vind, smarta nät, bioenergi, smarta städer, avskiljning och lagring av koldioxid (CCS), sol och kärnkraft. Sverige har prioriterat de fyra förstnämnda och Energimyndigheten har deltagit i möten med syfte att ta fram handlingsplaner om hur implementeringen ska gå till.

För att främja det svenska deltagandet i EU:s olika program samt **EU:s kol- och stålforskningsfond** (RFCS) fanns det under året möjlighet att söka planeringsbidrag hos Energimyndigheten. Totalt 2,3 miljoner kronor beviljades under året till 33 stödmottagare.

Energimyndigheten har också arbetat en hel del under året med EUs samarbetsverktyg, såsom **ERA NET** och **ERA NET plus**. ERA-NET är ett instrument för samverkan mellan forskningsfinansiärer i EU-länder. Syftet är att stärka europeisk FoU-samverkan och att på lång sikt öppna upp nationella program för deltagande av forskare från andra länder och därigenom bidra till rationaliseringen av FoU-insatser inom Europa. Insatserna avser främst följande områden: smarta nät, bioenergi, vindkraft, solkraft, havsenergi och transport. Inom områdena havsenergi och vindkraft har det ännu inte gjorts några gemensamma utlysningar. Det kan dock nämnas att Energimyndighetens samlade satsningar inom havsenergi har ökat samt gett förutsättningar för att den gryende havsenergibranschen i framtiden ska kunna stärkas ytterligare. Förbättringspotential finns vad gäller internationell samverkan, där Energimyndigheten valt att gå med i både **Ocean ERA-NET** och **IEA Ocean Energy Systems**.

NER300 ett av världens största finansieringsprogram för kommersiella demonstrationsprojekt för förnybar energi. Det innebär att avkastningen från 300 miljoner utsläppsrätter ska finansiera åtta kommersiella CCS-anläggningar och 34 innovativa produktionsanläggningar baserade på förnybara energikällor i Europa. NER300 är ett bland flera finansieringsinstrument för att nå EU:s 20-20-20 mål till år 2020. Inom NER300 som under 2012 föranledde mycket arbete, har Sverige 2013 skickat in två ansökningar till ansökningsomgång två som stängde i juli.

Dessutom har Energimyndigheten arbetat med en gemensam utlysning **Joint Program Initiative Urban Europé** gällande samordning av europeisk forskning och innovation kring hållbar stadsutveckling för att möta den pågående omvandlingen av samhälle, ekonomi och miljö.

Aktiviteten inom IEA (International Energy Agency) är fortsatt hög
 Energimyndigheten har varit fortsatt aktiv i **23 IEA Implementing Agreements** (IA) med syftet att effektivisera FoU-verksamheten genom samarbete samt genom att bedriva teknikbevakning. Sammanfattningsvis har engagemanget inom IEA-arbetet varit stort under året vilket vittnar om att andra länder ser Energimyndigheten och andra svenska deltagare som viktiga och kompetenta samarbetspartner. Nedanstående är exempel på samarbeten inom IEA:

Inom **IEA ISGAN** (International Smart Grid Action Network) har Energimyndigheten under 2013 aktivt drivit fram att en svensk vice-ordförande, från Näringsdepartementet har valts in i presidiet. Inom annex 6 som hanterar transmission och distributionsfrågor leder Sverige dessutom arbetet samt finansierar den operativa samordningen av annexet.

Insatserna inom bilaterala samarbeten stärks

Arbetet inom de bilaterala avtalen har ökat och ökningen förväntas fortsätta framöver. Pågående samarbete och samarbete under uppbyggnad inom energiforskningsområdet sker främst inom följande länder:

Ryssland: **Institutet för Jordbruks- och Miljöteknik** (JTI) har genomfört ett projekt med syfte att undersöka förutsättningarna för ett samarbete mellan JTI och de ryska organisationerna **Russian Engineering Academy of Management and Agribusiness** (RIAMA) och **Russia Energy Agency** (REA) inom förnybar energi, i första hand inom biogasområdet. Detta kan skapa en plattform för svenska företag att expandera på den ryska marknaden och innebär då en överföring av teknik och kunskap från Sverige till Ryssland inom miljö- och energiområdet.

Indien: Energimyndigheten har tillsammans med Vinnova, Vetenskapsrådet Formas, Forte och Rymdstyrelsen inom ett regeringsuppdrag⁴³ redovisat ett gemensamt förslag på områden för förstärkt forsknings-, innovations-, och utbildningssamarbete med Indien. Kortfattat kan nämnas att intresset är stort både från Indien och Sverige för ett utökat samarbete även inom energiforskningsområdet.

Japan: Diskussioner om att samarbeta kring energirelaterade frågor har inletts. Vinnova har haft ett samarbete under några år med **JST** (Japan Science and Technology Agency), som är en forskningsfinansierare. Inom detta samarbete har nu även energirelaterade frågor blivit aktuella och gemensamma utlysningar diskuteras. Flertalet områden är intressanta ur ett svenskt perspektiv.

43 U/2012/6280/F.

Kina: Det pågår ett flertal samarbeten med olika kinesiska institutioner. Nedan nämns några av dessa. Energimyndigheten har bidragit med 20 av totalt 45 miljoner i en gemensam utlysning med Vinnova (**ISMEK – Internationell samverkan för miljöinnovationer**). En koordinerad utlysning har gjorts på den kinesiska sidan och nio projekt är beslutade. Inom energiområdet har områdena cellulosabaserad etanol inklusive biogasproduktion, CIGS-solceller, ”Green ICT”, bioenergi-kombinat och värmesystem för hybrid- och elbilar berörts.

Demonstrationsprojektet för svensk biokombinatteknik för produktion av el-, värme och pellets i Jilinprovinsen fortgår och genomförandet är tänkt att ledas från Sverige.

Utvecklingen på belysningsområdet fortsätter och är ett resultat av det samarbete som byggts upp under några år. Samarbetet har ett strategiskt värde eftersom Kina är världsledande inom detta område och Testlabs avsikt är att effektivt testa produkter för den svenska marknaden. Arbetet kan vidare leda till utveckling och harmonisering av nya, globala testmetoder viktiga för lagstiftningen på belysningsområdet.

Övriga internationella insatser

Inom Swedish Standards Institute (SIS) TK 526 arbetar Energimyndigheten tillsammans med olika aktörer (forskare, andra myndigheter och näringsliv) med utveckling av standarder för hållbarhetskriterier. Inom European Committee for Standardisation (CEN) har standarder för biodrivmedel och flytande biobränslen tagits fram. Inom ISO arbetas med en global standard för hållbarhetskriterier för all bioenergi.

Informationsutbyte för att öka synergier⁴⁴

Generellt sker en stor del av informationsutbytet mellan berörda forskningsfinansiärer genom programråd och andra nätverk. Ett nätverk som inkluderar flertalet statliga aktörer på transportforskningsområdet är **Transam**, där regelbundna möten borgar för bra informationsutbyte inom transportforskningsområdet mellan berörda myndigheter. Under året har även informationsutbyte skett genom programkonferenser där projektresultat har redovisats. Ett exempel på detta är Energimyndighetens sammanhållande konferens på fordonsområdet, **Energirelaterad fordonsforskning** som hölls i Örebro i april. Deltagarna var 250 och kom från akademi, näringsliv och myndigheter.

⁴⁴ Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Energiforskning och innovation punkt 7, se bilaga 2.

Informationsutbyte sker även genom nyhetsbrev samt deltagande i arbetsgrupper och gemensamma projekt. Exempelvis arbetar Energimyndighetens kraftenhet tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten för att ta fram en nationell strategi för vattenkraft, som ska tjäna som beslutsunderlag för länsstyrelser och beslutsfattare vid implementering av EU:s ramdirektiv för vatten. Informationsutbyte sker också genom exempelvis deltagande i Samordningsrådet för smarta elnät, och även genom möte med Vinnovas miljöteknikenhet.

Integrera resultat och metoder inom energisystemstudier⁴⁵

Under året har en tydlig integrering av frågor med koppling till energisystemstudier skett i de prioriterade tekniska forskningsområdena: bygg, kraft, industri, transport och bränsle. Tydligast är det i byggområdet samt inom transportområdet där en utlysning samt ett program med tydligt systemperspektiv arbetats fram av Energimyndigheten. Under året har även forskare med anknytning till området energisystemstudier engagerats för att kvalitetssäkra utvärderingar, samhällsekonomiska analyser samt andra uppdrag inom Energimyndigheten. I syfte att sprida ny kunskap inom området har ett flertal seminarier arrangerats internt på myndigheten, där forskare inom området energisystemstudier har presenterat sin forskning. Seminarierna har haft god uppslutning från Energimyndighetens alla avdelningar.

Måluppfyllelse

Forskning och innovation

Måluppfyllelsen bedöms som god. Verksamheten är uppdelad i sex temaområden⁴⁶ och på det sättet säkerställer vi att de forskningsmedel som Energimyndigheten förfogar över fördelas efter en genomtänkt och transparent strategi. Till varje temaområde finns en utvecklingsplattform som samlar representanter från näringsliv, akademi och Energimyndigheten.

Energimyndigheten har långsiktiga insatser inom konventionell hybridteknik för tunga fordon som elbussar, laddhybridbussar och hybridlastbilar som visar tydliga resultat. De utvecklas starkt i samverkan med fordonsindustrin och därför bedöms målet inom kommersialisering som god. Detta bidrar till omställningen mot ett hållbart transportsystem med effektivare energi-användning, minskade utsläpp av klimatgaser och ökad mängd förnybar energi. Dessutom bidrar Energimyndighetens forskning och utveckling inom området till en konkurrenskraftig svensk industri. Genom den svenska tunga fordonsindustrins marknadspåverkan (cirka 25 procent av världsmarknaden) finns stora möjligheter för Sverige att påverka internationell utveckling i positiv riktning.

⁴⁵ Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Energisystemstudier, se bilaga 2.

⁴⁶ Kraftsystem, Transportsektorn, Bränslebaserade energisystem, Byggnaden som energisystem, Energiintensiv industri samt Energisystemstudier.

Den genomförda effektutvärderingen av kompetenscentrum påvisar tydliga positiva effekter. Genom närmare samverkan med akademisk forskning fick företagen tillgång till kunskap som har kunnat användas i produkt- och processutveckling. Hälften av företagen som tillfrågats uppger att de genom samarbetet fick fram en innovation. Förtjänsten i form av försäljning och kostnadsbesparingar med stark koppling till kompetenscentrumen uppskattas i studien till mellan 5 och 11 miljarder kronor per år.

Genom fortsatt stort antal finansierade doktorander och seniora forskare bedömer Energimyndigheten att målet om att säkerställa kunskap samt kompetens tillgodoses. Energimyndigheten bedriver även ett tätt samarbete med flera myndigheter inom forskningsområdet. Att berörda myndigheter sitter med i relevanta program, programråd och nätverk främjar de samhällsekonomiska effekterna samt bidrar till att rätt områden prioriteras och att samförstånd råder mellan myndigheterna för berörda områden.

Den internt initierade metautvärderingen har tagit fram intressanta förbättringsförslag som ska analyseras och införas i Energimyndighetens fortsatta arbetssätt när det gäller programutvärderingar.

De internationella satsningarna inom exempelvis IEAs tekniksamarbeten, SET-plan, europeiska samarbetsprogram samt de bilaterala avtalen är viktiga satsningar som starkt bidrar till Sveriges fortsatta möjligheter till internationell samverkan, främjande av svensk energiteknik och möjlighet för Sverige att ligga i framkant. Energimyndighetens samlade bedömning är att de internationella insatserna har genomförts på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt och har stärkts jämfört med tidigare år.

Energisystemstudier

Måluppfyllelsen bedöms som god.

Energimyndigheten bedömer att arbetet med att integrera resultat och metoder från energisystemstudier har varit lyckosamt under året. Frågeställningar som tidigare lyfts främst inom de specifika forskningsprogrammen inom området har i allt högre grad kommit att integreras i de tekniska forskningsområdena. Att ett flertal interna seminarier inom området har arrangerats på myndigheten bidrar även positivt till måluppfyllelsen.

Affärsutveckling, kommersialisering och internationalisering

Energimyndighetens uppdrag

Energimyndigheten ska utveckla och driva internationell marknadsfrämjande verksamhet för svensk energiteknik i nära samarbete med andra myndigheter och organisationer i syfte att bidra till hållbar ekonomisk tillväxt och energisystemets utveckling, såväl i Sverige som på andra marknader.

Mål enligt Energimyndighetens regleringsbrev

Målet är att utveckla teknik och tjänster som kan kommersialiseras genom svenskt näringsliv och därmed bidra till hållbar tillväxt och energisystemets omställning och utveckling såväl i Sverige som på andra marknader.

Resultat

Kostnader per delområde inom Affärsutveckling, kommersialisering och internationalisering (tkr)			
Delområde	2011	2012	2013
Finansiering och affärsstöd	9 684	10 721	12 500
Branschförståelse och nätverk	5 285	4 616	1 363
Främja svensk energiteknik ¹	7 705	9 075	9 170
Plattform för investering i miljöteknik ²		2 922	4 526
Summa	22 674	27 334	27 559

1 Kostnaderna för delområde Främjande av svensk energiteknik är justerade för år 2011 och 2012 jämfört med årsredovisning för 2012. Flera av aktiviteterna angränsar till verksamhetsområdena Energiforskning och innovation, Affärsutveckling, kommersialisering och internationalisering samt Förnybar Energi. Justeringen är gjord i enlighet med verksamhetsområdesindelningen som ligger till grund för redovisningen av Intäkter och kostnader per verksamhetsområde.

2 Uppdrag från och med 2012.

Inom verksamhetsområdet var kostnaden för Branschförståelse och nätverk lägre 2013 än 2011 och 2012 eftersom Energimyndighetens konferens Energiutblick inte genomfördes. Under konferensen brukar Investerarforum hållas, kostnaderna för detta forum redovisas under delområdet. Kostnadsökningen på delområdet Främjande av svensk energiteknik beror främst på att fler internationella insatser genomförts.

Finansiering och affärsstöd

Energimyndigheten främjar affärsutveckling, kommersialisering och internationalisering genom att ge lån till företag för kommersialiseringsprojekt samt lån till marknadsexpansion i de företag som påbörjat sin kommersialisering.

Under året har projekt som Energimyndigheten tidigare har stöttat genom lån lett till försäljning av produkter, tjänster och tekniker motsvarande 11 miljoner kronor. Trots att det är för tidigt att tala om ett trendsifte är det en indikator på att Energimyndighetens utlåning också börjar motsvara en återbetalning av lån.

Energimyndighetens lån till kommersialiseringsprojekt är konstruerade så att återbetalningen startar när projekten leder till kommersiell framgång. 70 procent av Energimyndighetens låneportfölj har beviljats och betalats ut de senaste tre åren och därför är den totala återbetalningen i relation till den totala utlåningen i enlighet med förväntan låg. De lån som nu börjar återbetalas är i genomsnitt fyra år gamla. Energimyndighetens bedömning är att fler företag står inför kommersiella genombrott de närmaste åren.

Beviljade lån under året			
	2011	2012	2013
Tillväxtlån (tkr)	19 183	15 765	7 570
Tillväxtlån (antal)	3	5	3
Affärsutvecklingslån (tkr)	20 837	186 410	92 523
Affärsutvecklingslån (antal)	5	12	11
Lån totalt (tkr)	40 020	202 175	100 093
Lån totalt (antal)	8	17	14

Under andra halvan av 2012 beviljades två stora lån på vardera cirka 60 miljoner kronor. Detta är orsaken till att 2012 skiljer sig markant från 2013.

Energimyndigheten utökade portföljen under 2013 med 14 nya lån om 100 miljoner kronor. De beviljade lånen består både av lån till kommersialiseringsprojekt och tillväxtlån till bolag som uppvisar påbörjad kommersialisering.

Energimyndigheten beviljade företaget **Sol Voltaics** ett villkorslån på 41 miljoner kronor för att industrialisera produktionen av nanomaterial som kan öka verkningsgraden i solceller. Företaget har tagit fram en innovativ produktions-teknik av nanotrådar som tillsammans med en bläcklösning målas ovanpå kisel- eller tunnfilmssolceller och signifikant ökar verkningsgraden i solcellen. Sol Voltaics nyemission i samband med Energimyndighetens lån gav 61 miljoner kronor i privat kapital. Det visar betydelsen av statlig samfinansiering i forskningsintensiva industrialiseringsprojekt.

I-Tech är ett annat bolag som beviljats villkorslån för kommersialisering av omfattande forskningsresultat. I-Tech har utvecklat mikroorganismen selektope som tillblandad i bottenfärg på ett kostnadseffektivt och miljövänligt sätt förhindrar påväxten av havstulpaner på båt- och fartygsskrov. Påväxt på fartygsskrov kan fördubbla båtars bränsleförbrukning.⁴⁷

Företag som beviljats villkorslån 2013 (tkr)			
Företag	Sektor	Lån	Privat medfinansiering
SootTech AB	Skog och papper	2 500	2 680
I-Tech AB	Process & Kemi	7 965	9 194
Sensic AB	Energieffektivisering	1 500	1 500
ANS AB	Verkstad & fordon	8 680	12 360
Vasasensor AB	Skog & papper	1 908	2 002
Läppe Energiteknik AB	Skog & papper	650	1 410
ENSY AB	Förnybar energi	975	975
Ecofective AB	Bebyggelse	4 500	4 500
Solelia Greentech AB	Förnybar energi	4 995	4 995
ATC Industrial Group AB	Bebyggelse	4 950	5 093
HeatCore AB	Bebyggelse	15 000	14 754
Sol Voltaics AB	Förnybar energi	41 000	41 255
El-forest	Verkstad & fordon	4 900	4 900
Knycer	Energieffektivisering	570	570
Totalt		100 093	106 188

Energimyndighetens insats inom affärsutveckling och kommersialisering är fokuserad till områden där det råder marknadsmisslyckande. Det betyder att risken i låneportföljen generellt är högre än hos en privat riskkapital-aktör. Under året har två lån i portföljen skrivits ned efter en konkurs och en företagsrekonstruktion. Det är i enlighet med förväntan att en del företag inte lyckas med kommersialiseringen och det är viktigt att poängtera att Energimyndigheten bedömer att den samhällsekonomiska vinsten av lyckad kommersialisering i ett fåtal projekt kommer att vara större än kostnaden för avskrivna lån i ett antal projekt.

⁴⁷ www.mynewsdesk.com/se/statens_energimyndighet/_stem/pressreleases/organisk-molekyl-minskar-fartygens-anvaendning-av-fossila-braenslen-850263

Några goda exempel

Under året har flera av Energimyndighetens portföljbolag gått starkt framåt. Företaget **Soottechs teknik** sparar ånga vid rengöring av stora pannor vilket ökar ångverkningsgraden i samband med elproduktion. Under året har Soottech sålt och driftsatt patenterade ångsotningsteknik till Mölndal Energi och Strängnäs Energis kraftverk. Trots att dessa kraftverk bara är ett par år gamla visar sig SootTechs teknologi ändå ge betydande vinster⁴⁸. Produkten kan även ge energibesparingar inom andra branscher som pappers- och massaindustrin. Soottech beviljades ett affärsutvecklingslån på 1,9 miljoner kronor under 2012 samt ett tillväxtlån på 2,5 miljoner kronor 2013.

Knycers energieffektiva torkskåp säljs sedan 2013 av en nationell återförsäljare och företaget har fått flera välkända referenskunder. Knycer har också blivit uppmärksammas i olika tävlingar. Till exempel utnämnde Naturskyddsföreningen Knycers torkskåp som en av de mest energisnåla produkterna i Sverige. Knycers torkskåp beräknas halvera energianvändningen jämfört med andra lösningar. Företaget har beviljats ett tillväxtlån på cirka 2,8 miljoner kronor.

Climatewell som fick ett lån på 30 miljoner kronor år 2012 har under det gångna året genomfört lyckade tredjepartstester av sina komponenter för soldriven kyla och värme i värmepumpar. Företaget har uppnått 87 procents verkningsgrad från sol till värme och kyla och 100 procents genomförandegrad. Företaget har undertecknat nya marknadspartnerprojekt under 2013 med världsledande tillverkare av värme- och kyla-produkter. Energibesparingspotentialen bedöms vara 50–90 procent beroende på applikation.

Portföljen i siffror

Preliminära siffror indikerar att det råder fortsatt stark tillväxt i merparten av företagen om än i långsammare takt. Den årliga försäljningstillväxten hos genomsnittsföretaget var 41 procent åren 2010–2012. Företagens materiella tillgångssida ökar också vilket är en indikation på att företagens produktion i Sverige växer. Ungefär hälften av bolagen hade försäljning utomlands under 2013 och den totala exportvolymen uppskattas till 88 miljoner kronor.

⁴⁸ www.soottech.se/kunder

Vid utgången av 2013 har Energimyndigheten utestående lån till 52 företag där 65 procent av bolagen har huvudkontor i Stockholms, Västra Götalands eller Skåne län. Ungefär 10 procent av företagen har hemvist i Västernorrlands eller Norrbottens län. Företagens geografiska hemvist är ovidkommande för ett lånebeslut men det är viktigt att Energimyndighetens erbjudande når ut till hela Sverige.

Majoriteten av företagen som Energimyndigheten beviljar lån, säljer bara produkter och tjänster till andra företag, så kallad business-to-business. Endast fyra företag har fokus uteslutande mot konsumentmarknaden (Knycer, ATC, Nimbell, Clean Motion). Frånvaron av konsumentbolag är kännetecknande för miljötekniksektorn men marknaden kan förändras snabbt med nya policybeslut. 17 procent av bolagen har fokus på förnybar energi och 8 procent på energibesparing i fastigheter. Övriga bolag är relativt jämnt fördelade mellan skogsbranschen, fordons- och verkstadsindustrin och energieffektiviseringsbranschen.

Branschförståelse och nätverk

Information om Energimyndighetens finansieringsstöd sker i stor utsträckning genom att skapa och delta vid arrangemang för entreprenörer och investerare. Exempel på mindre träffar som Energimyndigheten har ordnat är frukostseminarium där företag får presentera sig inför ett nischat industrinätverk. Stora arrangemang som finansierats/samfinansierats under året är: **Cleantech Venture Day 2013**, **Connect Green Week**, **Portfolio Day** samt **Nordic Start Up Day**.

Energimyndigheten finansierar projektet Connect Green vars mål är att skapa en varaktig mötesplats mellan miljöteknikföretag och affärsänglar och därmed öka intresset för investeringar i miljöteknik. Satsningen startade med Connect Green Week – en veckas roadshow där miljöteknikföretag från hela landet mötte privata affärsänglar i Stockholm, Luleå, Malmö och Göteborg.

För att ytterligare stärka företagens möjligheter att växa internationellt och inom Sverige efter beviljade lån har vi inrättat en portföljutvecklingsfunktion. Genom samlade aktiviteter med bolagen får vi även en bättre överblick över företagen och kan dra bättre nytta av Energimyndighetens interna resurser. Startpunkten för detta arbete var en enkät där bolagen beskrev behoven och utifrån svaren har Energimyndigheten genomfört flera aktiviteter under året. Ett exempel är **Portföljdagen** där företagen fick träffa inbjudna industribolags innovationsenheter och externa investerare för att presentera sin verksamhet och dela erfarenheter från exportmarknader. Ett liknande arrangemang ordnade Energimyndigheten på konferensen **Elfack**, där ett urval av bolag mötte ett antal potentiella storkunder för dialog.

Främja svensk energiteknik⁴⁹

Under 2013 har Energimyndigheten genomfört ett flertal internationella insatser tillsammans med bland annat Business Sweden, Sveriges ambassader och svenska miljöteknikbolag. Energimyndigheten var för tredje året huvudarrangör för den svenska paviljongen på **World Future Energy Summit** i Förenade Arabemiraten, där 15 svenska miljöteknikbolag deltog. World Future Energy Summit har enligt deltagande företag resulterat i genomförda affärer.

Energimyndigheten har drivit det Sida-finansierade **Waste-to-Energy-programmet** i Indien som avslutades den 31 december. Inom ramen för detta program har svenska och indiska aktörer inom avfallsområdet träffats och fått möjlighet att skapa gemensamma projekt och aktiviteter. Den andra delen av innovationsplattformen, **Innovations' Accelerator**, startade under 2013. Plattformen ska bidra till att de lösningar som svenska aktörer utvecklar och presenterar är bättre anpassade till den marknad de ska möta.

I december avslutades ett Sida-finansierat aktörssamverkansprogram i Vietnam. Programmet har genomfört inledande projektutveckling inom områdena energieffektivisering och förnybar energi.

2013 medverkade Energimyndigheten i ett bilateralt energisamarbete mellan Indonesien och Sverige, **Insists** (Indonesian-Swedish Initiative for Smart Energy Solutions), och har ett kontor på plats i Indonesien. Samarbetet ska fungera som bas för kunskaps- och nätverksutbyte och bidra till att implementera svenska lösningar inom energiteknik.

Energimyndigheten har under 2013 startat en pilotsatsning mot mognare marknader, bland annat med ett arrangemang på den brittiska marknaden.

För att bedöma effekten av företagsdelegationer har Energimyndigheten låtit konsultföretaget PwC analysera de insatser som Energimyndigheten har finansierat. PwC konstaterade att delegationsresorna i huvudsak är i enlighet med regleringsbrevets mål och att majoriteten av de företag som PwC har intervjuat är mycket nöjda med arrangemang de deltagit i.

Under 2013 har Energimyndigheten också genomfört en översyn av arbetet med internationella marknader. Utredaren tog fram ett antal förslag om ett mer strukturerat arbetssätt som Energimyndigheten avser arbeta vidare med.

Målfyllelse

Energimyndigheten bedömer att svensk energiteknik har främjats av de insatser som myndigheten genomfört och samarbeten som myndigheten deltagit i. Bedömningen delas av den konsult som genomfört en utvärdering av verksamheten.

49 Återrapporteringskrav enligt Energimyndighetens regleringsbrev inom området Främjande av svensk energiteknik, se bilaga 2.

Plattform för investering i miljöteknik

Inom ramen för regeringens miljöteknikstrategi arbetar Energimyndigheten med insatser som skapar ökad interaktion och som stärker informationsflödet mellan aktörer inom miljöteknikområdet. Syftet är att öka tillgången till privat utvecklingskapital för miljöteknikföretagen. Här nedan är ett axplock av aktiviteter som vi genomfört under året⁵⁰:

Alternativa affärsmodeller för riskkapital inom Cleantech

Energimyndigheten har för första gången beslutat om stöd till en ny typ av forskning om existerande traditionella affärsmodeller inom såddfinansiering.

Forskningen syftar till att hitta motkrafter till det krympande privata riskkapitalet inom miljötekniksektorn både i Sverige och Europa. Det råder ett osäkert investeringsklimat på grund av den politiska osäkerheten om framtida internationella klimatpolitiska åtaganden. Det har resulterat i ett lågt pris på utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem. Projektet ska kartlägga alternativa affärsmodeller som kan överbrygga existerande finansieringsgap och ta fram rekommendationer för hur liknande initiativ kan initieras på den svenska marknaden.

European Cleantech Forum 2014

Energimyndigheten har arbetat med fokuserade insatser under 2013 för att få den årliga mötesplatsen **European Cleantech Forum** till Sverige och ett avtal med arrangören Cleantech Group kom till stånd under året. Det innebär att Energimyndigheten, tillsammans med ett antal andra offentliga aktörer, står som värd för European Cleantech Forum 2014. Forumet är branschens årliga konferens som samlar 400-450 riskkapitalister, globala företag, nystartade företag, tjänsteleverantörer och myndigheter från hela Europa. Målet är att visa upp svensk miljöteknik i ett internationellt sammanhang och erbjuda en mötesplats för entreprenörer, innovatörer, myndigheter och investerare.

Investera i Cleantech

Energimyndigheten har tagit fram marknadsöversikten **Investera i Cleantech** samt utökat den till att utöver energiteknikområdet även omfatta miljöteknikområdet i vid bemärkelse. Investera i Cleantech beskriver potentialen för investeringar inom området och kan stimulera privata aktörer att bidra till utvecklingen av de företag som deltog i publikationen.

⁵⁰ Uppföljning av Energimyndigheten och övriga myndigheters arbete i miljöteknikuppdraget genomförs av tillväxtanalys.

Finansiella instrument

Energimyndigheten gjorde en delegationsresa till **Europeiska investeringsfonden (EIF)** och **EU-kommissionen** tillsammans med Vinnova och Tillväxtverket.

Syftet var att ta reda på vilka möjligheter det finns för Sverige att ta del av EIF:s finansiella instrument för finansiering av små- och medelstora innovationsföretag. Slutmålet var att åstadkomma minst en svensk intermediär för de finansiella instrumenten då svenska företag annars inte har någon möjlighet att ta del av dessa medel. I slutet av oktober 2013 tecknades ett avtal mellan en svensk bank och EIF om att använda deras finansiella instrument.

Klimat

Energimyndighetens uppdrag

Energimyndigheten är kontoföringsmyndighet enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.

Energimyndigheten ska för Sveriges räkning, som nationell expertmyndighet för de projektbaserade mekanismerna gemensamt genomförande och mekanismen för ren utveckling, ansvara för att formellt godkänna deltagande i klimatprojekt i enlighet med beslut 16/CP.7 och 17/CP.7 under Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring.

Energimyndigheten ska medverka i och ingå avtal om att förvärva utsläppsenheter från projekt som genomförs inom ramen för de projektbaserade mekanismerna under Kyotoprotokollet, JI, CDM samt liknande marknadsbaserade flexibla mekanismer, som ett led i utvecklandet av mekanismer för internationell utsläppshandel och i syfte att bidra till att uppnå Sveriges åtagande inom ramen för klimatkonventionen efter år 2012 samt det nationella målet för år 2020.

Avtal om förvärv av utsläppsenheter kan ingås direkt i egen regi, i samarbete med andra intressenter samt genom deltagande i fonder. De internationella insatsernas bidrag till det svenska utsläppsminskningmålet bör uppgå till 40 miljoner ton koldioxidekvivalenter för perioden till och med 2020 (inkluderande redan kontrakterade och förvärvade volymer).

Energimyndigheten ska verka för att befintliga mekanismers funktion blir bättre och kan bidra till utvecklingen av nya mekanismer inom ramen för klimatkonventionen samt andra internationella initiativ för att utveckla systemet för handel med utsläppsrätter.

Energimyndigheten får ingå överenskommelser om administration av finansieringsåtaganden med internationella finansieringsinstitut.

Energimyndigheten ska ta särskild hänsyn till insatsernas additionalitet, kostnadseffektivitet och bidrag till hållbar utveckling. Fokus för projekten bör fortsatt vara förnybar energi, energieffektivisering och avfallshantering inklusive projekt som minskar utsläpp av så kallade kortlivade klimatgaser. Inga industrigasprojekt bör ingå.

När det gäller multilaterala insatser bör Energimyndigheten eftersträva en god regional spridning av projekten och göra särskilda satsningar på minst utvecklade länder och små önationer under utveckling.

Resultat

Kostnader per delområde inom Klimat (tkr)			
Delområde	2011	2012	2013
Kontoföringsmyndigheten	7 499	5 183	4 589
Projektmyndigheten	562	725	249
CDM- och JI-programmet	16 381	23 803	26 081
Stöd till Regeringskansliet	8 631	12 541 ¹	6 749
Klimatpolitiska forskningsprogrammet	940	1 428	1 124
Summa	34 013	43 680	38 792

1 De ökade kostnaderna förklaras av insatserna i arbetet med Färdplan 2050.

Inom verksamhetsområdet har kostnaderna ökat inom CDM- och JI-programmet på grund av ökade satsningar för att nå utsläppsminskningmålet till 2020. Inom delområdet Kontoföringsmyndigheten har kostnaderna sjunkit då Energimyndigheten sen mitten av 2012 inte längre har det tekniska ansvaret för det svenska utsläppsrätsregistret.

Kontoföringsmyndigheten

Från och med 2012 använder EU en gemensam IT-plattform, det så kallade **unionsregistret**, för EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Energimyndigheten ger administrativt stöd till användare i den svenska delen av unionsregistret, eftersom denna del ligger under svensk jurisdiktion.

EU-kommissionen ansvarar för den tekniska administrationen i IT-plattformen som används för transaktioner till och från konton.

Energimyndigheten genomförde tillsammans med Naturvårdsverket två större informationsdagar för verksamhetsutövarna inom handel med utsläppsrätter. De generella omdömena om informationsdagarna var gott enligt utvärderingen. Vi har också tillsammans med Naturvårdsverket gjort 13 informationsutskick direkt till alla verksamhetsutövare. Därutöver har information löpande presenterats på webbplatsen www.utslappshandel.se

Under 2013 hanterade vi 605 samtal till Energimyndighetens särskilda service-telefon för unionsregistret, och skickade 1 440 brevsvår från den funktionsbrevlåda som används för frågor kring utsläppshandel och unionsregistret.

Energimyndigheten representerar Sverige under de EU-gemensamma register-administratörsmötena.

Projektmyndigheten

Året har präglats av de restriktioner som EU infört om vilka projekttyper som är tillåtna att använda i EU:s system för handel med utsläppsrätter och enligt det så kallade ansvarsfördelningsbeslutet. Dessa restriktioner gäller från och med 2013 (se även **CDM-marknadens utveckling** på sidan 116).

CDM- och JI-programmet

Vid årsskiftet 2013/2014 hade Energimyndigheten totalt kontrakterat utsläppsminskningenheter från 86 enskilda CDM- och JI-projekt, samt cirka 130 projekt via deltagandet i åtta multilaterala CDM- och JI-fonder. Portföljen omfattar projekt i 27 olika länder. Genom deltagande i CDM- och JI-fonder är Energimyndigheten delaktig i ytterligare 26 länder, således omfattar programmet projekt i totalt 53 länder. 2013 års utveckling och status för Energimyndighetens CDM- och JI-program redovisas mer detaljerat i rapporten **Årsrapport 2013 för Sveriges CDM- och JI-program**⁵¹.

Portföljens utveckling för enskilda projekt

Under 2013 tecknade Energimyndigheten 18 nya förvärvsavtal avseende enskilda projekt, se tabell på följande sida. Energimyndigheten har i enlighet med regleringsbrev strävat efter en ytterligare stärkt regional spridning av portföljen och fortsatt att fokusera ansträngningar på minst utvecklade länder. Avtalen med projekt i Mongoliet, Ghana, Togo, Malawi, Elfenbenskusten, Kamerun, Etiopien, Sydafrika och Peru är de första förvärvsavtalen som Energimyndigheten har med CDM-projekt i respektive land, vilket bidrar till ökad regional spridning av projektportföljen. Figuren på sidan 110 visar den regionala spridningen för alla kontrakterade enskilda projekt. Av de enskilda projekten som kontrakterats under 2013 ligger fem projekt i minst utvecklade länder; ett projekt för småskalig vattenkraft i Laos, och program för energieffektivare hushållsspisar i Togo, Malawi, Etiopien respektive Uganda.

⁵¹ ER2014:02.

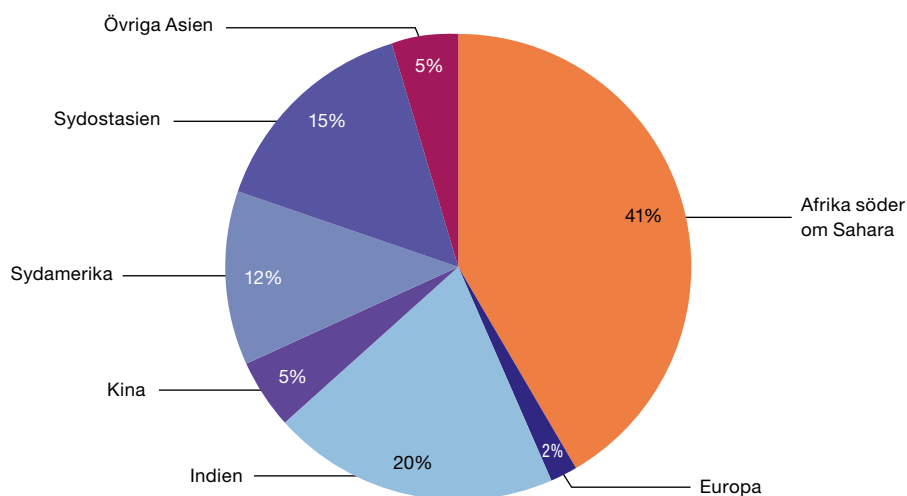
Nya kontrakterade enskilda projekt 2013	
Enskilda projekt	Volym (ton CO ₂ ekvivalenter)
Asien	
Småskalig vattenkraft i Laos	126 000
Vindkraft i Mongoliet	630 000
Biogas i Vietnam (5 avtal)	400 000
Bioenergi i Indien	400 000
Vindkraft i Indien	150 000
Solenergi i Thailand	220 000
Afrika	
Energieffektivare hushållsspisar i Ghana	500 000
Energieffektivare hushållsspisar i Togo	500 000
Energieffektivare hushållsspisar i Malawi	500 000
Energieffektivare hushållsspisar i Elfenbenskusten och Kamerun	600 000
Energieffektivare hushållsspisar i Etiopien	600 000
Energieffektivare hushållsspisar i Uganda	500 000
Solenergi i Sydafrika	570 000
Sydamerika	
Småskalig vattenkraft i Peru	1 000 000
Totalt	6 696 000

Det bör noteras att genomförande av projekt i minst utvecklade länder generellt är förenat med större osäkerheter jämfört med genomförande i mer utvecklade länder. De minst utvecklade länderna har i regel svag institutionell kapacitet och ett osäkert investeringsklimat, vilket bidrar till försämrade förutsättningar att genomföra CDM-projekt med planerlig implementering och säkra leveransplaner.

Energimyndigheten hanterar dessa osäkerheter genom att genomföra inledande granskningar av varje projekt före eventuellt avtal, att endast en viss andel av förväntad leverans avtalas och att i princip alla betalningar sker först vid leverans av utsläppsminskningenheter. Satsningarna på projekt i minst utvecklade länder innebär således inga betydande ekonomiska risker utan endast att leveranserna kan bli lägre än avtalat.

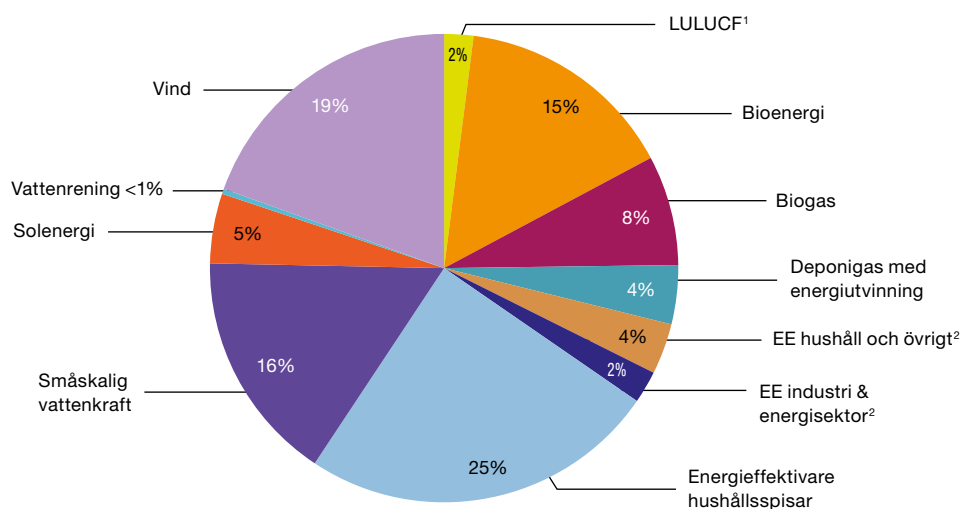
I figuren nedan presenteras den regionala spridningen i portföljen av enskilda projekt. Volymandelen från Afrika har ökat betydligt under 2013. Den stora andelen enskilda projekt i Afrika balanseras av att de fonder som Energimyndigheten deltar i har en mycket större andel projekt i mer utvecklade CDM-länder som Kina, Indien och Brasilien (som därmed i regel har mer säkra leveransplaner).

Regionalspridning i portföljen av enskilda projekt baserat på kontrakterad volym (per den 2013-12-31)

Avtalen med solenergiprojekten i Sydafrika (solkraft) respektive Thailand (solceller) har gjort att solenergi nu ingår som en del av portföljen av enskilda projekt. Kategorin Energieffektivare hushållsspisar är den som har ökat mest under 2013 och är nu den största kategorin mätt i kontrakterad volym (se figuren nedan).

Spridning över teknikkategorier i portföljen av enskilda projekt baserat på kontrakterad volym (per den 2013-12-31)

1 LULUCF står för Land Use, Land Use Change and Forestry.

2 EE står för Energi-Effektivisering.

Antal kontrakterade projekt samt termineringar av avtal per år och totalt						
	2002–2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Nya projektavtal	28	12	8	21	18	87
Terminerade projektavtal	–	–	–	1	0	1
Netto projekt per år och totalt	28	12	8	20	18	86

Terminering eller hävning av avtal för projekt som inte genomförs/implementeras är ett normalt och väntat utfall i alla CDM-program (särskilt de som stödjer projekt som befinner sig tidigt i projektcykeln).

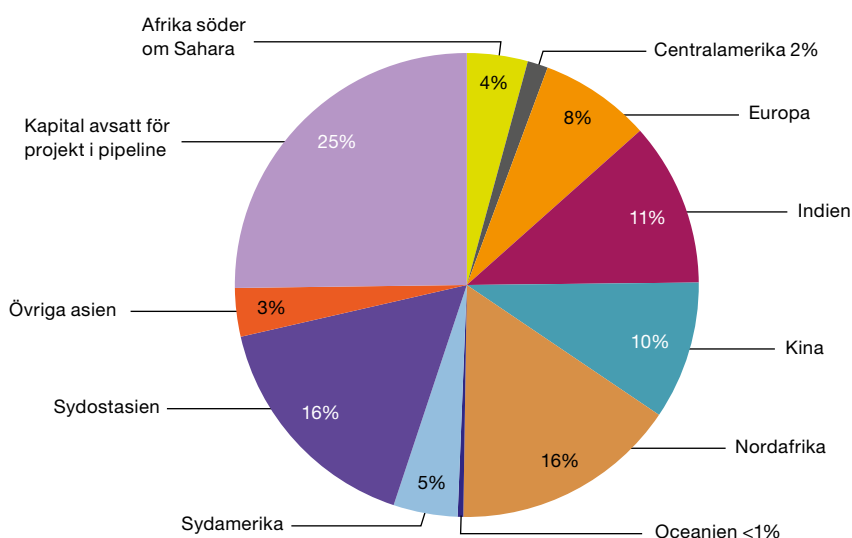
Portföljens utveckling med avseende på deltagande i fonder

Energimyndigheten har under 2013 fortsatt arbetet i de sju CDM- och JI-fonder⁵² som vi deltar i och framgångsrikt verkat för att de fonder som ännu inte är fullt allokerade ska kunna fortsätta kontraktera nya projekt. Energimyndigheten har även beslutat att delta i en ny fond under året. Fonden **Carbon Initiative for Development** (Ci-Dev) är ett initiativ lanserat av Världsbanken som ska stödja klimatprojekt i de fattigaste länderna i syfte att minska utsläppen av växthus-

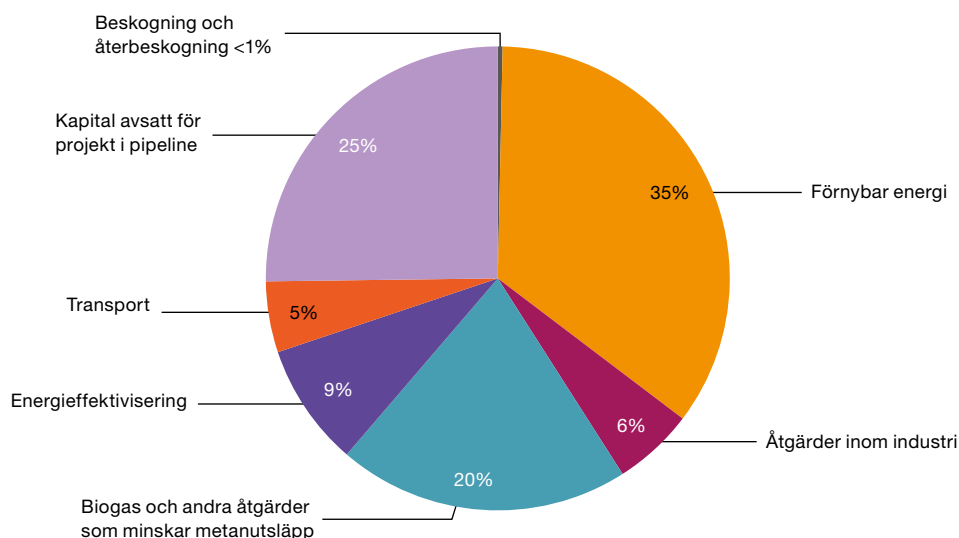
⁵² De sju fonderna Energimyndigheten deltagit i sedan tidigare år är Asian Pacific Carbon Fund (APCF), Carbon Partnership Facility (CPF), Future Carbon Fund (FCF), Multilateral Carbon Credit Fund (MCCF), Prototype Carbon Fund (PCF), Testing Ground Facility (TGF) och Umbrella Carbon Facility Tranche 2 (UCFT2).

gaser och bidra till en hållbar social och ekonomisk utveckling. Fonden startade under hösten 2013 i samband med att Sverige tillsammans med Storbritannien, de två första deltagarna i fonden, beslutade om deltagande. Senare har även Schweiz beslutat om deltagande. Insatserna inom Ci-Dev har fokus på Afrika och länder klassade som minst utvecklade länder av FN och främst inriktas på projekt på hushålls- eller bynivå som tydligt gynnar de allra fattigaste. Ett av huvudsyftena med Ci-Dev är att förbättra och utvidga omfattningen av CDM i utvecklingsländer. Vidare har Energimyndigheten ökat sitt deltagande i fonden **Carbon Partnership Facility (CPF)**.

Regionalspridning i fonderna baserat på volym (per den 2013-12-31)

Spridning över teknikkategorier i de multilaterala fonderna baserat på volym (per den 2013-12-01)

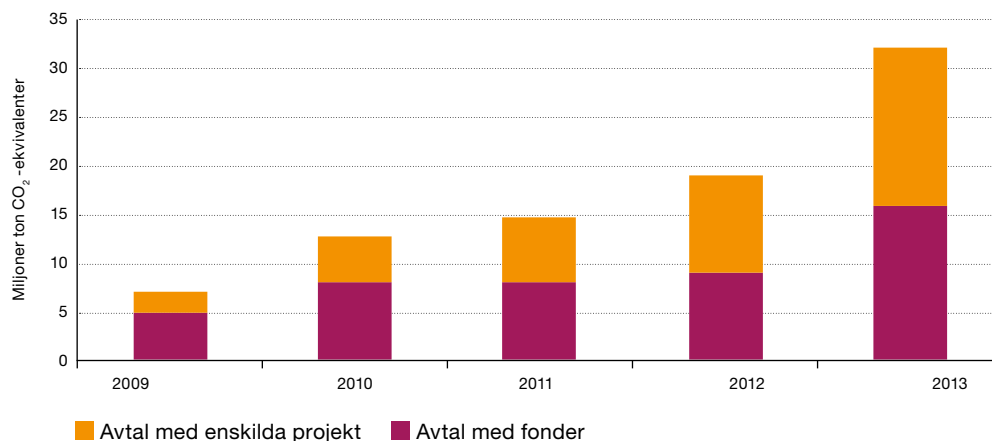

Portföljens aggregerade volym

Portföljen med 86 enskilda projekt omfattar en kontraktvolym⁵³ på cirka 16 miljoner utsläppsminskningenheter som ska levereras under förvärvsavtalens löptid. De åtta multilaterala fonderna förväntas ge cirka 16 miljoner⁵⁴ utsläppsminskningenheter under fondavtalens löptid. Detta inkluderar de fonder som regeringen tidigare tagit beslut om att delta i och där ansvaret senare överförts till Energimyndigheten⁵⁵. Sammanlagt uppgår den hittills avtalade volymen för programmet således till cirka 32 miljoner⁵⁶ utsläppsminskningenheter, en ökning med cirka 13 miljoner utsläppsminskningenheter jämfört med årsskiftet 2012/2013, se figuren nedan.

Det bör dock noteras att Energimyndigheten från denna kontrakterade volym förväntar sig en leverans på cirka 28 miljoner utsläppsminskningenheter, givet existerande osäkerheter och känd information om projekt och fonder (se stycke på följande sida [Genomförda leveranser under 2013 och leveransprognos för kommande år](#)).

Ackumulerad kontrakterad volym under åren 2009 till 2013

⁵³ Kontraktvolym omfattar volymen utsläppsminskningenheter i förvärvsavtalen för de 86 bilaterala projekten (84 CDM-projekt och 2 JI-projekt). Mer information finns i rapport 2014:2.

⁵⁴ Volymen är baserad på uppskattningar om generering inom fondernas respektive kontrakterade projekt, samt uppskattningar gällande ytterligare kontraktering inom fonderna. Mer information finns i rapport 2014:2.

⁵⁵ Dvs Multilateral Carbon Credit Fund (MCCF), Prototype Carbon Fund (PCF).

⁵⁶ Se fotnot 9 och 10.

Beräknat på den sammanlagda kontrakterade volymen om cirka 32 miljoner utsläppsminskningenheter och med nuvarande valutakurser kommer avtalen med enskilda projekt och fonder att medföra en kostnad i intervallet 1,9 till 2,1 miljarder kronor⁵⁷. Att ett intervall anges beror på att ett antal enskilda projekt i portföljen är kontrakterade till rörliga priser (med prisgolv och pristak). Det slutgiltiga förvärvspriset fastställs för dessa avtal först i samband med leverans av utsläppsminskningenheter. Detta kostnadsintervall ger med nuvarande valutakurser en beräknad genomsnittskostnad i portföljen med kontrakterade enskilda projekt och befintliga fonder i intervallet 60 till 65 kronor per ton koldioxidekvivalenter.

Dessa kostnadsuppskattningar beror av framtida valutakurser eftersom nästintill alla avtal med enskilda projekt och fonder har tecknats i utländsk valuta (euro eller US-dollar) och tillhörande utbetalningar av medel fördelas över många år (upp till tio år framåt i tiden).

Genomförda leveranser under 2013 och leveransprognos för kommande år

Under året har cirka 3,2 miljoner utsläppsminskningenheter levererats till Energimyndigheten. Det är en markant ökning då den aggregerade levererade volymen för tidigare år är 3,3 miljoner utsläppsminskningenheter. Sammanlagt har närmare 6,5 miljoner utsläppsminskningenheter levererats till Energimyndigheten sedan starten av programmet. Se tabellen nedan.

Leveranser av utsläppsminskningenheter inkomna till Energimyndigheten under respektive år						
	t.o.m. 2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Multilaterala fonder	150 000	220 000	250 000	980 000	2 000 000	3 600 000
Enskilda projekt	410 000	10 000	560 000	720 000	1 200 000	2 900 000
Totalt	560 000	230 000	810 000	1 700 000	3 200 000	6 500 000

Den kraftiga leveransökningen beror framförallt på att fler projekt i portföljen med enskilda projekt och inom fonderna har börjat generera utsläppsminskningar och hunnit genomföra verifieringar och utfärdanden av utsläppsminskningenheter, men även på att fler projekt kontrakterats.

⁵⁷ För kommande leveransbetalningar till enskilda projekt och fondbetalningar används Riksbankens växelkurser 2013-12-30. För redan genomförda fondutbetalningar har approximativa valutakurser som gällde vid betalningstidpunkten använts.

Leveransvolym enligt avtalen för de kontrakterade enskilda projekten respektive för de åtta fondernas kontrakterade projekt och prognoser uppgår (som nämnts ovan) till cirka 32 miljoner utsläppsminskningenheter och ger årliga aggregerade leveranser enligt andra stapeln i figur 6 nedan. En realistisk leveransprognos som i slutändan kan förväntas från den kontrakterade volymen på 32 miljoner utsläppsminskningenheter är cirka 28 miljoner utsläppsminskningenheter vilket ger årliga aggregerade leveranser enligt första stapeln i figuren nedan.

Enligt FN-statistik⁵⁸ levererar CDM-projekt i genomsnitt något lägre antal utsläppsminskningenheter än de volymer som uppskattas i den FN-dokumentation och de förvärvsavtal som upprättas i tidigt skede i projektcykeln. Eftersom betalning till projekt som regel sker först vid leverans innebär dessa leveranserjusteringar ingen ekonomisk risk eller kostnad för Energimyndigheten⁵⁹.

Kontrakterade respektive förväntade leveranser av ton CO₂e ackumulerat fram till år 2021

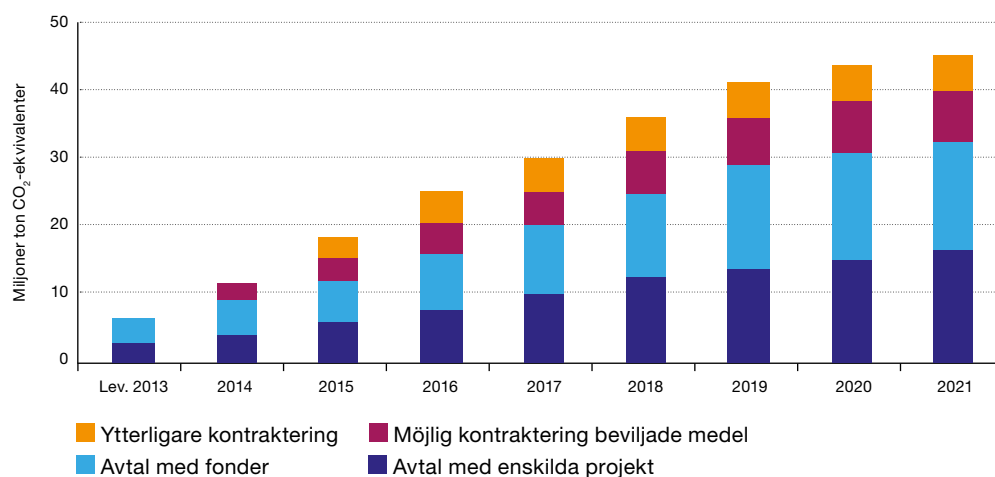

⁵⁸ Leveransstatistiken för CDM-projekt visar att cirka 80-90 procent av uppskattad generering utfärdas (issuance rate) (www.cdmpipeline.org/cers.htm) 2014-01-02.

⁵⁹ Motsvarande medel kan dock inte frigöras för nya förvärv förrän avtal omförhandlas (något myndigheten arbetar löpande med) eller fonder avslutas.

Baserat på nuvarande valutakurs förväntas Energimyndigheten med de anslag och den bemyndiganderam som beslutas till och med regleringsbrev för 2014 kunna förvärva totalt 37–40 miljoner utsläppsminskningenheter⁶⁰, det vill säga ytterligare 5–8 miljoner ton koldioxidekvivalenter (CO₂e) utöver den redan kontrakterade volymen på 32 ton CO₂e, se figur 7 nedan. Det slutliga utfallet beror på ett flertal faktorer, dels framtida valutafluktuationer, dels vad framtida förvärv av utsläppsminskningenheter på primärmarknaden kommer att kosta (se avsnitt **CDM-marknadens utveckling** nedan).

Kumulativa leveranser av ton CO₂e som krävs för att nå delmålet 2020, baserat på i dagsläget kontrakterad volym, medel beslutade genom regleringsbrev 2014 och ytterligare ej beslutade medel.¹

1 En mer utförlig beskrivning finns i rapporten ER2014:02.

CDM-marknadens utveckling

En viktig aspekt för Energimyndighetens arbete inom CDM är utvecklingen på utsläppsmarknaden i stort.

Avsaknaden av ambitiösa åtaganden för klimatpåverkande utsläpp hos de större industrialiserade länderna, den fortsatta osäkerheten kring en framtida global klimatregim och den globala ekonomiska krisen har resulterat i en kraftigt minskad efterfrågan på utsläppsreduktioner vilket i sin tur lett till en låg prisnivå på utsläppsenheter under 2013. EU:s utsläppsrätter har pendlat mellan 4 och 5 euro under 2013. Faktorerna ovan i kombination med kvantitativa begränsningar i användandet av utsläppsminskningenheter från CDM-projekt inom EU:s utsläppshandelssystem har gjort att prisnivån för redan utfärdade utsläppsminskningenheter från CDM-projekt (den så kallade sekundärmarknaden) legat under en euro under 2013 på de börser där utfärdade enheter handlas.

⁶⁰ Baseras på att kommande förvärv kan genomföras till som minst nuvarande genomsnittskostnad i portföljen (60–65 SEK/ton CO₂e) och som mest 100 kr per utsläppsminskningenshet.

Flera internationella initiativ har tagits, bland annat på FN-nivå, för att försöka få till stånd åtgärder som ökar efterfrågan på enheter från CDM, men troligtvis behövs beslut om en ny framtida global klimatregim för att väsentligt öka efterfrågan och därmed vända pristrenden.

Antalet privata köpare av utsläppsminskningssenheter har minskat i takt med att efterfrågan minskat. Utöver Sverige, genom Energimyndigheten, är det framförallt ett antal progressiva europeiska länder som deltar i och stöttar nya CDM-projekt (bilateralt och/eller via multilaterala fonder). Till dessa länder hör Norge, Storbritannien, Schweiz, Finland, Belgien och Spanien.

Energimyndigheten har som uppdrag att verka på primärmarknaden, vilket innebär att vi deltar i och förvärvar utsläppsminskningssenheter direkt från projekt som befinner sig i tidiga utvecklingsskeenden och som ännu inte utfärdat några utsläppsminskningssenheter.

Idag är sekundärmarknadspriset/börspriset på utfärdade utsläppsminskningssenheter så lågt att det inte räcker till för att göra nya CDM-projekt i utvecklingsländer inom förnybar energi och energieffektivisering konkurrenskraftiga jämfört med investeringar i traditionell fossilbaserad energiteknik.

Den handel som sker på sekundärmarknadens börser med utfärdade utsläppsminskningssenheter motsvarar redan genomförda och utfärdade reduktioner och kommer till stor del från länder och projektkategorier som inte är prioriterade av Energimyndigheten. Under rådande marknadsläge har sekundärmarknadspriset därmed upphört att vara ett relevant riktmärke för Energimyndighetens arbete på primärmarknaden.

Sammantaget har Energimyndighetens bedömning av relevant pris på primärmarknaden för CDM blivit mycket mer komplex och differentierad jämfört med perioden före 2012. Energimyndigheten kan i dagsläget påverka priset i hög utsträckning samtidigt som prisnivån behöver ligga på en viss nivå för att skapa incitament för projektägaren att initiera eller driva projektet vidare. Denna nivå skiljer sig mellan olika projektkategorier och individuellt mellan projekt, beroende på till exempel projektets driftsstatus, lokaliseringsland, storlek och övriga finansieringskällor.

Energimyndighetens framtida avtal kommer i stor utsträckning avse projekt som befinner sig tidigt i projektcykeln vilket kommer att ställa krav på högre priser för att projekten ska komma till stånd. Detsamma kan gälla för olika typer av nya marknadsmekanismer som är under utveckling.

Bidrag till hållbar utveckling

Energimyndigheten prioriterar projekt inom förnybar energi och energieffektivisering som ger konkreta bidrag till hållbar utveckling samt projekt relaterade till utsläpp av metan och projekt för minskat uttag av så kallad icke-hållbar biomassa (genom spridning av energieffektivare hushållsspisar).

Utöver minskade utsläpp av växthusgaser bidrar sådana projekt med positiva mervärden som en mer tillförlitlig eltillförsel, förbättrad tillgång till miljöanpassade energitjänster i rurala områden, nya arbetstillfällen, minskade utgifter och förbättrade levnadsförhållanden för fattiga hushåll och minskad avskogning.⁶¹

Energimyndigheten har under 2013 gjort en satsning på energieffektivare hushållsspisar i Afrika och har sammanlagt kontrakterat sex program i Afrika under årets gång. Programmen genomförs i länderna Republiken Togo, Ghana, Elfenbenskusten, Kamerun, Uganda, Malawi och Etiopien.

I dessa länder används vanligtvis träkols- eller vedspisar vilket bidrar till ett icke hållbart uttag av biomassa. Vid byte till effektivare spisar minskar uttaget av icke hållbar biomassa (non-renewable biomass) och ger även en minskning i nettoutsläpp av koldioxid vilket ligger till grund för programmens generering av certifierade utsläppsminskningar.

Utöver klimatnyttan bidrar programmen till hållbar utveckling genom både tillfälliga och permanenta arbetstillfällen i samband med implementering. Dessutom ger de nya spisarna en effektivare förbränning som ger lägre halter av kolmonoxid och partiklar (sot) vilka kan orsaka hälsoproblem för framförallt kvinnor och barn som deltar i matlagningen.

Projektet bidrar till fattigdomsbekämpning då effektiviseringen minskar hushållens utgifter för bränsle och/eller minskar det tidsödande dagliga arbetet för att samla bränsle. Programmen bidrar även med kunskapsspridning om miljövänlig teknik och minskad negativ påverkan på lokala ekosystem och biologisk mångfald genom avskogning.

Det svenska CDM- och JI-programmet bidrar med samhällsnytta även sett ur ett bredare internationellt klimatpolitiskt perspektiv. I slutet av 2012 publicerades slutrapporten från The High-Level Panel on the CDM Policy Dialogue, en panel som tillsattes inom ramen för FN:s klimatkonvention för att utvärdera CDM:s situation under nuvarande marknadsläge.

⁶¹ Alla projektbeskrivningar går att finna på Energimyndighetens hemsida (energimyndigheten.se), samt på UNFCCC's hemsida (www.unfccc.org).

Panelen framhåller att det är centralt för det globala klimatsamarbetet att säkerställa att den globala utsläppsmarknaden kan utvecklas positivt och att ett starkt CDM är nödvändigt för att detta ska kunna ske.

Panelen förmedlar vidare budskapet att nationer har ett ansvar att anta ambitiösa åtaganden om utsläppsbegränsningar och att skapa en efterfrågan på utsläppsminskningenheter och på så vis stimulera utsläppsminskningar i såväl i- som u-länder.

Vidare framhåller panelen att det krävs ansträngningar för att säkerställa tillgång till utsläppsmarknaden för länder och regioner som hittills varit eftersatta.

Sverige agerar i linje med dessa rekommendationer genom sitt ambitiösa nationella mål där internationella insatser ingår och insatser i minst utvecklade länder prioriteras. Sveriges CDM- och JI-program har, som en del av svensk klimatpolitik, genom verksamheten under 2013 bidragit till att skapa förutsättningar för ett verkningsfullt globalt klimatsamarbete.

Stöd till Regeringskansliet

Under 2013 har Energimyndighetens stöd till Regeringskansliet inom klimatområdet främst bestått i att lämna underlag, skriva rapporter samt bistå som experter i förhandlingar och möten inom FN, EU och de regionala utvecklingsbankerna.

Energimyndighetens experter har som företrädare för Sverige deltagit i EU:s förhandlingsgrupper under FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet. Den största enskilda insatsen var den årliga **Partskonferensen** som 2013 ägde rum i Warszawa där Energimyndighetens medarbetare bland annat förhandlade frågor inom de flexibla mekanismer och anpassning.

Energimyndighetens medarbetare har, för Sveriges räkning, representerat västeuropeiska regionen i Anpassningsfondens styrelse samt varit ordförande för fondens kommitté med ansvar för ackreditering av institutioner som vill få direkt tillgång till fondens resurser. **Anpassningsfonden** finansierar insatser för anpassning till klimatförändringar i utvecklingsländerna. Sverige har sedan 2010 totalt bidragit med 400 miljoner kronor till Anpassningsfonden och är för närvarande fondens största bidragsgivare.

Energimyndighetens medarbetare har även gett löpande stöd till Regeringskansliet inom frågor som rör EU:s utsläppshandelssystem och EU:s ansvarsfördelningsbeslut.

Klimatpolitiska forskningsprogrammet

Under 2013 genomfördes en andra utlysning under innevarande programperiod (2011–2015). Totalt inkom 34 ansökningar, motsvarande 112 miljoner kronor.

Av de inkomna ansökningarna beviljade Energimyndigheten stöd till 8 projekt, motsvarande cirka 20 miljoner kronor.

Beslut inom klimatpolitiska forskningsprogrammet				
	2011	2012	2013	Summa
Antal beviljade projekt	3	7	8	18
Antal avslag		10	26	36
Beslutade medel (tkr)	10 570	24 688	19 847	55 105

Beviljade medel fördelat per utbetalningsår samt planerat utbetalningsår (tkr)						
	2011	2012	2013	2014	2015	Summa
Beviljade medel	2 800	13 428	17 200	14 365	7 312	55 105

Finansiell redovisning

Avgiftsbelagd verksamhet samt kostnader och intäkter per verksamhetsområde

I tabellerna nedan redovisas intäkter och kostnader för avgiftsbelagd verksamhet för åren 2011–2013. Alla belopp i tkr.

Intäkter och kostnader för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras (tkr)		
Avgiftsbelagd verksamhet		+/- t.o.m. 2011
Uppdragsverksamhet		
Analysverksamhet	0	
Provningsverksamhet	700	
Summa uppdragsverksamhet	700	
Offentligrättslig verksamhet		
Avgifter enligt förordning (2004:1205) för handel med utsläppsrätter	-161	
Tillsynsprovning energimärkning enligt förordning (2011:1022)	0	
Disposition av vissa avgifter inom naturgasområdet	-97	
Summa offentligrättslig verksamhet	-258	
Ansökningsavgifter enligt fjärrvärmelagen (2008:263) ¹	-4 297	

1 Ansökningsavgifter enligt fjärrvärmelagen saknar krav på full kostnadstäckning.

Intäkter och kostnader för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras (tkr)		
Avgiftsbelagd verksamhet		+/- t.o.m. 2011
Offentligrättslig verksamhet		
Lagringsavgifter	0	
Kvotplikts- och förseningsavgifter	0	
Summa	0	

+/- 2012	Intäkter 2013	Kostnader 2013	+/- 2013	Ackumulerat +/- 2013
0	0	0	0	0
-184	321	315	6	522
-184	321	315	6	522
-43	8	22	-14	-218
0	0	0	0	0
-591	2 196	3 234	-1 038	-1 726
-634	2 204	3 256	-1 052	-1 944
-621	43	630	-587	-5 505

+/- 2012	Intäkter 2013	Kostnader 2013	+/- 2013	Ackumulerat +/- 2013
9 664	0	0	0	9 664
12 021	11 929	0	11 929	23 950
21 685	11 929	0	11 929	33 614

Intäkter och kostnader per verksamhetsområde

Intäkter och kostnader per verksamhetsområde 2013 (tkr)				
		Rapporterat utfall i resultaträkningen	Energimarknad	
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter av anslag		424 676	57 517	
Övriga intäkter		51 709	321	
Kostnader		488 317	64 340	
Uppbördsverksamhet				
Intäkter		53 176		
Överfört statsbudgeten		53 176		
Transfereringar				
Medel från statsbudgeten		1 685 853		
Övriga intäkter		35 073		
Kostnader		1 722 244		

Intäkter och kostnader per verksamhetsområde 2012 (tkr)				
Rapporterat utfall i resultaträkningen			Energimarknad	
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter av anslag	415 961	49 125		
Övriga intäkter	38 515	647		
Kostnader	461 109	52 047		
Uppbördsverksamhet				
Intäkter	20 398			
Överfört statsbudgeten	20 398			
Transfereringar				
Medel från statsbudgeten	1 688 661			
Övriga intäkter	90 433			
Kostnader	1 796 605			

Försörjningstrygghet	Energieffektivisering	Förnybar energi	Energiforskning	Affärsutveckling	Klimat
16 503	122 064	43 739	111 350	28 837	44 666
22 747	10 105	6 804	4 104	458	7 170
37 092	137 975	53 837	112 741	32 111	50 221
		11 929		2 844	38 403
		11 929		2 844	38 403
	397 445	245 904	946 113	9 794	86 597
	325		33 575	1 173	
	368 917	93 263	1 160 012	13 455	86 597

Försörjningstrygghet	Energieffektivisering	Förnybar energi	Energiforskning	Affärsutveckling	Klimat
20 532	124 294	48 232	104 347	26 453	42 978
9 949	11 818	6 618	1 626		7 857
32 504	136 709	54 478	109 042	28 156	48 173
9 664		12 635		2 549	-4 450
9 664		12 635		2 549	-4 450
	456 733	143 986	1 033 581	794	53 567
	-4 882	63 287	32 028		
	416 881	89 486	1 218 209	18 462	53 567

Intäkter och kostnader per verksamhetsområde 2011 (tkr)

Rapporterat utfall i resultaträkningen

Energimarknad

Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter av anslag	406 858	66 488	
Övriga intäkter	59 788	152	
Kostnader	472 293	70 277	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter	7 749		
Överfört statsbudgeten	1 930		
Transfereringar			
Medel från statsbudgeten	1 753 250		
Övriga intäkter	91 607		
Kostnader	1 841 848		

Försörjningstrygghet	Energieffektivisering	Förnybar energi	Energiforskning	Affärsutveckling	Klimat
13 005	117 595	45 615	108 181	20 942	35 032
22 914	8 347	4 555	711		23 109
43 298	125 399	51 503	113 877	22 428	45 511
4 212		2 192		1 339	6
4 212		899		1 339	–4 520
	429 215	211 265	1 044 516	–2 098	70 352
	7 543	90 100	–14 973		8 937
	466 287	158 265	1 143 114	–2 098	76 280

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställning över väsentliga uppgifter (belopp i tkr)		2013
Beviljad låneram i Riksgälden	26 000	
Utnyttjad låneram vid årets slut	19 491	
Beviljad kontokredit hos Riksgälden	26 000	
Maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgälden	0	
Räntekostnad på räntekonto	2	
Ränteintäkt på räntekonto	371	
Totala avgiftsintäkter som myndigheten disponerar	24 774	
Beräknade avgiftsintäkter i regleringsbrevet	5 360	
Totala avgiftsintäkter som myndigheten inte disponerar ¹	53 176	
Beräknade avgiftsintäkter i regleringsbrevet	8 000	
Beviljad anslagskredit	108 184	
Utnyttjad anslagskredit	2 277	
Summa anslagssparande	249 286	
– därav intecknade av framtida åtagande	230 366	
Summa åtaganden som redovisas mot bemyndiganderamar med stöd av 17 § anslagsförordningen	3 388 711	
Totalt tilldelade bemyndiganden	7 731 500	
Antal årsarbetskrafter	352	
Medelantalet anställda	390	
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 344	
Årets kapitalförändring	–13 250	
Balanserad kapitalförändring	–59 163	

1 Här har tidigare redovisats avgiftsintäkter enbart för de avgifter som är upptagna i regleringsbrevet. Nu redovisas totala avgiftsintäkter som myndigheten inte disponerar, därför har jämförelsetalen för tidigare år ändrats.

2012	2011	2010	2009
24 000	25 000	23 000	25 000
11 993	14 106	20 170	18 126
29 000	23 000	12 000	13 600
0	0	0	0
0	0	1	8
539	556	145	1 174
25 863	32 063	20 209	17 182
1 960	3 390	1 900	3 900
20 398	7 749	10 481	19 436
1 700	8 000	8 300	8 000
110 949	14 771	7 102	14 860
0	33	0	0
711 567	1 513 477	1 267 456	1 010 374
403 861	1 223 864	1 108 261	975 943
2 623 784	3 422 267	3 707 137	3 045 447
6 384 000	5 848 000	5 210 000	4 220 400
328	303	266	241
360	322	290	260
1 372	1 518	1 581	1 554
-24 143	3 182	-5 045	-3 586
-41 584	314 978	316 145	376 357

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)			
	2013	2012	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	424 676	415 961	1)
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	24 774	25 863	2)
Intäkter av bidrag	26 460	12 027	3)
Finansiella intäkter	475	625	4)
Summa	476 385	454 476	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-248 776	-224 169	5)
Kostnader för lokaler	-17 426	-15 339	
Övriga driftkostnader	-206 802	-210 483	
Finansiella kostnader	-176	-267	6)
Avskrivningar och nedskrivningar	-15 137	-10 851	
Summa	-488 317	-461 109	
Verksamhetsutfall	-11 932	-6 633	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	53 176	20 398	7)
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-53 176	-20 398	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1 685 853	1 688 661	
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	34 748	95 315	
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	325	-4 881	
Kreditförluster	-2 488	-17 668	8)
Lämnade bidrag	-1 719 756	-1 778 937	9)
Saldo	-1 318	-17 510	
Årets kapitalförändring	-13 250	-24 143	10)

Balansräkning

Tillgångar (tkr)			
	2013-12-31	2012-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar			11)
Balanserade utgifter för utveckling	64 570	56 240	
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	2 020	2 408	
Summa immateriella anläggningstillgångar	66 590	58 648	
Materiella anläggningstillgångar			12)
Förbättringsutgifter på annans fastighet	7 365	9 033	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	7 107	1 910	
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	0	3 302	
Summa materiella anläggningstillgångar	14 472	14 245	
Utlåning			
Utlåning	317 679	266 918	13)
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	371	2 424	
Fordringar hos andra myndigheter	15 493	18 849	
Övriga kortfristiga fordringar	13 515	11 594	14)
Summa fordringar	29 379	32 867	
Periodavgränsningsposter			15)
Förutbetalda kostnader	3 418	7 116	
Upplupna bidragsintäkter	2 070	1 431	
Övriga upplupna intäkter	942	1 158	
Summa periodavgränsningsposter	6 430	9 705	
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	81 994	40 863	16)
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	41 293	42 482	
Kassa och bank	0	17	
Summa kassa och bank	41 293	42 499	
Summa tillgångar	557 837	465 745	

Kapital och skulder (tkr)			
	2013-12-31	2012-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	449 289	383 282	17)
Balanserad kapitalförändring	-59 163	-41 584	18)
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-13 250	-24 143	10)
Summa myndighetskapital	376 876	317 555	
Avsättningar			19)
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	488	300	
Övriga avsättningar	832	1 092	
Summa avsättningar	1 320	1 392	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	19 491	11 993	20)
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	10 532	12 478	
Leverantörsskulder	46 272	66 484	
Övriga kortfristiga skulder	4 006	3 998	21)
Summa skulder m.m.	80 301	94 953	
Periodavgränsningsposter			22)
Upplupna kostnader	21 744	22 201	
Oförbrukade bidrag	77 596	29 644	
Summa periodavgränsningsposter	99 340	51 845	
Summa kapital och skulder	557 837	465 745	

Ansvarsförbindelser:

1. Statliga garantier för lån och krediter – inga.
2. Övriga ansvarsförbindelser – Pågående mål i Stockholms tingsrätt rörande skadeståndsanspråk om 35 000 tkr samt ett ärende hos JK rörande brister i handläggning. Begärt belopp 680 tkr.

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (tkr). Samtliga anslag respektive anslagsposter är ramanslag alternativt poster på ramanslag

Anslag	Benämning	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (UO 20)				
1:13	Insatser för internationella klimatinvesteringar	1 735	90 500	
1	Ins. int. klimat. – del till STEM ¹	1 497	89 000	
3	Handel med utsläppsrätter ²	238	1 500	
Utgiftsområde 21 Energi (UO 21)				
1:1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader			
1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader	8 861	265 631	
1:2	Regionala och lokala insatser för energieffektivisering m.m.			
10	Energi- och klimatrådgivning, information, utbildning m.m.	3 781	140 000	
1:3	Insatser för uthållig energianvändning			
1	Insatser för uthållig energianvändning	1 120	64 000	
1:4	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft			
1	Teknikutveckling och marknads introduktion i samverkan ³	46 877	10 000	
1:5	Energiforskning	544 832	1 273 820	
1	Strategisk energisystemkompetens på Statens energimyndighet ⁴	234	30 000	
11	Forskning, utveckling och innovation ⁵	544 598	1 243 820	
1:7	Planeringsstöd för vindkraft m.m.			
1	Nationellt nätverk för vindbruk ⁶	1 280	15 000	

- 1 20:1:13.1 Omfördelning från 20:1:13.2 till 20:1:13.1. Anslagskrediten om 2 670 tkr är utnyttjad med 2 277 tkr.
- 2 20:1:13.3 Utfallet slutade 227 tkr under tilldelat belopp vilket motsvarar 15 procent. Avvikelsen beror främst på att kostnaderna för utveckling av IT-system för handel med utsläppsrätter har minskat.
- 3 21:1:4.1 Utfallet om 35 126 tkr är 25 126 tkr över tilldelat belopp för året men inom totalt disponibelt belopp på 45 000 tkr. Det höga utfallet beror på utbetalningar till vindkraftsprojektet "O2 Storskalig vindkraft i fjällmiljö".
- 4 21:1:5.1 Utfallet om 20 712 tkr avviker med 31 procent från tilldelat belopp. Orsaken är främst förseningar i projekt, exempelvis projekt om elmätningar och kontrollstation 2015.
- 5 21:1:5.11 Utfallet om 1 100 679 tkr är 143 141 tkr under tilldelat belopp. Avvikelsen beror främst på avbrutna eller försenade forskningsprojekt och svårighet att ge affärsutvecklingsstöd med gällande stödförordning.
- 6 21:1:7.1 Utfallet om 11 011 tkr är 27 procent under tilldelat belopp. Orsaken är främst förskjutna utbetalningar från 2013 till 2014.

Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter per 2013-12-31	Utgående överföringsbelopp	Utestående åtaganden 2013-2022
1 500	-1 735	92 000	94 051	-2 051	1 163 812
1 500	-1 497	90 500	92 777	-2 277	1 163 812
	-238	1 500	1 273	227	-
	-937	273 555	259 037	14 517	-
	-3 781	140 000	137 545	2 455	113 907
	-1 120	64 000	59 991	4 009	9 116
	-11 877	45 000	35 126	9 874	3 721
-	-506 787	1 311 865	1 121 391	190 474	1 739 475
	-234	30 000	20 712	9 288	-
	-506 553	1 281 865	1 100 679	181 186	1 739 475
	-1 280	15 000	11 011	3 989	1 743

Redovisning mot anslag (tkr). Samtliga anslag respektive anslagsposter är ramanslag alternativt poster på ramanslag

Anslag	Benämning	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	
forts. Utgiftsområde 21 Energi (UO 21)				
1:9	Energiteknik	85 953	170 000	
2	Solcellsstöd	1 252	110 000	
3	Stöd till biogas och andra förnybara gaser	84 701	60 000	
4	Stöd till solceller och biogas			
1:11	Energieffektiviseringsprogram	12 505	270 000	
1	Regionalt och lokalt arbete för energieffektivisering	3 969	152 000	
1.1	Energieffektiviseringsavtal	1 316	101 000	
1.2	Regionala samverkansprojekt ¹	2 652	16 000	
1.3	Regionala energi- och klimatstrategier	–	35 000	
2	Insatser inom näringslivet samt främjande av ny teknik och tjänster	8 537	118 000	
1:12	Avgifter till internationella organisationer			
2	Avg. till int. org – del till STEM ²	2 863	21 328	
Utgiftsområde 24 Näringsliv (UO 24)				
1:5	Näringslivsutveckling m.m.			
10	Miljövänlig fordonsforskning	1 759	–	
Totalt		711 567	2 320 279	

1 21:1:11.1.2 Utfallet om 13 034 tkr är 19 procent under tilldelat belopp. Orsaken är främst förseningar i projekt.

2 21:1:12.2 Utfallet om 18 791 tkr slutade 12 procent under tilldelat belopp. Orsaken är främst att kostnaden för IEA-medlemskap blev lägre än förväntat.

Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter per 2013-12-31	Utgående överföringsbelopp	Utestående åtaganden 2013-2022
-	-55 953	200 000	185 744	14 256	179 176
-110 000	-1 252			0	-
-90 000	-54 701	0		0	-
200 000		200 000	185 744	14 256	179 176
-	-12 505	270 000	260 775	9 225	176 826
-	-3 969	152 000	148 218	3 782	112 026
	-1 316	101 000	100 185	815	97 853
	-2 652	16 000	13 034	2 966	14 173
	0	35 000	35 000	0	-
	-8 537	118 000	112 557	5 443	64 800
	-2 863	21 328	18 791	2 537	935
	-1 759	0	0	0	
1 500	-600 598	2 432 748	2 183 461	249 286	3 388 711

Redovisning mot inkomsttitel

Redovisning mot inkomsttitel (tkr)			
Inkomsttitel		Beräknat belopp	Inkomster
2 394 120	Övriga ränteinkomster	-	2 844
2 552 508	Kvotplikts- och förseningsavgifter	6 000	11 929 ¹
2 714 222	Sanktionsavgifter	-	0
2 811 004	Lagringsavgifter	2 000	0
2 811 273	Övriga inkomster av statens verksamhet	-	38 403 ²
4 526 006	Återbetalning övriga lån	-	0
Summa		8 000	53 176

- 1 Kvotpliktsavgifter om 536 tkr har överklagats hos Förvaltningsrätten. Avvikelsen mot beräknat belopp förklaras främst av en enskild kvotpliktig som inte uppfyllt sin kvotpliktsskyldighet.
- 2 Posten består i sin helhet av intäkter från regeringsuppdrag (M2013/651/KI) att sälja kvarstående enheter i reserven för nya deltagare inom EU:s utsläppshandelssystem för perioden 2008–2012.

Redovisning mot bemyndigande

Redovisning mot bemyndigande (tkr)			
Anslag ¹	Benämning	Tilldelad bemyndiganderam ²	
UO 20			
1:13.1	Ins. Int. Klimat. – del till STEM ³	1 674 000	
UO 21			
1:2.10	Energi- och klimatrådgivning, information, utbildning m.m.	120 000	
1:3.1	Insatser för uthållig energianvändning ⁴	130 000	
1:4.1	Teknikutveckling och marknadsintroduktion i samverkan ⁵	7 500	
1:5.1	Strategisk energisystemkompetens på Statens energimyndighet ⁶	8 000	
1:5.11	Forskning, utveckling och innovation ⁶	5 292 000	
1:7.1	Nationellt nätverk för vindbruk ⁷	5 000	
1:9.4	Stöd till solceller och biogas	205 000	
1:11.1.1	Energieffektiviseringsavtal	101 000	
1:11.1.2	Regionala samverkansprojekt	15 000	
1:11.1.3	Regionala energi- och klimatstrategier ⁸	36 000	
1:11.2	Insatser inom näringslivet samt främjande av ny teknik och tjänster ⁹	118 000	
1:12.2	Avg. till int. org – del till STEM ¹⁰	20 000	
		7 731 500	

1 Anslagsposter är angivna med 2013 års nomenklatur.

2 Tilldelad bemyndiganderam visar Energimyndighetens totala bemyndiganderam som sträcker sig från 2014 och framåt.

3 20:1:13.1 Bemyndiganderamen är intecknad till 70 procent. Utestående åtaganden förväntas öka fram till 2015. Inom anslaget hålls en valutabuffert om 10 procent av bemyndiganderamen.

4 21:1:3.1 Bemyndiganderamen är intecknad till 7 procent. Åtaganden inom kommande åtgärder som Nära noll energibyggnader och det nationella regionalfondsprogrammet kommer att tas först 2014.

5 21:1:4.1 Under 2013 betalades 29,1 mnkr ut till O2 Vindkompaniet AB för projektet ”Storskalig vindkraft i fjällmiljö”. Därutöver återstår åtaganden till tre projekt om 3 721 tkr.

Ingående åtaganden	Utestående åtaganden totalt	Utestående åtagandenas fördelning per år			
		2014	2015	2016	2017–2022
866 388	1 163 812	67 649	120 051	158 950	817 162
32 127	113 907	113 907			
13 366	9 116	9 116			
29 371	3 721	2 811	910		
1 249 273	1 739 475	997 874	463 192	193 654	84 755
5 000	1 743	1 743			
97 526	179 176	109 634	53 993	15 549	
193 327	97 853	97 853			
6 931	14 173	14 173			
33 000					
96 573	64 800	64 800			
902	935	935			
2 623 784	3 388 711	1 480 495	638 146	368 153	901 917

- 6 21:1:5.1 respektive 11 Bemyndiganderamen är intecknad till 33 procent. Bemyndiganderamen för 2013 är 5 300 000 tkr och ska ge utrymme för långsiktiga åtaganden fram till 2017. Utrymmet behövs för att ingå åtagande för storskaliga demonstrationsanläggningar. Något sådant större åtagande har inte ingåtts 2013 och bemyndiganderamen kommer att sänkas till 2014.
- 7 21:1:7.1 Bemyndiganderamen är intecknad till 35 procent. Att anslaget upphör 2015 och att bemyndiganderamen är så liten, har inneburit att ramen inte kunnat nyttjas till det fåtal större projekt som skulle behöva långsiktighet i finansieringen.
- 8 21:1:11.1.3 Samtliga åtaganden betalades ut under 2013. Ytterligare åtaganden tas sedan 2014 för utbetalning samma år. Anslaget upphör 2014-12-31.
- 9 21:1:11.2 Bemyndiganderamen är intecknad till 55 procent. Eftersom anslaget upphör 2014-12-31 kan åtaganden bara tas på ett år varför bemyndiganderamen blir mindre belastad.
- 10 21:1:12.2 Bemyndiganderamen är intecknad till 5 procent. Inom bemyndiganderamen finns utrymme att ingå åtagande till det Nordiska energiforskningsprogrammet på flera år. Något som inte har utnyttjats 2013.

Finansiella villkor enligt regleringsbrev 2013

Finansiella villkor enligt regleringsbrev 2013

Villkor utgiftsområde: 20 Allmän miljö- och naturvård

1:13 Insatser för internationella klimatinvesteringar

ap. 1 Ins. Int. klimat. – del till STEM

För kostnader knutna till insatser för att förvärva utsläppsenheter.

För kostnader förknippade med deltagande i Partnership for Market Readiness vid Världsbanken.

För kostnader förknippade med deltagande i Prototype Carbon Fund vid Världsbanken respektive Multilateral Carbon Credit Fund vid Europeiska utvecklingsbanken (EBRD).

För kompletterande insatser som syftar till att utveckla marknaden för CDM samt liknande marknadsbaserade flexibla mekanismer och för insatser som underlättar för svenska företag som önskar engagera sig i dessa mekanismer.

Som stöd till CDM-styrelsen (CDM Executive Board) och Övervakningskommittén för gemensamt genomförande (JI Supervisory Committee) inklusive paneler och kommittéer under dessa.

Belopp		Använt
	Högst 10 000 tkr	5 262 tkr har använts
	Högst 1 000 tkr	110 tkr har använts
	Högst 500 tkr	25 tkr har använts
	Högst 4 000 tkr	753 tkr har använts
	Högst 1 000 tkr	30 tkr har använts

Finansiella villkor enligt regleringsbrev 2013

Villkor utgiftsområde: 21 Energi

1:1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader*ap. 1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader*

Ska efter fakturering betala totalt 133 tkr till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som abonnemangavgift för att kunna använda och samverka med det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel.

1:4 Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft*ap. 1 Teknikutveckling och marknadsintroduktion i samverkan*

För programanknutna aktiviteter som planering, uppföljning och utvärdering.

1:5 Energiforskning*ap. 11 Forskning, utveckling och innovation*

Medverka i Nordiska Ministerrådets toppforskningsprogram om klimat, miljö och energi. Statens energimyndighet ska tillsammans med Verket för innovationssystem (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) samt Vetenskapsrådet finansiera forskning inom programmet med minst 9 400 tkr under 2013, för de fyra myndigheterna sammantaget.

Minst 2 000 tkr ska användas till den utlandsbaserade verksamheten vid Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

För finansiering av en nationell testarena, Test Site Sweden, som genomförs med utgångspunkt i strategiprogrammet för fordonsindustrin.

1:7 Planeringsstöd för vindkraft m.m.*ap. 1 Nationellt nätverk för vindbruk*

För programanknutna kostnader såsom planering, administration, uppföljning och utvärdering av stödet avseende nationellt nätverk för vindbruk.

1:9 Energiteknik*ap. 4 Stöd till solceller och biogas*

Får användas för administrativa kostnader anknutna till stödet. Inom denna ram får medel motsvarande högst en procent av beslutade stöd användas för att täcka administrationskostnader knutna till länsstyrelsernas verksamhet.

1:11 Energieffektiviseringsprogram*ap. 1.3 Regionala energi- och klimatstrategier*

För arbete med regionala klimat- och energistrategier till samtliga länsstyrelser utom länsstyrelserna i Stockholms, Skånes och Västra Götalands län till var och en 1 300 tkr. Av dessa medel får högst 1 000 tkr användas för respektive länsstyrelses arbete med strategiskt samordning och ledning samt vidareutveckling och genomförande av regionala klimat- och energistrategier.

För arbete med regionala klimat- och energistrategier till länsstyrelserna i Stockholms län, Västra Götalands län och Skånes län till var och en 2 200 tkr. Av dessa medel får högst 1 700 tkr användas för respektive länsstyrelses arbete med strategisk samordning och ledning samt vidareutveckling och genomförande av regionala klimat- och energistrategier.

För arbete i enlighet med regeringens beslut om särskilt uppdrag avseende pilotlän för grön utveckling till länsstyrelserna i Dalarnas, Skånes och Norrbottens län till var och en 1 000 tkr.

För samordning av länsstyrelsernas arbete med regionala klimat- och energistrategier.

Belopp		Använt
	133 tkr	133 tkr
	Högst 3 500 tkr	1 841 tkr har använts
	Minst 9 400 tkr sammantaget	Myndigheterna har beslutat att dela denna kostnad lika Energimyndigheten har utbetalat sin del 2 350 tkr
	Minst 2 000 tkr	2 000 tkr har använts
	Högst 2 000 tkr	2 000 tkr har använts
	Högst 2 500 tkr	1 800 tkr har använts
	Högst 5 000 tkr	4 323 tkr har använts
	Till var och en 1 300 tkr	Till 18 länsstyrelser har utbetalats 1 300 tkr till var och en
	Till var och en 2 200 tkr	Till 3 länsstyrelser har utbetalats 2 200 tkr till var och en
	Till var och en 1 000 tkr	Till 3 länsstyrelser har utbetalats 1 000 tkr till var och en
	Högst 2 000 tkr	2 000 tkr har använts

Noter och tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkningen

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Energimyndighetens redovisning följer god redovisningssed enligt Förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Undantag från EA-regler enligt regleringsbrevet

Energimyndigheten använder den förenklade räntekontorutin som regeringen medgivit i regleringsbrevet. Räntebärande anslag är förvaltningsanslaget (21 1:1.1). Övriga anslag är icke räntebärande. Det icke räntebärande SCR-flödet används för betalningarna, varpå räntekontot regleras den 25:e varje månad med de kostnader som finansieras från räntebärande anslag för innevarande månad. Betalningar från räntebärande anslag som sker efter att räntekontot reglerats, justeras vid nästa reglering. Kvarstående belopp att reglera från räntekontot för december 2013 blev 8 537 tkr (21 367 tkr i december 2012).

Värderingsprinciper för inventarier och övriga anläggningstillgångar

Som anläggningstillgång avses tillgång med ett anskaffningsvärde överstigande ett halvt prisbasbelopp och en ekonomisk livslängd på över tre år i enlighet med ESV:s allmänna råd till Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. 2013 beslöt Energimyndigheten höja gränsen för när en tillgång klassificeras som en anläggningstillgång, från ett anskaffningsvärde på 10 tkr till 20 tkr. Datorer för Energimyndighetens arbetsplatser bedöms normalt ha en ekonomisk livslängd understigande tre år och kostnadsförs direkt. Övrig datautrustning redovisas som anläggningstillgång när den ekonomiska livslängden bedöms överstiga tre år och värdet överstiger 20 tkr. Egenutvecklade IT-system och licenser bedöms vanligen ha en livslängd på fem år men kan variera då en individuell bedömning görs per system. Förbättringsutgifter på annans fastighet skrivs av på sex år, vilket motsvarar förväntad hyrestid. Anläggningstillgångarna skrivs av linjärt efter den beräknade ekonomiska livslängden enligt nedanstående tabell:

Anläggningstillgång	Ekonomisk livslängd
Datautrustning	3 år
Utrustning, inventarier	5 år
Egenutvecklade IT-system/licenser	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	6 år

Enligt EU:s handelsdirektiv är varje medlemsstat skyldig att upprätta och driva ett nationellt register för bokföring av transaktioner av utsläppsrätter inom EU:s handelssystem. Från och med 2012-06-20 använder EU en gemensam IT-plattform för EU ETS, det så kallade Unionsregistret. Energimyndigheten sköter all administration i den svenska delen av Unionsregistret, men redovisar inte värdet av utsläppsrätterna i myndighetens balansräkning. Riksgälden ansvarar för att ta emot intäkter från auktionerna av utsläppsrätter. Intäkterna går in i statskassan.

Värderingsprinciper för utlåning

Värdering av lånen bygger på erfarenhet från ansvariga handläggare inom Energimyndigheten, samt genom individuella värderingar och riskbedömningar av de olika låneärendena.

För äldre lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet, så kallade villkorslån, har 100 procent av kapitalet inklusive ränta reserverats som osäker.

Värderingsprinciper för kundfordringar och övriga fordringar

Kundfordringar och övriga fordringar som anses osäkra har nedvärderats efter individuell prövning och värdet uppgår till det belopp som förväntas bli betalt.

Värderingsprinciper för skulder

Värdet på skulder upptas till nominellt belopp.

Periodavgränsningsposter

Som riktmärke för periodiseringar har beloppsgränsen 100 tkr använts för fakturor.

Sjukfrånvaron

Uppgifter om de anställdas sjukfrånvaro redovisas i kapitel **Energimyndighetens medarbetare**.

Noter

Alla belopp i jämförelsetal och notapparat har angivits i tusentals kronor (tkr) om inget annat har angivits.

Not 1 Intäkter av anslag

		2013	2012
UO20			
1:13.1	Ins. int. klimat. – del till STEM	6 181	5 936
1:13.3	Handel med utsläppsrätter	1 273	1 230
UO21			
1:1.1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader	258 643	259 699
1:2.10	Energi- och klimatrådgivning, information, utbildning m.m.	20 598	26 284
1:3.1	Insatser för uthållig energianvändning	36 145	39 361
1:4.1	Teknikutveckling och marknadsintroduktion i samverkan	1 841	3 021
1:5.1	Strategisk energisystemkompetens på Statens energimyndighet	15 424	12 205
1:5.11	Forskning, utveckling och innovation	55 735	34 927
1:7.1	Nationellt nätverk för vindbruk	1 800	2 374
1:9.2	Solcellstöd	–	1 248
1:9.3	Stöd till biogas och andra förnybara gaser	–	1 028
1:9.4	Stöd till solceller och biogas	4 323	–
1:11.1.1	Energieffektiviseringsavtal	1 867	7 399
1:11.2	Insatser inom näringslivet samt främjande av ny teknik och tjänster	20 059	18 141
1:12.2	Avg. till int. org – del till STEM	787	1 467
UO24			
1:5.10	Miljövänlig fordonsforskning	–	1 641
Summa		424 676	415 961

Anslagsposterna 21:1:9.2 och 21:1:9.3 har omfördelats till 21:1:9.4.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2013	2012
Avgifter med stöd av § 4 avgiftsförordningen (1992:191)	21 459	22 758
– varav tjänsteexport	7 753	4 955
Intäkter av offentligrättsliga avgifter	2 247	1 475
Intäkter från uppdragsverksamhet	316	1 439
Intäkter avseende klimatkompensation	752	10
Övriga intäkter	0	181
Summa	24 774	25 863

Avgifter med stöd av § 4 avgiftsförordningen (1992:191) utgör 4,5 procent av verksamhetens kostnader 2013. Motsvarande siffra för 2012 är 4,9 procent. Avgifter med stöd av § 15 avgiftsförordningen (1992:191) har inte förekommit.

Not 3 Intäkter av bidrag

	2013	2012
Bidrag från statliga myndigheter	24 234	10 447
Bidrag från övriga	2 226	1 580
Summa	26 460	12 027

Den stora skillnaden mellan åren förklaras av en lägre förbrukning av de erhållna bidragen 2012.

Not 4 Finansiella intäkter

	2013	2012
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	371	539
Övriga finansiella intäkter	104	86
Summa	475	625

Not 5 Kostnader för personal

	2013	2012
Lönekostnader exklusive avgifter enligt lagar och avtal	–163 489	–147 400
Övriga personalkostnader	–85 287	–76 769
Summa	–248 776	–224 169

Not 6 Finansiella kostnader

	2013	2012
Räntekostnader lån i Riksgäldskontoret	-160	-195
Räntekostnader räntekonto i Riksgäldskontoret	-2	-72
Övriga finansiella kostnader	-14	0
Summa	-176	-267

Not 7 Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras

	2013	2012
Utlåningsverksamhet		
Ränteintäkter	3 353	3 576
Konstaterade och befarade ränteförluster	-510	-1 027
Summa utlåningsverksamhet	2 843	2 549
Offentligrättsliga avgifter		
Offentligrättsliga avgifter, lagringsavgifter	0	9 664
Offentligrättsliga avgifter, sanktionsavgifter	0	614
Offentligrättsliga avgifter, kvotplikts- och förseningsavgifter	14 538	12 012
Konstaterade och befarade förluster	-2 608	10
Summa offentligrättsliga avgifter	11 930	22 300
Övriga poster		
Försäljning av den svenska reserven med utsläppsrätter (NER) i EUs utsläppshandelssystem för perioden 2008–2012	38 403	0
Övriga intäkter	0	342
Avveckling banktillgodohavanden hos Nefco	0	-4 793
Summa övriga poster	38 403	-4 451
Summa	53 176	20 398

Not 8 Kreditförluster

	2013	2012
Lånefordringar – Villkorslån		
Årets konstaterade förluster	-2 475	-750
Årets förändring av reservering för befarade kreditförluster	-13	-16 918
Summa	-2 488	-17 668

Not 9 Lämnade bidrag

	2013	2012
Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-866 467	-786 451
Lämnade bidrag till privata företag	-540 383	-677 320
Lämnade bidrag till övriga m.m.	-206 995	-237 952
Lämnade bidrag till internationella organisationer	-103 341	-73 749
Lämnade bidrag till enskilda personer	-2 570	-3 465
Summa	-1 719 756	-1 778 937

Not 10 Årets kapitalförändring

	2013	2012
Anslagsfinansierad verksamhet		
Avskrivningar anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-10 886	-5 814
Periodiseringar avseende uppbörd	-2 487	-17 668
Periodiseringar avseende transfereringar	1 169	157
Summa anslagsfinansierad verksamhet	-12 204	-23 325
Avgiftsfinansierad verksamhet		
Provningsverksamhet	6	-184
Avgifter för handel med utsläppsrätter	-14	-43
Försörjningstrygghetsavgifter för naturgas	-1 038	-591
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	-1 046	-818
Summa	-13 250	-24 143

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

	2013-12-31	2012-12-31
Balanserade utgifter för utveckling och rättigheter		
IB anskaffningsvärde	113 020	96 537
Årets anskaffningar	19 489	33 961
Årets avgående tillgångar	0	-17 478
UB anskaffningsvärde	132 509	113 020
IB ackumulerade avskrivningar	-54 372	-64 525
Årets avskrivningar	-11 547	-6 156
Årets avgående avskrivningar	0	16 309
UB ackumulerade avskrivningar	-65 919	-54 372
Summa bokfört värde	66 590	58 648

Not 12 Materiella anläggningstillgångar

	2013-12-31	2012-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
IB anskaffningsvärde	27 144	25 515
Årets anskaffningar	1 185	1 629
UB anskaffningsvärde	28 329	27 144
IB ackumulerade avskrivningar	-18 111	-15 406
Årets avskrivningar	-2 853	-2 705
UB ackumulerade avskrivningar	-20 964	-18 111
Summa bokfört värde	7 365	9 033
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
IB anskaffningsvärde	22 054	20 550
Årets anskaffningar	5 935	1 872
Årets utrangeringar	-21	-368
UB anskaffningsvärde	27 968	22 054
IB ackumulerade avskrivningar	-20 144	-18 523
Årets avskrivningar	-737	-1 989
Årets utrangeringar	21	368
UB ackumulerade avskrivningar	-20 860	-20 144
Summa bokfört värde	7 107	1 910
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	0	3 302
Summa materiella anläggningstillgångar	14 472	14 245

Not 13 Utlåning

	2013-12-31	2012-12-31
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet – Villkorsslån		
IB utlåning	311 591	185 592
IB kapitaliserad ränta	14 272	13 655
Nyutlåning	53 248	126 749
Kapitaliserad ränta	0	617
Amorteringar	0	0
Avskrivna lån – kapital	-2 475	-750
Nedvärdering – reserverat för osäkra fordringar	-58 957	-58 945
UB utlåning	317 679	266 918

Som IB anges lånens värde exklusive nedvärdering. Samtliga lån utfärdade före 2005 har reserverats som osäkra lånefordringar. Utbetalning av nya lån utfärdade efter 2005 ökar successivt. Lånestocken består nu av åtta gamla lån utfärdade före 2005 och 70 nya lån utfärdade efter 2005.

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar

	2013-12-31	2012-12-31
Utlåningsverksamhet		
Räntefordran villkorslån	2 574	2 548
Värdereglering räntefordran	-1 614	-1 624
Summa utlåning	960	924
Uppbördsfordringar		
Kvotplikts- och förseningsavgifter	13 378	10 650
Värdereglering kvotplikter	-2 406	-137
Summa uppbördsfordringar	10 972	10 513
Övriga fordringar		
Offentligrättsliga avgifter	246	0
Återkravsfordran transfereringsverksamhet	1 327	157
Fordringar hos personalen	10	0
Summa övriga fordringar	1 583	157
Summa	13 515	11 594

Not 15 Periodavgränsningsposter

	2013-12-31	2012-12-31
Övriga förutbetalda kostnader	3 418	7 116
– varav förutbetalda hyror för lokaler	3 405	3 712
Upplupna bidragsintäkter	2 070	1 431
– varav inomstatliga	145	0
Övriga upplupna intäkter	942	1 158
– varav tjänsteexport	98	511
– varav offentligrättsliga avgifter	500	647
Summa	6 430	9 705

Not 16 Avräkning med statsverket

	2013-12-31	2012-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-11 437	-665
Justering av ingående balans	0	-1 031
– redovisat mot inkomsttitel	-53 176	-399 718
– uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	52 434	389 977
Skulder avseende uppbörd	-12 179	-11 437
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	48 851	36 914
– redovisat mot anslag	1 924 425	1 998 584
– medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-1 936 645	-1 986 647
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	36 631	48 851
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-8 860	-5 025
– redovisat mot anslag	259 037	260 282
– anslagsmedel som tillförts räntekonto	-265 631	-264 117
– återbetalning av anslagsmedel	937	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-14 517	-8 860
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	5 463	6 045
– redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-394	-582
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	5 069	5 463
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	6 846	44 334
– inbetalningar i icke räntebärande flöde	573 358	843 244
– utbetalningar i icke räntebärande flöde	-2 397 425	-2 477 401
– betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	1 884 211	1 596 669
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	66 990	6 846
Summa Avräkning med statsverket	81 994	40 863

Not 17 Statskapital

	2013-12-31	2012-12-31
Statskapital utlåning		
Ingående balans	326 613	216 073
Ny utlåning	53 248	126 749
Föregående års kapitalförändring avseende avskrivning av lån	-750	-16 825
Föregående års resultat, kapitaliserad ränta	0	616
Utgående balans	379 111	326 613
Statskapital anläggningar		
Ingående balans	56 669	34 155
Nytt kapital	19 323	26 913
Avskrivning föregående år	-5 814	-4 399
Utgående balans	70 178	56 669
Statskapital totalt	449 289	383 282

Not 18 Balanserad kapitalförändring

	2013-12-31	2012-12-31
Anslagsfinansierad verksamhet		
Ingående balans	-42 026	313 287
Avskrivningar utlåning	750	16 825
Kapitaliserad ränta utlåning	0	-617
Periodiseringar avseende Nefco	0	6 889
Periodiseringar avseende uppbörd	-17 668	1 940
Periodiseringar avseende transfereringar	158	0
Bortföring kapital Nefco mot inkomsttitel	0	-379 320
Övergångseffekt omläggning till intäktsmässig avräkning	0	-1 031
Utgående balans	-58 787	-42 026
Avgiftsfinansierad verksamhet		
Ingående balans	443	1 691
Provningsverksamhet	-184	-226
Avgifter för handel med utsläppsrätter	-43	-105
Försörjningstrygghetsavgifter för naturgas	-591	-917
Utgående balans	-376	443
Summa balanserad kapitalförändring	-59 163	-41 584

Not 19 Avsättningar

	2013-12-31	2012-12-31
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	300	326
Årets pensionskostnad	327	186
Årets pensionsutbetalningar	-139	-212
Utgående avsättning	488	300
Avsättning för kompetensväxling		
Ingående avsättning	1 092	1 142
Årets förändring	-260	-50
Utgående balans	832	1 092
Förväntad reglering närmast följande räkenskapsår	-500	
Avsättningar totalt	1 320	1 392

Not 20 Lån i Riksgälden

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	11 993	14 106
Årets nya lån	11 803	4 093
Årets amortering	-4 305	-6 206
Utgående balans	19 491	11 993
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	26 000	24 000

Not 21 Övriga kortfristiga skulder

	2013-12-31	2012-12-31
Innehållen skatt för egen personal	3 962	3 965
Övriga kortfristiga skulder	44	33
Summa	4 006	3 998

Not 22 Periodavgränsningsposter

	2013-12-31	2012-12-31
Upplupna kostnader	21 744	22 201
– varav semester- och löneskuld inklusive sociala avgifter	18 340	16 701
Oförbrukade bidrag från andra statliga myndigheter	76 409	28 814
– varav förväntas tas i anspråk:		
inom tre månader	21 680	–
mer än tre månader till ett år	27 877	–
mer än ett år till tre år	22 579	–
mer än tre år	4 273	–
Oförbrukade bidrag från övriga	1 187	830
Summa	99 340	51 845

Posten oförbrukade bidrag från andra statliga myndigheter har ökat med 47 595 tkr med anledning av två stora inbetalningar av bidragsmedel i december från VINNOVA respektive Naturvårdsverket. Posten varierar även av naturliga skäl beroende på när kostnaderna uppkommer samt rekvisitionstidpunkt.

Bilaga 1: Rapportering av uppdrag

Rapportering av regeringsuppdrag enligt regleringsbrev

Av nedanstående tabell framgår vilka uppdrag myndigheten haft enligt regleringsbrevet samt när de avrapporteras. Alla rapporter har ställts till Näringsdepartementet med diarienummer 2012-9091 om inte annat anges.

Nr	Uppdrag	Avrapporterat den
1	Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2015	Ska redovisas senast 15 februari 2014
2	Hearing om den gemensamma elcertifikatmarknaden	I april 2013 arrangerades en hearing i Sverige, där Energimyndigheten tillsammans med Norges vassdrags- og energidirektorat, samlade in synpunkter om hur den gemensamma elcertifikatsmarknaden fungerar. Synpunkterna lämnades till rådet för elcertifikat.
3	Samarbetsmekanismer förnybart	2013-05-20 samt 2013-12-09
4	Vindlov.se – webbaserad informationsportal om vindkraft och tillstånd	Löpande pågående uppdrag
5	Uppföljning av tillståndprocesser	2013-09-23
6	Certifikatsystemet för installatörer av småskaliga anläggningar för förnybar energi	Ska redovisas senast 31 mars 2014
7	Den nordiska elmarknadens utveckling	2013-04-29
8	Förslag till nytt nordiskt samarbetsprogram för energipolitiken	Seminarier arrangerades den 18–19 juni. Energimyndigheten har även bistått Regeringskansliet i arbetet med att ta fram ett underlag som ska ligga till grund för det nordiska samarbetsprogramet för Nordiska ministerrådets energipolitik under perioden 2014–2017. Arbetet har bestått i att ta fram förslag och utkast till samarbetsprogramet, delta vid gruppmöten i Nordiska ministerrådet för att presentera och inhämta synpunkter på underlaget. Myndigheten har också bistått Regeringskansliet som bollplank och stöd vid frågor.

Nr	Uppdrag	Avrapporterat den
9	Regional tillväxt	Energimyndigheten har under året deltagit i analysarbetet kring genomförande, avstämning och uppföljning av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, bland annat genom deltagande i analysgruppen. Myndigheten har presenterat sin strategi på Nationellt forum i februari 2013. Myndigheten har bistått Tillväxtverket i sammanställning och uppföljning av de nationella strategierna.
10	Regionala klimat- och energistrategier	2013-06-24
11	EU:s sammanhållningspolitik	Energimyndigheten har löpande under året bistått Regeringskansliet i förberedelserna för programperioden 2014–2020, med särskilt fokus på regionalfonden och partnerskapsöverenskommelsen. Myndigheten har medverkat i dialogmöten och myndighetsgruppen för partnerskapsöverenskommelsen samt regionala dialogmöten och övriga aktörsforum med regionala såväl som nationella aktörer. Myndigheten har löpande bistått Regeringskansliet under beredningsperioden av det nationella programmet.
12	Uthållig kommun	2013-10-07
13	Underlag till Sveriges nationella handlingsplan 2013-12-16 för energieffektivisering	2013-12-16
14	Analys av hinder för energieffektivisering	2013-12-06
15	Energieffektiviseringspotentialen för infrastruktur för el och gas	Ska avrapporteras den 30 juni 2014. Uppdraget kan enligt särskild överenskommelse rapporteras vid annan tidpunkt än vad som här angivits.
16	Utvärdering av processer för stora demonstrationsprojekt	2013-03-18 samt 2013-09-23

Nr	Uppdrag	Avrapporterat den
17	Analyser av innovationssystem	2013-12-20 Slutrapport ska lämnas senast 31 december 2014
18	Redovisning av klimutforskning	2013-05-31
19	Deltagande i arbete inom Climate and Clean Air Coalition	Energimyndighetens "huvudroll" i arbetet var att bidra med sakkunskap och kompetens om metan- och sotutsläpp med fokus på olje- och gassektorn. Initiativet befann sig under 2013 i planeringsfasen och Energimyndigheten bidrog genom att ta fram en konkret arbetsplan med rapporteringskrav för metan- och BC-utsläpp för initiativet tillsammans med andra CCAC-partnerländer. Energimyndigheten hade kontakt med europeiska olje- och gasbolagen för att få med dem i samarbetet. Under 2013 bistod Energimyndigheten också med underlag och sakkunskap till miljödepartementet som har huvudansvaret för CCAC-arbetet. Energimyndigheten har medverkat i arbetsgruppen för hushållens vedeldning för värme och matlagning inom CCAC. Myndigheten har deltagit i möten på flera olika nivåer inom CCAC och lämnat synpunkter på de förslag till verksamhet och budget som arbetsgruppen utarbetat.
20	IT för en grönare förvaltning	2013-02-21
21	Strategiska innovationsområden	Uppdraget ska delredovisas i samband med årsredovisningen.
22	Utveckling av indikatorer och resultatmått	2013-12-16

Särskilda regeringsuppdrag

Uppdrag	Avsändare	Datum
Utvecklingen på utsläppsmarknaden	Näringsdepartementet	2013-12-19
Analys av marknaden etanol och FAME	Näringsdepartementet	2013-11-15
Kraftvärmestatistik	Näringsdepartementet	2013-11-26
Förslag till nationell rapport för hur främjandet och användningen av energi från förnybara energikällor utvecklas enligt artikel 22 i direktiv 2009/28/EG	Näringsdepartementet	2013-10-28
Utgiftsprognos per 30 september 2013 (5)	Näringsdepartementet	2013-10-15
Elcertifikatsystemet	Näringsdepartementet	2013-09-02
Kortsiktsprognos över energianvändningen och energitillförsel 2013–2015	Näringsdepartementet	2013-08-13
Utgiftsprognos per 30 juni 2013 (4)	Näringsdepartementet	2013-07-29
Underlag till rapportering avseende infrastrukturinvesteringar enligt rådets förordning 617/2010	Näringsdepartementet	2013-06-11
Handel om uppsläppsätter	Näringsdepartementet	2013-05-31
Indikatorrapport för 2013	Näringsdepartementet	2013-05-31
Underlag till rapportering i statsstödsärenden om biobränslen för uppvärmning	Näringsdepartementet	2013-05-02
Utgiftsprognos per 31 mars 2013 (3)	Näringsdepartementet	2013-04-30
Underlag till rapportering i statsstödsärenden om biodrivmedel och alternativa drivmedel	Näringsdepartementet	2013-03-19
Kortsiktsprognos över energianvändningen och energitillförsel 2012–2014	Näringsdepartementet	2013-03-05
Utgiftsprognos per 31 januari 2013 (2)	Näringsdepartementet	2013-02-18
Rapport enl rådets direktiv 2009/119/EG Artikel 9:5 andra stycket	European Commission	2013-01-18
Utgiftsprognos per 31 december 2012	Näringsdepartementet	2013-01-15

Bilaga 2: Uppgifter i instruktion och regleringsbrev samt var dessa återfinns i dokumentet

Uppgift i instruktionen	Återfinns i kapitel
1 § Statens energimyndighet är förvaltningsmyndighet för frågor om användning och tillförsel av energi. Myndigheten ska verka för att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor. Myndigheten ska vidare inom sitt verksamhetsområde verka för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnads-effektiv energiförsörjning, båda med en låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat. Myndigheten ska bidra till omställningen till ett ekologiskt uthålligt energisystem. Stränga krav ska ställas på säkerhet och omsorg om hälsa och miljö vid omvandling och utveckling av all energiteknik. Myndigheten ska verka för att de av riksdagen antagna energipolitiska målen till år 2020 ska uppnås. Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling. Myndigheten ska i fråga om sitt miljöarbete rapportera till Naturvårdsverket och samråda med verket om vilken rapportering som behövs. Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde bidra i det arbete som föranleds av att riksdagen fattat beslut om att möjliggöra kontrollerade generationsskiften i den svenska kärnkraften genom bl.a. omvärldsbevakning och genom att belysa förutsättningarna i övrigt. Förordning (2013:468).	Är en portalparagraf där återrapporteringen återfinns i hela dokumentet
2 § Statens energimyndighet ska	
1. verka för rationell tillförsel, omvandling, distribution och användning av energi,	Energimarknad
2. samordna arbetet med omställningen av energisystemet och verka för en ökad användning av förnybara energikällor, särskilt vindkraft,	Förnybar energi
3. inom sitt verksamhetsområde främja forskning och innovation i form av en strategiskt utformad samlad insats som spänner över hela innovationssystemet, i nära samverkan med, och som komplement till, övriga energipolitiska insatser och andra styrmedel som syftar till att nå klimat- och energimål samt energirelaterade miljöpolitiska mål.,	Energiforskning och innovation Affärsutveckling, kommersialisering och internationalisering
4. vara behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 994/2010 av den 20 oktober 2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG,	Försörjningstrygghet
5. utarbeta underlag för utvärdering och omprövning av de samlade energipolitiska programmen,	Energimarknad

Uppgift i instruktionen	Återfinns i kapitel
6. bevaka energimarknadernas och energisystemets utveckling och särskilt energiomvandlingens och energianvändningens inverkan på och betydelse för miljö och klimat samt näringslivets konkurrenskraft och den ekonomiska tillväxten,	Energimarknad
7. följa den internationella utvecklingen inom verksamhetsområdet och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete,	Energiforskning och innovation
8. ansvara för officiell statistik i enlighet med vad som anges i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,	Energimarknad
9. bevaka att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 106/2008 av den 15 januari 2008 om ett gemenskapsprogram för energieffektivitetsmärkning av kontorsutrustning följs,	Energieffektivisering
10. för Sveriges räkning, som nationell expertmyndighet för de projektbaserade mekanismerna gemensamt genomförande och ren utveckling, ansvara för att formellt godkänna deltagande i klimatprojekt i enlighet med beslut 16/CP.7 och 17/CP.7 under Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar,	Klimat
11. inom sin verksamhet för en effektiv energianvändning, beakta behoven av funktionalitet, hanterbarhet och andra konsumentaspekter vid utformning av märkning och tekniska standarder samt vid provning av energianvändande utrustning,	Energieffektivisering
12. bistå Regeringskansliet i att tillvarata Sveriges intressen i de internationella klimatfonder som Sverige deltar i inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, samt för de multilaterala utvecklingsbankerna,	Klimat
13. tillsammans med Naturvårdsverket delta i arbetet med att genomföra och föreslå förbättringar av systemet för handel med utsläppsrätter,	Klimat
14. medverka i och förvärva utsläppsenheter från projekt eller program inom ramen för de projektbaserade flexibla mekanismerna gemensamt genomförande och ren utveckling under Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (Kyotoprotokollet) samt liknande marknadsbaserade flexibla mekanismer upprättade under denna ramkonvention eller inom ramen för Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG av den 23 april 2009 om medlemsstaternas insatser för att minska sina växthusgasutsläpp i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020 (ansvarsfördelningsbeslutet) som ett led i utvecklandet av mekanismer för internationell utsläppshandel och i syfte att bidra till att uppnå Sveriges internationella åtaganden och nationella mål,	Klimat

Uppgift i instruktionen	Återfinns i kapitel
15. medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet med utgångspunkt i förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete och i enlighet med prioriteringarna i gällande nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning,	Energieffektivisering
16. se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag.	<i>Ingår i myndighetens löpande arbete.</i>
17. ha ett samlat ansvar för information och för att ta fram underlag i enlighet med artiklar och definitioner i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG samt i enlighet med bilagorna II, III, V, VI och VII till direktivet,	Förnybar energi
18. inom sitt ansvarsområde för energiberedskap bedriva omvärldsbevakning och analys samt utveckla och samordna samhällets krisberedskapsförmåga och stödja andra myndigheter med expertkompetens inom området, och	Försörjningstrygghet
19. vartannat år genomföra och, efter att ha hört Affärsverket svenska kraftnät, till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap redovisa ett identifieringsarbete av potentiella europeiska kritiska infrastrukturer inom undersektorerna olja och gas enligt rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet av denna. Förordning (2013:468).	Försörjningstrygghet

Uppgift i instruktionen	Återfinns i kapitel
3§ Myndigheten ska fullgöra Sveriges uppgiftsskyldighet enligt kapitel V i avtalet om ett internationellt energiprogram (IEP) som undertecknades i Paris den 18 november 1974 (SÖ 1975:50) och de uppgifter för krisåtgärder som följer av avtalet. Myndigheten ska även fullgöra de uppgifter som följer av rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter. Myndigheten ska planera, samordna, och i den utsträckning som regeringen föreskriver, genomföra ransoneringar och andra regleringar som gäller användning av energi. I frågor om planering och samordning ska myndigheten samråda med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Myndigheten har ett övergripande ansvar för planering av underlag för prioritering av samhällsviktiga elanvändare enligt förordningen (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare. Förordning (2013:468).	Försörjningstrygghet
3a§ Statens energimyndighet ska ansvara för genomförande-åtgärder enligt artikel 4.4 och artikel 5.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG av den 5 april 2006 om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster och om upphävande av rådets direktiv 93/76/EEG. Myndigheten ska även främja och bevaka utvecklingen på marknaderna för energitjänster och energieffektiva produkter samt uppmärksamma behov av åtgärder för att undanröja hinder som hämmar utvecklingen på dessa marknader. Förordning (2011:97).	Energieffektivisering
4§ Statens energimyndighet är kontoföringsmyndighet enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter. Myndigheten ska fullgöra de uppgifter som ankommer på den nationella administratören i kommissionens förordning (EU) nr 389/2013 av den 2 maj 2013 om upprättande av ett unionsregister i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och Europaparlamentets och rådets beslut nr 2080/2004/EG och nr 406/2009/EG samt om upphävande av kommissionens förordningar (EU) nr 920/2010 och (EU) nr 1193/2011. Dessa uppgifter inkluderar administration av konton för 1. Europeiska unionens system för handel med utsläppsrätter, 2. Ansvarsfördelningsbeslutet som avses i 2 § 14, och 3. Sveriges nationella register under Kyotoprotokollet. Myndigheten har till uppgift att, tillsammans med Naturvårdsverket, löpande informera verksamhetsutövare och allmänheten om EU:s system för handel med utsläppsrätter. Statens energimyndighet är tillsynsmyndighet enligt förordningen (2011:1480) om elcertifikat. Myndigheten ska följa upp, utvärdera och redogöra för utvecklingen inom elcertifikatssystemet. Statens energimyndighet är tillsynsmyndighet enligt förordningen (2004:1198) om program för energieffektivisering och ska redogöra för resultaten av denna verksamhet. Förordning (2013:468).	Energieffektivisering Förnybar energi Klimat
5§ Statens energimyndighet får inom sitt verksamhetsområde utföra uppdrag åt andra. För uppdrag åt andra än regeringen ska ersättning tas ut. Ersättningen fastställs efter grunder som bestäms av myndigheten.	<i>Myndigheten utför uppdrag åt andra myndigheter, en överenskommelse upprättas mellan parterna.</i>

Återrapporteringskrav i regleringsbrev inom Energiforskning och innovation

Återrapporteringskrav	Återfinns i kapitel
Målet är • att bygga upp vetenskaplig och teknisk kunskap och kompetens som behövs för att genom tillämpning av ny teknik och nya tjänster möjliggöra en omställning till ett långsiktigt hållbart energisystem i Sverige, karaktäriserat av att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet, • att utveckla teknik och tjänster som kan kommersialiseras genom svenskt näringsliv och därmed bidra till hållbar tillväxt och energisystemets omställning och utveckling såväl i Sverige som på andra marknader, samt • att bidra till och dra nytta av internationellt samarbete på energiområdet. Återrapportering för energiforskning och innovation 1. Statens energimyndighet ska redovisa på vilket sätt verksamheten bidrar till de energipolitiska målen. 2. Statens energimyndighet ska redovisa vilka områden som prioriterats och hur verksamheten utformats samt fördelningen på insatser av olika karaktär inom forskning och innovation inom energiområdet. 3. Statens energimyndighet ska redovisa väsentliga resultat av genomförda utvärderingar av vetenskaplig kvalitet och relevans. 4. Statens energimyndighet ska rapportera vilka sammanställningar och analyser som genomförts av resultat från energiforskning och innovation. 5. Statens energimyndighet ska redovisa hur myndigheten samverkat med andra statliga forskningsfinansierare. 6. Statens energimyndighet ska redovisa väsentliga resultat av deltagande i internationellt energiforsknings-samarbete samt aktiviteter inom bilaterala samlivsavtal. 7. Statens energimyndighet ska redovisa resultat av arbetet med informationsutbyte mellan berörda forskningsfinansierare med syfte att synergier ska kunna tas tillvara mellan angående insatser.	Energiforskning och innovation Energiforskning och innovation

Återrapportering i regleringsbrevet för främjande av svensk energiteknik

Återrapporteringskrav	Återfinns i kapitel
Målet är att utveckla och driva internationell marknadsfrämjande verksamhet för svensk energiteknik i nära samarbete med andra myndigheter och organisationer i syfte att bidra till hållbar ekonomisk tillväxt och energisystemets utveckling, såväl i Sverige som på andra marknader. Statens energimyndighet ska redovisa väsentliga åtgärder som vidtagits för att bidra till målet om främjande av svensk energiteknik.	Affärsutveckling, kommersialisering och internationalisering

Återrapportering i regleringsbrevet för energisystemstudier

Återrapporteringskrav	Återfinns i kapitel
Målet är att resultat och metoder från forskning inom temaområdet energisystemstudier ska användas i och integreras med Statens energimyndighets löpande verksamhet. Statens energimyndighet ska redovisa väsentliga insatser för att integrera resultat och metoder i den löpande verksamheten.	Energiforskning och innovation

Återrapportering i regleringsbrevet för främjande av vindkraft

Återrapporteringskrav	Återfinns i kapitel
Målet är • att skapa förutsättningar för väl planerad vindkraftsutbyggnad i förhållande till planeringsramen på 30 TWh till 2020, • att genom insatser inom forskning, utveckling, demonstration och kommersialisering bidra till kostnadseffektiv vindkraft, • att höja kunskapen om vindkraftens egenskaper och möjligheter samt dess roll i samhällsutvecklingen, • att bidra till förutsättningar för god lokal förankring vid vindkraftsetableringar, • att bidra med ökad information och vägledning till offentliga aktörer med koppling till tillståndsprocesser för vindkraft, samt • att bidra till en ökad förståelse och samexistens mellan vindkraft och andra samhällsintressen, särskilt inom ramen för Försvarmaktens verksamhet. Statens energimyndighet ska redovisa de väsentligaste resultaten som nåtts under året i relation till målen.	Förnybar energi

Bilaga 3: Energimyndighetens ledning – kostnader, arvoden, styrelseuppdrag med mera

Ersättning till generaldirektör Erik Brandsma 2013 består av 1 185 000 kr i lön och 86 372 kr i förmåner från Energimyndigheten.

Energimyndighetens insynsråd

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till ledamöterna i Energimyndighetens insynsråd 2013 inklusive de uppdrag ledamöterna hade i andra organisationer.

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Generaldirektören Erik Brandsma	0 kr	<i>Ordförande:</i> • Energiutvecklingsnämnden vid Statens Energimyndighet • Programrådet för Program för energieffektivisering inom energiintensiv industri • Energieffektiviseringsrådet <i>Ledamot:</i> • Program för Fordonsstrategisk forskning och innovation • Samordningsrådet för smarta elnät • Programstyrelsen för Toppforskningsinitiativet • International Renewable Energy Agency Council Board
Energikoordinatören Anders Heldemar	9 000 kr	<i>Styrelseledamot:</i> • VindIn Elnät AB • Gävle Energisystem AB • Adjungerad Sakkunnig: • Gävle Energi AB
Riksdagsledamoten Ann-Kristine Johansson	3 000 kr	<i>Suppleant:</i> • Riksbanksfullmäktige
Landshövdingen Maria Norrfalk	7 500 kr	<i>Ordförande:</i> • Länsstyrelsen Dalarnas insynsråd • Future Forests, Sveriges Lantbruksuniversitet <i>Ledamot:</i> • Macklean AB
Verkställande direktören Lena Söderberg	6 000 kr	<i>Ordförande:</i> • Skogsstyrelsen <i>Ledamot:</i> • EUREAU European Federation of National Associations of Water and Wastewater Services <i>Verkställande direktör:</i> • Föreningen Svenskt Vatten • Svenskt Vatten AB

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Riksdagsledamoten Cecilie Tenfjord-Toftby	9 000 kr	–
F.d. europaparlamentarikern Anders Wijkman	9 000 kr	<i>Ledamot:</i> • Solarus • Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB
Vice ordförande i kommunfullmäktige Ann-Sofie Wågström	10 500 kr	<i>Ordförande:</i> • Eskilstuna Energi och Miljö AB • Eskilstuna Energi och Miljö Enät AB • Elinstallation i Eskilstuna AB • Eskilstuna Energi och Miljö Försäljning AB • Hjälmarens Vattenförbund • BRV Valfisken • NTF Sörmland/Östergötland <i>Ledamot:</i> • Eskilstuna kommunföretag AB • Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö AB • Stadsnät i Svealand • Kommunala företagens samorganisation, KFS

Energiutvecklingsnämnden

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till Energiutvecklingsnämndens ledamöter 2013 inklusive de uppdrag ledamöterna hade i andra organisationer.

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Generaldirektören Erik Brandsma	0 kr	<i>Ordförande:</i> • Insynsrådet vid Statens Energimyndighet • Programrådet för Program för energieffektivisering inom energiintensiv industri • Energieffektiviseringsrådet <i>Ledamot:</i> • Program för Fordonsstrategisk forskning och innovation • Samordningsrådet för smarta elnät • Programstyrelsen för Toppforskningsinitiativet • International Renewable Energy Agency Council Board
Civilingenjören Albin Andersson	12 000 kr	–
Teknische direktören Tomas Hallén	18 000 kr	<i>Ledamot:</i> • Program Energisystem • BELOK • Chalmers TH (Energy Advisory Board) • UFOS
Forsknings- och utvecklingschefen Eva Katrin Lindman	16 500 kr	<i>Ledamot:</i> • Stiftelsen IVL • Värmeforsk Service AB
Professorn Lena Neij	12 000 kr	–
Civilingenjören Bo Normark	15 000 kr	<i>Styrelseledamot:</i> • Svenska Kraftnät <i>Vice ordförande:</i> • Smartgridrådet
Civilingenjören Susann Persson	12 000 kr	–
Docenten Björn Sandén	15 000 kr	<i>Ordförande:</i> • Grundforskningskommittén
Civilingenjören Maria Sandqvist	13 500 kr	<i>Ledamot i Insynsråd:</i> • SWEDAC
Professor Annika Stensson Trigell	13 500 kr	–
Senior Professor Anna-Lisa Lindén Fr.o.m. 2013-02-01	9 000 kr	Medlem i utvecklingsplattformen UP-Bbygg, Energimyndigheten

Fjärrvärmenämnden

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till Fjärrvärmenämndens ledamöter 2013 inklusive de uppdrag ledamöterna hade i andra organisationer.

Namn	Ersättning	Övriga uppdrag
Rådmannen Lennart Christianson	90 000 kr	–
Rådmannen Henrik Mägi	25 000 kr	–
Verkställande direktören Ulrika Järfelt	975 kr	–
Branschutvecklingschefen Cecilia Öhman	2 375 kr	<i>Ledamot:</i> - Konsumenternas energimarknadsbyrå - Energinätverk Sverige
Direktören Bo Hesselgren	2 925 kr	<i>Ledamot:</i> Samordningsrådet för smarta elnät
Juristen Martin Bengtsson	2 375 kr	–
Universitetslektorn Anders Sandoff	3 900 kr	<i>Rådsmedlem:</i> Fjärnsyns programråd
Professorn Sven Werner	1 950 kr	–
Docenten Louise Trygg	3 900 kr	<i>Ledamot:</i> - Fjärnsyns programråd - PFE programråd

Intygande om intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll är den process som med rimlig säkerhet säkerställer att en myndighet fullgör sina uppdrag och mål i enlighet med kraven i myndighetsförordningen. Under 2013 har Energimyndigheten genomfört ett arbete för att ytterligare utveckla en tydlig och integrerad intern styrning och kontroll. Utifrån COSO modellen har ett flertal åtgärder genomförts eller påbörjats:

Intern kontrollmiljö

En övergripande verksamhetsstrategi som bygger på Lean har beslutats. Verksamhetsstrategin syftar till att skapa effektiva arbetsflöden. Viktiga delar i verksamhetsstrategin är också myndighetens värdegrund, kultur, ledarskap och medarbetarskap.

Som ett led i detta har ny arbetsordning/delegeringsordning beslutats, som innebär att beslut har delegerats ytterligare för att öka effektiviteten i verksamheten. En översyn av myndighetens styrande dokument har också skett i syfte att förenkla och förtydliga dokumenten.

Myndigheten har tagit fram en målbild för verksamheten. Även indikatorer för uppföljning av måluppfyllelsen och har tagits fram.

Myndigheten arbetar aktivt med ledarskapsutveckling. Som en del i detta arbete har en ledarskapsidé tagits fram samt en ledarskapsutbildning för samtliga myndighetens chefer pågår. Även arbete med att vidareutveckla myndighetens värdegrund har påbörjats.

Riskhantering

Energimyndigheten har en etablerad modell för riskhantering. Riktlinjer för riskhantering har uppdaterats under året, och intern styrning och kontroll har integrerats i verksamhetsstyrningsprocessen.

Energimyndigheten identifierar och värderar risker samt beslutar om kontrollåtgärder inom ramen för verksamhetsplaneringen. Risker och kontrollåtgärder följs upp tertiellt.

En särskilt tillsatt grupp har under året påbörjat ett arbete med frågan om hur Energimyndigheten ska motverka oegentligheter och korruption.

Kontrollaktiviteter

I internkontrollplanen tas de åtgärder upp som ska vidtas för att minska eller eliminera riskerna. Åtgärderna följs upp tertialvis.

Information och kommunikation

Under 2013 har det genomförts utbildningar i förvaltningskunskap, där intern styrning och kontroll är en del. Dessa utbildningar är obligatoriska för nyanställda. En viktig del av utbildningen är ett spel ”Bra beslut”, som syftar till att ge förutsättningar för medarbetare att fatta välgrundade beslut i olika situationer avseende till exempel myndighetens vision, värdegrund, etiska frågor och andra styrande dokument.

Myndighetens samtliga chefer har fått information om intern styrning och kontroll. En rutin har tagits fram för att hantera internrevisionens rapporter, ta fram åtgärder och informera om dem.

Uppföljning och övervakning

De årliga riskbedömningarna, identifiering av kontrollåtgärder för att minimera eller eliminera risker, uppföljning av kontrollåtgärderna för att sedan göra en ny riskanalys, utgör ett värdefullt instrument för uppföljning och utvärdering.

Energimyndigheten har tertialvis uppföljning av verksamheten där riskhantering ingår. Uppföljningen kompletteras med resultatdialoger mellan generaldirektören och avdelningschefer samt controllers.

Avdelningschefernas bedömning

Ett viktigt underlag till generaldirektörens bedömning av den interna styrningen och kontrollen är den bedömning som varje avdelningschef gör av sin avdelnings verksamhet i samband med helårsuppföljningen. För 2013 gör myndighetens samtliga avdelningschefer bedömningen att den interna styrningen och kontrollen i avdelningens verksamhet är betryggande.

Internrevisionen

Internrevisionen har utfört granskning av behörigheter till system och program samt granskning av upphandling och användning av konsulter. Inga allvarligare iakttagelser har noterats.

Ekonomistyrningsverket

Ekonomistyrningsverket har på uppdrag av Energimyndigheten påbörjat en översyn av myndighetens arbete enligt Förordningen (2007:602) om intern styrning och kontroll. De preliminära resultaten visar att Energimyndigheten har valt en ambitiös ansats och har bra systematik i att leva upp till förordningens krav. Slutrapport kommer att levereras under början av mars 2014.

Riksrevisionens löpande granskning

Riksrevisionen har vid den löpande granskningen för 2013 bedömt att Energimyndigheten har ett ändamålsenligt arbete med resultatredovisning, utifrån riskbedömningar, ansvarsfördelning och kvalitetskontroll, samt processen för verksamhetsstyrning.

Sammantagen bedömning

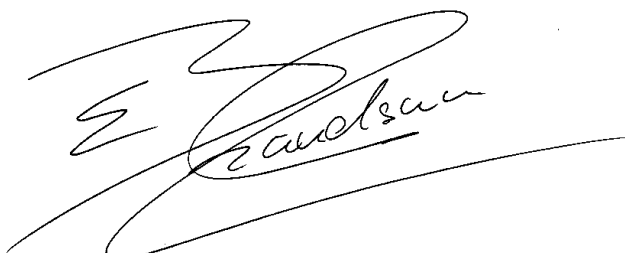
Energimyndigheten har en etablerad modell för intern styrning och kontroll och process för riskhantering som gör att det med rimlig säkerhet går att bedöma att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Generaldirektörens ställningstagande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Eskilstuna den 21 februari 2014

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. Brandsma', with a long horizontal line extending from the bottom of the signature.

Erik Brandsma

Generaldirektör

Ett hållbart energisystem gynnar samhället

Energimyndigheten arbetar för ett hållbart energisystem, som förenar ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet.

Vi utvecklar och förmedlar kunskap om effektivare energianvändning och andra energifrågor till hushåll, företag och myndigheter.

Förnybara energikällor får utvecklingsstöd, liksom smarta elnät och framtidens fordon och bränslen. Svenskt näringsliv får möjligheter till tillväxt genom att förverkliga sina innovationer och nya affärsidéer.

Vi deltar i internationella samarbeten för att nå klimatmålen, och hanterar olika styrmedel som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter. Vi tar dessutom fram nationella analyser och prognoser, samt Sveriges officiella statistik på energiområdet.

Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna
Telefon 016-544 20 00, Fax 016-544 20 99
E-post registrator@energimyndigheten.se
www.energimyndigheten.se